

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1. I. Batı rüzgarlarının görülmesi → Türkiye'nin Orta Kuşak olmasıyla ilgilidir. Bu bilgi Güney Yarım Küre orta kuşakta da görülür.
- II. Ekinoklarda 12 saat gündüz yaşanması → Bu bilgi tüm Dünya'da ekinoks tarihlerinde ortak bir özelliktir.
- III. Haziran, Temmuz, Ağustos aylarının en sıcak aylar olması → Bu bilgi Kuzey Yarım Küre'de olduğumuzu kanıtlar. Çünkü Güney Yarım Küre ülkelerinde en sıcak aylar Aralık, Ocak ve Şubat aylarıdır.
- IV. Antalya'da çizgisel hızın Samsun'dan daha az olması → Bu bilgi Kuzey Yarım Küre'de olduğumuzu kanıtlar. Çizgisel hız, ekvatora yakın yerde daha fazladır. Antalya'da çizgisel hızın daha fazla olması onun ekvatora yakın olmasıyla ilgilidir.

ABCDE

2. Plato yer şekli hakkında verilen bilgilerden E seçeneği dışındakiler yanlıştır. E seçeneğinde yapılan tanımlama Ova yer şekline aittir. Çünkü platolar, akarsular tarafından derince yarılmış çevresine göre yüksekte kalan düzlüklerdir.

ABCDE

3. Meteorolojik verilere bakıldığında seçeneklerde verilen merkezlerin yaz sıcaklık ortalaması;

- Aydın → 27,2°C
- Mardin → 28,3°C
- Sivas → 19,1°C
- Ardahan → 13,6°C
- Zonguldak → 21,2°C

Ardahan merkezinin diğer seçeneklerde verilen merkezlere kıyasla enlem olarak kuzeyde olması ve yükselti ortalamasının fazla olması (1810 metre), yaz sıcaklık ortalamasının daha düşük olmasına neden olmuştur.

ABCDE

4. I. Nemrut → Bitlis il sınırlarındadır. Volkanik olarak kaldera gölüdür.
- II. Mogan → Ankara il sınırlarındadır. Alüvyal set gölü olarak bilinir.
- III. Sapanca → Sakarya il sınırlarındadır. Tektonik göl olarak bilinir.
- IV. Sera → Trabzon il sınırlarındadır. Heyelan set gölü olarak bilinir.

ABCDE

5. Verilen dağa bakıldığında sağ yamacın denize bakan taraf, sol yamacın ise iç kesime bakan yamaç olduğu görülmektedir. Maki, Akdeniz iklimini en iyi temsil eden çalı, kızılçam ağacı ise Akdeniz iklimini en iyi temsil eden ağaç türüdür. Buradan yola çıkacak olursak Akdeniz iklim koşullarının etkili olduğu bir yerde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Haritada Akdeniz iklim koşulları III (Aladağlar) numaralı yerde görülmektedir.

- I. Yıldız Dağları
- II. Afyonkarahisar
- IV. Doğu Karadeniz Dağları
- V. Mardin ise Akdeniz iklim koşullarının yaşanmadığı yerlerdir.

ABCDE

6. Kocaeli il sınırlarında yer alan Gebze, İstanbul'a yakın konumu ve ulaşım ağlarının kesişim noktasında yer alması etkisiyle sanayisi gelişmiş bir şehir örneğidir. Özellikle 1960'lı yıllardan sonra fabrika yatırımları hız kazanmıştır. Organize Sanayi Bölgelerinin kurulmasıyla istihdam imkanları artmış ve Türkiye'nin farklı bölgelerinden yoğun göç almıştır.

ABCDE

7. Seçeneklere bakıldığında D seçeneği dışındaki bilgiler doğurganlığın neden artırılması gerektiğini anlatan gerekçelerdir. Fakat D seçeneğindeki bilgi doğurganlığın artırılması için alınan önlem ve teşviklere örnektir.

ABCDE

8. Cumhuriyetin ilk yıllarında küçük bir köy olan Karabük, binli bir devlet politikasıyla hızla büyüyerek şehre dönüştü. 1937'de kurulan Demir-Çelik Fabrikası önemli bir dönüm noktası oluşturdu. Fabrikayla birlikte Anadolu'nun birçok yerinden işçi göçü başladı. Sanayileşme ve nüfus artışı sonucunda 1995 yılında il oldu.

ABCDE

9. K → Edirne: En yoğun yapılan üretim pirinç
L → Afyonkarahisar: En yoğun yapılan üretim haşhaş
M → Antalya: En yoğun yapılan üretim susam tarım bitkisidir.

ABCDE

10. İl - hayvancılık türü eşleştirmesinde D seçeneği dışındaki bilgiler doğru verilmiştir. Fakat ipek böcekçiliğinde Diyarbakır, Batman, Antalya, Muğla ve İzmir illeri öne çıkar.

ABCDE

11. Soru kökünde önemli yatakların bulunduğu maden altın madenidir.

Manganez: Denizli, Adana, Burdur, Balıkesir, Kastamonu, Sivas

Boksit: Konya, Muğla, Antalya, Hatay, Zonguldak

Bakır: Artvin, Kastamonu, Elazığ, Diyarbakır, Rize

Kükürt: Mardin, Muğla, Sivas, Kütahya önemli yatakların bulunduğu yerlerdir.

ABCDE

12. Türkiye'de taş kömürü havzası daha çok Zonguldak ve Bartın il sınırlarındadır. Kozlu, Üzülmüş, Karadon ve Amasra bu önemli taş kömürü havzalarına örnektir.

- Soma → Manisa il sınırları içerisinde ve linyit kömürüyle bilinir.
- Aşkale → Erzurum il sınırları içerisinde ve linyit kömürüyle bilinir.
- Tufanbeyli → Adana il sınırları içerisinde ve linyit kömürüyle bilinir.
- Göynük → Bolu il sınırları içerisinde ve linyit kömürüyle bilinir.

ABCDE

13. 2025 TÜİK verilerine göre dış ticaretimizde tarım ürünleri olarak; fındık, incir, kayısı, kiraz, ayva, nar, domates gibi ürünler başı çeker.

Türkiye pirinç ihtiyacının yaklaşık %75'ini kendi üretimiyle karşılıyor. Geri kalan ihtiyacını ise ithalat yoluyla karşılıyor.

ABCDE

14. 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü İstanbul il sınırlarında Boğaz'ı geçen köprülerdir.

1915 Çanakkale Köprüsü ise, Lapseki – Gelibolu'nu birbirine bağlayan köprülerdendir.

Malabadi Köprüsü ise, Türkiye'nin en önemli tarihi taş köprülerinden biri olup Diyarbakır il sınırlarında yer alan bir köprüdür.

ABCDE

15. Türkiye'de 2026 yılı itibarıyla 50 milli park bulunmaktadır. Seçeneklerde verilen illerden Giresun il sınırlarında milli park bulunmamaktadır.

Muğla: Marmaris, Saklıkent

Siirt: Botan Vadisi

Çorum: Boğazköy-Alacahöyük

Erzurum: Nene Hatun Tarihi Milli Parkı bulunur.

ABCDE

16. Tarım topraklarının arazi yapısından dolayı küçük ve parçalı olması avantaj değil tam tersi dezavantaj bir durum sağlamaktadır. Bu durum bölgede yapılabilecek bazı tarım ürünlerinin üretimini olumsuz etkilemektedir.

Fakat verilen diğer seçenekler bölgede potansiyel olan ve gerçekleşmesi beklenen gelişmelerdir.

ABCDE

17. Son yıllarda küresel iklim değişikliği etkilerinden biri kuraklığın artıp bazı yerlerde çölleşme riskinin artmasıdır. Yağışların az olduğu İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'nun güneyi, Malatya ve Iğdır ovaları bu riskin yüksek olduğu alanlardır.

I. İzmir → Yıllık yağış 711 mm

II. Bartın → Yıllık yağış 1063 mm

III. Aksaray → Yıllık yağış 360 mm

IV. Şanlıurfa → Yıllık yağış 460 mm

V. Iğdır → Yıllık yağış 260 mm'dir.

Aksaray, Şanlıurfa ve Iğdır'ın risk boyutu daha fazladır.

ABCDE

18. Türkiye'nin de taraf olduğu Ramsar Sözleşmesi'ne göre sulak alanlar; bataklıklar, sazlıklar, turbalıklar, doğal ya da yapay, sürekli ya da geçici, suları durgun veya akışkan, tatlı, acı veya tuzlu olabilen derinliği gelgit çekilmesinde 6 metreyi geçmeyen deniz alanlarıdır.

Sulak alanlar, ekolojik açıdan değerli alanlardır. Seçeneklerde verilen bilgilerden D seçeneği dışındakiler sulak alanların kurutulması halinde gerçekleşebilecek sorunlardır.

Fakat yer altı sularını beslemesi ise sulak alanların faydalarından biridir. Suyun toprağa sızmasını sağlayarak kuyuların ve kaynakların sürekliliğini artırır.

ABCDE

1. Türkiye'nin Irak ülkesiyle Şırnak ve Hakkari üzerinden komşuluğu vardır.
Şanlıurfa: Suriye ile sınır komşuluğu vardır.
Van: İran ile sınır komşuluğu vardır.
Hatay: Suriye ile sınır komşuluğu vardır.
Siirt: İçeride yer alan bir ilimizdir; hiçbir ülkeyle sınır komşuluğu yoktur.

ABCDE

2. Fiyort kıyı tipi, buzul çağında oluşmuş derin buzul vadilerinin erimesi ve denizin yükselmesi ile sular altında kalmasıyla oluşmuş kıyı tipidir. Bu kıyı tipine Norveç, İzlanda, Grönland Adası gibi yerlerde rastlanılır. Türkiye enlem olarak kutuplara yakın olmadığı için kıyılarda buzula ait yerçekimleri oluşmamıştır.

- **Boyuna:** Akdeniz ve Karadeniz kıyılarının geneli.
- **Ria:** İstanbul ve Çanakkale Boğazı ile Datça yarımadası kıyıları.
- **Enine:** Ege kıyıları.
- **Limanlı:** Büyükçekmece Gölü, Küçükçekmece Gölü, Durusu (Terkos) Gölü gibi yerlerde belirtilen kıyı tipleri bulunur.

ABCDE

3. Sıcaklık ve yağış grafiğine bakıldığında Akdeniz İklimine ait bir grafik olduğu görülmektedir. Seçenekler içerisinde Mersin il merkezi Akdeniz İklimi yaşar. Kışların 5°C üstü olması, yazları ortalama 28-30°C olması, yıllık yağış miktarının 600-1200 mm arasında bulunması ve kış mevsiminde yağış değerlerinin daha fazla olması bu iklimin temel özelliğidir.

ABCDE

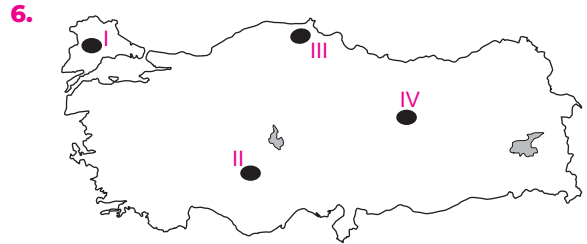
1. Bandırma	4. Edremit	7. Kuşadası
2. Erdek	5. Çandarlı	8. Güllük
3. Saros	6. İzmir	9. Gökova

Antalya kentinden İzmir kentine kıyından gidildiğinde sırasıyla Gökova, Güllük ve Kuşadası körfezi geçilir.

ABCDE

5. I. Anadolu'da taş doğuran toprak olarak bilinen vertisoller Trakya, Muş Ovası ve Günay Marmara yöresinde görülür. → Doğru, Vertisol intrazonal toprak grubundadır.
II. Erzurum - Kars platolarında çayır bitki örtüsü altında görülen toprak türü, Çernezyom'dur. → Doğru, zonal topraklar içerisinde en verimli topraktır.
III. Akarsuların taşıyıp getirdiği malzemelerin biriktirmesiyle halomorfik topraklar oluşur. → Yanlış, çünkü bilgisi verilen toprak azonal toprak grubundan alüvyal topraktır.
IV. Kalker kayasının ufalanmasıyla oluşan toprak türü, kah-verengi orman toprağıdır. → Yanlış, çünkü bilgisi verilen toprak terra rossadır. Akdeniz iklim toprağı olarak bilinir.

ABCDE

- I. Ergene Havzası → Sade
II. Konya Ovası → Sade
III. Küre Dağları → Dağlık ve engebeli
V. Mercan Dağı → Dağlık ve engebeli arazi yapısına sahiptir. Ergene Havzası ve Konya Ovası diğer yörelere göre biyoçeşitliliğin daha fakir olduğu yerlerdir.

ABCDE

7. Ortanca yaş (Medyan yaş) bir ülkede ya da toplumda nüfusu iki eşit gruba bölen yaş değeridir. Yani nüfusun yarısı bu yaştan küçük, yarısı ise bu yaştan büyüktür.

Türkiye'de son yıllarda ortanca yaş artmaya başlamıştır. Dünyada ortanca yaşın 30-40 aralığında olması ülkede orta yaşlı nüfuslu ülke olduğumuzu gösterir. Başka bir söylemle toplam nüfusta yaşlı nüfusun oranının çift haneye ulaşması yaşlı nüfuslu bir ülkeye doğru gittiğimizi göstermektedir.

ABCDE

8. Seçeneklere bakıldığında C seçeneği dışındaki bilgilerin olumlu özellik olduğu görülmektedir. Fakat şehirlerin hızla büyümesi zaman içerisinde belediye hizmetlerinin, ulaşımın ya da internet hizmetlerinin aksamasına neden olmuştur.

ABCDE

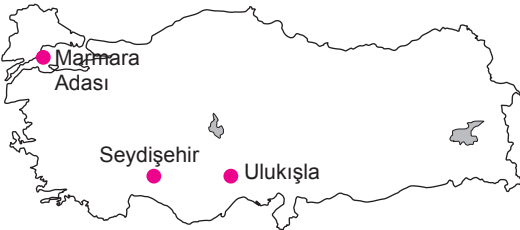
9. Seçeneklere bakıldığında E seçeneği dışındakilerin doğru olduğu görülmektedir. Türkiye'nin enerji ihtiyacı ithalat yoluyla karşılandığı gibi, ülkemizde bulunan linyit, petrol, taş kömürü, su, rüzgar, güneş gibi kaynaklardan da karşılanmaktadır.

ABCDE

10. I. Karadeniz'de denizin 200 metre altında hidrojen sülfür rezervi fazla olduğu için canlı yaşamamaktadır. → Doğru, bu nedenle Karadeniz'de deniz balıkçılığı yüzeye yakın yerde yapılmaktadır.
- II. Denizlerde yapılan kültür balıkçılığında Muğla, Elazığ, Isparta ve Şanlıurfa illeri ilk sıradadır. → Doğru, son dönemlerde sığ deniz kıyılarında kültür balıkçılığı gelişmiştir.
- III. Zararlı avlanma tekniklerinin uygulanması balıkçılığı olumsuz etkilemektedir. → Doğru, ülkemizde balıkçılığın üreme dönemlerinde, yasal boy sınırının altında, yasaklanmış araç ve yöntemlerle ya da kontrolsüz ve aşırı biçimde avlanmasını anlatır. Başlıca zararlı avlanma teknikleri diyerek trol avcılığı, dip trolü, dinamitle avlanma, elektrikle balık avlama kastedilir.

ABCDE

11.

Haritada gösterilen maden yatakları dolomit madenine aittir.

Demir: Sivas, Malatya, Bingöl, Ankara, Adana

Krom: Elazığ, Bayburt, Muğla, Denizli

Bakır: Artvin, Kastamonu, Elazığ, Diyarbakır, Rize

Fosfat: Mardin, Bingöl, Adıyaman, Şanlıurfa ili öne çıkar

ABCDE

12. Türkiye'de 3 Nisan 2018 yılında Mersin'de Akkuyu Nükleer Santrali inşaat olarak başladı. Mersin'deki Akkuyu santralinde son durum ise ilk reaktör Nisan 2026'da devreye girecek, tüm reaktörlerin devreye gireceği tarih 2028 yılı olacaktır.

ABCDE

13. 2025 TÜİK verilerine göre dış satımda en fazla paya sahip olan ülke Almanya, dış alımda ise en fazla pay Çin ülkesine aittir.

ABCDE

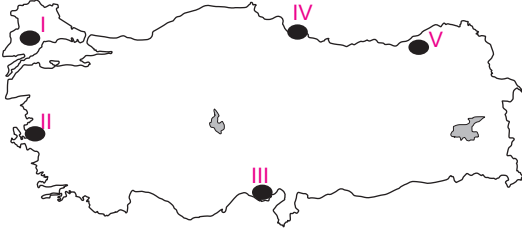
14. Seçeneklere bakıldığında ülke içindeki yapılan ticareti tetikleyen özelliklere bakılmalıdır. C seçeneği dışındaki bilgiler ülke içinde bir ürünün alınıp satılmasını teşvik eder. Fakat özel araç sahipliğinin artmasının doğrudan iç ticaretle ilgisi yoktur.

ABCDE

15. Seçeneklerde verilen boru hatlarından B seçeneği dışındakiler petrol boru hattıdır. TANAP adıyla bilinen Trans Anadolu Boru Hattı ise Azerbaycan doğal gazını Avrupa ülkelerine taşıyan bir doğal gaz boru hattıdır.

ABCDE

16.

- I. Ergene Ovası
- II. Menemen Ovası
- III. Çukurova
- IV. Çarşamba Ovası
- V. Rize - Doğu Karadeniz Dağları: Bu il sınırlarında birçok yayla bulunur. Ayder, Pokut, Sal, Gito, Anzer ve Handüzü yayla turizmi açısından önemli yerlerdir.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

17. Konutlar ve sanayi tesislerinden çıkan zehirli gazların kış mevsiminde sis ile birleşmesi sonucu oluşan hava kirliliğine Londra tipi hava kirliliği; büyük şehirlerde egzoz gazlarının sis ile birleşmesi sonucu oluşan hava kirliliğine de Los Angeles tipi hava kirliliği denir.

Soru kökünde özellikle sanayi tesislerinin fazla olduğu kentlerde bu kirliliğin fazla olduğu görülmektedir. Seçeneklere bakıldığında sanayi tesislerinin daha fazla olduğu il Bursa'dır. Diğer seçeneklere kıyasla sanayi tesislerinin sayısı daha fazladır.

ABCDE

youtube/indexsakademi

18. 2026 yılı itibarıyla UNESCO Dünya Miras Listesi'nde 21 eser ve alan bulunmaktadır. A seçeneği dışındaki yerler bu listenin içindedir. Fakat Ahi Evran Türbesi ise geçici listede olup asıl listeye alınması beklenen bir yerdir.

ABCDE

1. 21 Aralık tarihi, Kuzey Yarım Küre'de bulunan ülkemizde en kısa gündüz süresinin yaşandığı tarihtir. Türkiye'de yer alan tüm iller yıl içerisindeki en kısa gündüz süresini yaşar. Fakat 21 Aralık tarihinde 90° Güney diye tabir edilen Güney Kutup Noktası'na gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu nedenle Türkiye'de daha kuzeyde olan bir yerin (II) 21 Aralık tarihinde gündüz süresi daha kısadır.

ABCDE

2. Fiziki haritalar, yer şekillerini yükseltilerine göre renk yardımıyla gösteren haritalardır. Bu haritalarda;
- 0 - 500 metre yeşil rengi gösterir. Samsun il sınırlarında bulunan Bafra Ovası'nın yükseltisi ise yaklaşık 0-30 metre civarındadır.
 - 500 - 1000 metre sarı rengi gösterir. Eskişehir Ovası, yaklaşık 850 metre civarında olduğu için sarı renkle gösterilir.
 - 1000 - 1500 metre turuncu renkle gösterilir. Muş Ovası'nın yaklaşık yükseltisi 1400 - 1500 metredir. Bu nedenle fiziki haritada turuncu renk ile gösterilir.

ABCDE

3. Türkiye'nin gerçek alanı hesaplanırken yüzey şekilleri olduğu gibi hesaplanır. Fakat izdüşüm hesaplanırken engebe dikkate alınmadan sanki düzmüş gibi hesaplama yapılır. Türkiye, yüzey şekilleri olarak genelde dağlık ve engebeli olduğu için gerçek alan ile izdüşüm alanı arasında büyük bir fark bulunmaktadır.

ABCDE

4. Türkiye'de horst yapılı dağlar Batı Anadolu diye ifade edilen Kıyı Ege'de yaygındır. Kaz, Madra, Yunt, Boz, Aydın, Menteşe gibi dağlık alanlar buna iyi örnektir. Fakat Karçal Dağı, Kuzey Anadolu Kıvrım dağ sistemi içerisinde Artvin il sınırlarında yer alan bir dağdır.

ABCDE

5. I. Yarı kurak iklim koşulları → Doğru, yıllık yağış miktarının az olmasına, orman örtüsünün seyrek olmasına neden olur.
- II. Kolay aşınabilen kayaçların bulunabilmesi → Doğru, volkanik tüf gibi kayaçlar bulunur. Üzerlerinde zaman zaman sert kayaçlar bulunur.
- III. Orman örtüsünün gür olması → Yanlış, belirtilen yer şekilleri yıllık yağış miktarının az olduğu, orman örtüsünün seyrek olduğu yerlerde olur.

ABCDE

6. **Trabzon:** Yıllık yağış miktarı 829 mm'dir. En fazla yağış sonbahar mevsiminde düşer.
- Antalya:** Yıllık yağış miktarı 1040 mm'dir. En fazla yağış kış mevsiminde düşer.
- Eskişehir:** Yıllık yağış miktarı 356 mm'dir. En fazla yağış ilkbahar mevsiminde düşer.

ABCDE

7. Seçeneklere bakıldığında C seçeneği dışındaki bilgiler olumsuz özellikler olarak durmaktadır. Fakat sosyal ve kültürel olanakların artması olumlu bir özelliktir. Çünkü sinema, tiyatro, konser, sportif aktiviteler ve farklı kültürlerle etkileşim, kişinin kendini geliştirmesi açısından önemli fırsatlar olarak görülür.

ABCDE

8. Türkiye'de bir yörede nüfus artışı ekonomik faaliyetlerin artmasıyla gerçekleşir. Bu ekonomik faaliyetler içerisinde tarım, sanayi, ticaret, turizm, ulaşım gibi faaliyetler gelir. Bu faaliyetler yörede istihdam imkanlarının artmasına, bu nedenle farklı yerlerden göç almasına neden olur. Doğum, ölüm ve göçleri de dikkate alan nüfus artışının gerçek nüfus artışı olduğu bilindiğine göre gerçek nüfus artışının olacağını ifade eden C seçeneği doğrudur.

Seçeneklerde verilen diğer bilgilerde ise tam tersi bir durum söz konusu olur.

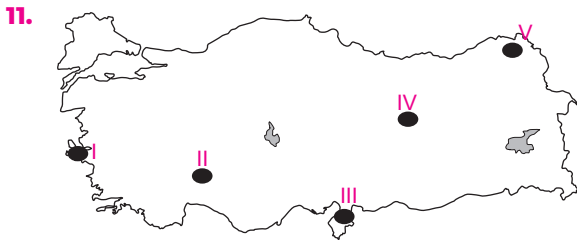
ABCDE

9. I. Tarımda makine kullanımı azalmıştır. → Yanlış, çünkü 1950 sonrası tarımda makine kullanımının arttığı dönem olarak bilinir.
- II. Endüstri bitkilerinin üretimi azalmıştır. → Yanlış, çünkü özellikle 1980 yılından sonra sanayileşmenin etkisiyle tarıma dayalı sanayi tesisleri arttı.
- III. Tarımda çalışanların oranı azalmıştır. → Doğru, şehirleşmeyle beraber kırdan kente göçün artması sanayi ve hizmet sektöründe çalışanların oranını artırıp, tarımda çalışanların oranının azalmasına neden olmuştur.
- IV. Çayır ve mera alanlarının payı azalmıştır. → Doğru, şehirleşme, küresel iklim değişikliği, turizm, tarım alanı açma, madencilik faaliyeti gibi nedenlerle pay azalmıştır.

ABCDE

10. Hayvancılık faaliyetleriyle ilgili verilen bilgilerden D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Ankara, Siirt, Eskişehir, Mardin ve Bolu illeri 2025 TÜİK verilerine göre tiftik keçisinde öne çıkan illerdir.
- Koyun yetiştiriciliğinde ise Van, Konya, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Ankara illeri en son verilerde öne çıkan illerdir.

ABCDE

- I. İzmir (Alaçatı) → Rüzgar enerjisi üretiminde önemlidir. Jeotermal enerji üretiminde Aydın ve Denizli illeri öne çıkar.
- II. Konya (Seydişehir)
- III. Hatay
- IV. Sivas (Divriği)
- V. Artvin
- Seçeneklerinde ise verilen bilgiler doğrudur.

ABCDE

12. Özellikleri verilen maden bor madenidir.

- I. Bigadiç - Balıkesir → Bor madeni
- II. Seyitgazi - Eskişehir → Bor madeni
- III. Seydişehir - Konya → Boksit madeni
- IV. Ergani - Diyarbakır → Bakır madeni
- V. Murgul - Artvin → Bakır madeni

ABCDE

13. I. İstanbul-İzmir otoyolu'nun yapılması → 2019 yılında hizmete açılan otoyol, beşeri faktörün etkisine örnektir.
- II. Rize-Artvin il sınırları içerisinde hava limanı yapılması → 2022 yılında hizmete açılan havalimanı, denizin içi doldurularak yapıldı. Beşeri faktörün etkisine örnektir.
- III. Antalya - Mersin yolunun çok virajlı olması → Viraj, kara yolları gibi ulaşım hatlarında düz gidiş yönünün değiştiği kıvrım yolun anlamına gelir. Bu yolun kıvrımlı olmasında temel neden arazinin dağlık ve engebeli yapısıdır.

ABCDE

14. Bulundukları bölgelere özgü değerler alan kültürel varlıklar, turizmin gelişmesine önemli katkı sunar. Adeta bir açık hava müzesini andıran Türkiye; mimari eserleri, manevi mekanları, arkeolojik kalıntıları, tarihi milli parkları v.b. varlıkları ile kültür turizmi açısından ön plana çıkmaktadır. Öncüllere bakıldığında I ve III. öncüller kültür turizminin gelişmesine katkı sağlar.
- II. öncül doğal turizmin, IV. öncül ise bitki örtüsüne ve yaban hayatına yönelik turizmin gelişmesine katkı sağlar.

ABCDE

15.

Haritadaki konveksiyonel ve hızlı tren hatları incelendiğinde İzmir'den Ankara şehrine hatlar olduğu görülmektedir. Seçeneklerde verilen diğer şehirlere demir yolu hattı bulunmamaktadır.

ABCDE

16. I. İstinat duvarı yapılması → Önlem değildir. Çünkü bu bilgi daha çok kütle hareketlerinde heyelan ile ilgili bir önlemdir.
- II. Tarım alanlarının nadasa bırakılması → Önlem değildir. Toprağın boş bırakılması, dinlendirilmesi anlamına gelen nadasla suyun ve rüzgarın hızı kesilmediği için toprağın taşınması artacaktır.
- III. Ağaçlandırma faaliyetlerinin artması → Önlemdir. Çünkü ağaçlar, suyun ve rüzgarın hızını durduracağı için erozyonun etkisini azaltacaktır.

ABCDE

17.

Türkiye'de ekonomik açıdan rüzgar enerjisi ile çalışan santraller rüzgar hızının 7m/s'den fazla olduğu yerlere daha çok kurulmaktadır. Çanakkale, Balıkesir, Aydın, İzmir, Manisa, Muğla, İstanbul, Hatay, Osmaniye ve Mersin il sınırlarında bu şartlara uygun yerler bulunmaktadır.

- I. Balıkesir – Çanakkale → **Potansiyel yüksektir.**
- II. Muğla (Köyceğiz – Dalaman çevresi) → Potansiyel düşüktür. Muğla ilinin kuzeyinin potansiyeli daha yüksektir.
- III. Hatay – Osmaniye → **Potansiyel yüksektir.**
- IV. Tunceli → Potansiyel düşüktür.
- V. Trabzon – Rize → Potansiyel düşüktür.

ABCDE

18.

Seçeneklere bakıldığında E seçeneği dışındaki bilgilerin Türkiye'de turizmin gelişmesiyle beraber ortaya çıkan olumsuz sonuçlar olduğu görülür. Fakat yeni meslek gruplarının ortaya çıkması yeni istihdam alanları oluşturacağı için olumlu bir sonuç olarak görülmektedir.

Turizm yörelerinde başta otellerin ihtiyaçları olmak üzere turistler için farklı meslek grupları faaliyet gösterir.

ABCDE

1. Türkiye'nin kuzeybatısında yer alan Bulgaristan ülkesiyle Edirne ve Kırklareli üzerinden sınır komşuluğu vardır.

ABCDE

2.

IV numaralı saha olan Kilis ve çevresinde yer şekilleri açısından sade alanlar daha fazla yer kaplar.

ABCDE

3. • Buzula ait yer şekillerinin bulunduğu yüksek bir dağdır. (IV) → Rize il sınırlarında yer alan Kaçkar Dağı
- Karstik şekiller yaygın bulunur. → (I) Teke Platosu ve çevresi olarak bilinir. Kalker kayaçların fazla olmasından dolayı karstik aşındırma ve biriktirme şekilleri görülür.
- Sel sularının bitki örtüsünden yoksun eğimli araziye aşındırmasıyla kırgıbayır yer şekilleri oluşmuştur. → (II) Ankara il sınırlarında akarsu aşındırma şekillerinden kırgıbayır görülebilmektedir.
- Akarsuların taşıdığı malzemeyi sıg deniz kıyılarında biriktirmesiyle delta ovası oluşmuştur. → (III) Samsun il sınırlarında Kızılırmak Nehri'nin getirdiği alüvyonların etkisiyle Bafra Delta Ovası oluşmuştur.
- Diyarbakır il sınırlarında yer alan Karacadağ (V) volkanik bir dağdır. Kalkan şekilli volkan olarak bilinir. Ona ait bir bilgi verilmemiştir.

ABCDE

4. Grafikte verilen iklim, Sert Karasal iklimdir. Bu iklimin temel özelliği;

- Ocak ayı sıcaklık ortalamasının -10°C 'nin altında olması
- Temmuz ayı sıcaklık ortalamasının 20°C 'nin altında olması
- Yaz yağışlarının diğer mevsimlere göre öne çıkmasıdır.

Seçenekler içerisinde bu koşullara uyan merkez, Kars'tır.

A) Mardin → Ilıman Karasal İklim

C) Rize → Karadeniz İklimi

D) İzmir → Akdeniz İklimi

E) Kayseri → Ilıman Karasal İklim

ABCDE

5. Bilgileri verilen akarsu Göksu nehri'dir. Diğer seçeneklerin neden olmadığını bir örnekle sorgularsak;

Aksu: Antalya il sınırlarındadır.

Manavgat: Antalya il sınırlarındadır.

Asi: Hatay il sınırlarındadır.

Seyhan: Adana il sınırlarındadır.

ABCDE

6. Soru girişinde verilen bitki isimleri bozkır (step)ın alt türleridir ve ılıman karasal iklim şartlarında daha fazla görülür.

I. Bursa: Akdeniz iklimi

II. Antalya: Akdeniz iklimi

III. Zonguldak - Bartın: Karadeniz iklimi

IV. Kırşehir: Ilıman karasal iklim

V. Kars: Sert karasal iklim şartları daha çok görülür.

Bu açıdan Kırşehir'de belirtilen bitkiler daha yaygın görülür.

ABCDE

7. I. Ulaşım olanaklarının fazla olduğu İstanbul, Ankara, İzmir illeri daha fazla nüfuslanmıştır. → Doğrudur, çünkü karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu imkanlarının olduğu yerlerde sanayi ve ticaret daha fazla gelişir.
- II. Deprem afet riskinin Doğu Karadeniz kıyısında daha az olması nüfusun artmasını sağlamıştır. → Yanlıştır, çünkü Doğu Karadeniz kıyısında yer alan Artvin, Rize, Trabzon, Giresun gibi illerde ekonomik faaliyetlerin kısıtlı olması süreç içerisinde çok göç vermelerine neden olmuştur.
- III. Nüfus ülke genelinde dengeli bir şekilde dağılmıştır. → Yanlıştır, çünkü doğal ve beşeri faktörlerin farklılığı nüfusun ülke içinde dengeli dağılmasına izin vermemiştir. Bazı yerler yoğunken, bazı yerler seyrek nüfuslu olmak durumunda kalmıştır.

ABCDE

8. Tarım sektörü ya da başka bir ifadeyle birincil ekonomik faaliyet, doğrudan doğal ortama bağlı sürdürülen ham madde elde edilmesini sağlayan faaliyetlerdir. Tarım, hayvancılık, balıkçılık, ormancılık ve madencilik bu sektörler arasındadır.

Fakat inşaat ise ikincil ekonomik faaliyet olarak bilinen sanayi sektöründe yer alır.

ABCDE

9. Haritada verilen illerden volkanik kayaların öne çıktığı il V numara ile Kars ilidir. Özellikle bazalt kayacından gerek kırsalda gerek kentlerde meskenler bulunmaktadır.
- Sakarya (I), Afyonkarahisar (II), Tokat (III), Mersin (IV) illeri volkanik arazinin daha az olduğu yerlerdir.

ABCDE

10. Özellikle verilen terim dünya gül yağı üretiminde lider olduğumuz gül bitkisine aittir. Diğer seçeneklerin hangi illerde ön planda olduğunu verip elemeyi yapacak olursak;

Elma: Isparta, Karaman, Niğde, Antalya, Kayseri

Kayısı: Malatya, Mersin, Elazığ, Hatay, Kahramanmaraş

Üzüm: Manisa, Mersin, Denizli, Mardin, Gaziantep

İncir: Aydın, İzmir, Bursa, Mersin, Balıkesir

illeri ön planda olduğu görülür.

ABCDE

11. Renklendirilen alan Artvin, Erzurum, Kars, Ardahan, Ağrı illerini kapsayan Kuzeydoğu Anadolu'dur. Bu yörede yaz yağışlarının etkisiyle gür çayırılar yeşerir. Bu durum yörede sığır mera hayvancılığının gelişmesine yol açar.

Diğer seçeneklerde öne çıkan iller ise şöyledir:

Kültür Balıkçılığı: Muğla, İzmir, Aydın, Elazığ, Isparta ve Şanlıurfa illeri öne çıkar.

Kümes Hayvancılığı: Manisa, Bolu, Sakarya, Mersin, Balıkesir

İpek Böcekçiliği: Diyarbakır, Batman, Antalya, Muğla, İzmir

Tiftik Keçisi: Ankara, Siirt, Mardin, Eskişehir ve Bolu illeri öne çıkar.

ABCDE

12. Soru girişinde verilen bilgiler başta suni gübre olmak üzere yem, gıda, deterjan ve kağıt sanayisinde kullanılan fosfat madenidir.

Diğer illerin önemli yataklarına bakacak olursak;

Manganez: Denizli, Adana, Burdur, Balıkesir, Kastamonu ve Sivas illeri öne çıkar.

Boksit: Konya, Antalya, Muğla, Hatay ve Zonguldak illeri öne çıkar.

Altın: İzmir, Eskişehir, Uşak, Manisa, Gümüşhane ve Artvin illeri öne çıkar.

Bakır: Artvin, Kastamonu, Elazığ, Diyarbakır ve Rize illeri öne çıkar.

ABCDE

13. Jeotermal kaynaklar, kırık hatların olduğu yerlerde önemli bir potansiyel oluşturur. Türkiye'de özellikle elektrik üretimi için bu potansiyel Aydın, Denizli, Çanakkale, Afyonkarahisar, Manisa illerinde önemli potansiyel oluşturur.

- I. Edirne
- II. Denizli
- III. Aksaray
- IV. Muş
- V. Şanlıurfa'dan. Bu potansiyel Denizli ilinde daha fazladır.

ABCDE

14. Türkiye'de makine endüstrisi ulaşım araçlarının yapımı, elektrikli makinaların imalatı, tarım aletleri yapımı, savunma sanayiine ait araçların imalatı gibi kollardan oluşmaktadır. Öncüllerde verilen illerden özellikle Bursa ve İzmir makine endüstrisine dayalı sanayi kollarının geliştiği illerdir. Bunun nedeni sermaye, iş gücü, ulaşım imkanları gibi faktörlerin daha gelişmiş olmasıdır.

ABCDE

15. 2025 TÜİK dış ticaret verilerine göre seçeneklerde belirtilen ürünlerin ihracattaki değerleri şöyledir:

- A) Elektrikli makine ve cihazlar: 17,7 milyar dolar
 - B) Motorlu kara taşıtları: 36,7 milyar dolar
 - C) Kazan, makine ve cihazlar: 25,9 milyar dolar
 - D) Medikal cihazlar ve optik aletler: 3,5 milyar dolar
 - E) Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar: 13,6 milyar dolar
- Not: Medikal cihazlar ve optik aletlerde daha çok ithalat olduğu unutulmamalıdır.

ABCDE

16. Öncelikle detaylı bakıldığında I ve II. öncüllerin doğru, III. öncülün yanlış olduğu görülmektedir. Çünkü 2009 yılında başlayan ilk yüksek hızlı tren yolculuğu Ankara - Eskişehir arasında gerçekleşmiştir. Bu projeyi takiben 2011 yılında Ankara - Konya, 2014 yılında Ankara - İstanbul ve İstanbul - Konya, 2019 yılında Marmaray Projesi kapsamında Gebze - Halkalı, 2022 yılında Konya - Karaman ve Ankara - Sivas YHT hatları seferlere başlamıştır.

ABCDE

17. Turistik mekan ve bulunduğu il eşleştirmelerinden C seçeneği dışındaki bilgiler doğru verilmiştir. Fakat bir beşeri sembol olan Sümela Manastırı, Trabzon il sınırları içerisindedir.

Rize il sınırları içerisinde ise doğal ve beşeri semboller olarak Kaçkar Dağları, Ayder Yaylası, Fırtına Deresi, Rize Kalesi, Zil Kalesi, İslam Paşa Camii, Çay Bahçeleri örnek verilir.

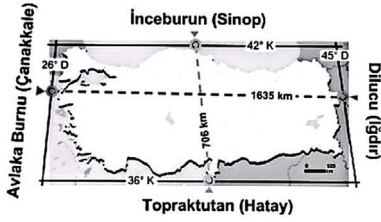
ABCDE

18. Heyelan; yıllık yağış miktarının fazla, kar erimelerinin çok olduğu, dağlık ve engebeli yerlerde toprağın doymun hale gelmesiyle gerçekleşir.

- I. Orman örtüsünün gür olması → Yanlış; bu bilgi heyelan etkisinin bir nebze azalmasına neden olur.
- II. Yağmur sularının yamaçta birikmesini artırmak → Yanlış; bu bilgi heyelan risk boyutunu artırır. Suların yamaçta birikmemesi için drenaj kanalları, teraslama gibi yöntemler uygulanır.
- III. Kar erimleri sonucu toprağın suya doymun olması → Doğru. Özellikle ilkbaharda yaşanacak kar erimleri toprağın içine emilip doymunlaşmasını sağlar.
- IV. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması → Doğru, çünkü toprağın kaymasını tetikleyecektir.

ABCDE

1.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında seçeneklerde verilen yerlerden Gökçeada-Avlaka burnunun (inceburun) uç nokta olduğu görülmektedir.

ABCDE

2.

Akarsu aşındırma şekillerinden olan plato, ülkemizde başlıca yer şekilleri içerisinde yer alır. Sorudaki haritada plato adı yanlış verilen V numaralı yerdir. Çünkü V numara Ardahan il sınırlarıdır ve bu sınırlar içerisinde Ardahan Platosu yer alır.

ABCDE

3.

Soru kökünde belirtilen yerler İç Anadolu Coğrafi Bölgesi'nde yer alan volkanik kökenli dağlardır. Bu volkanik dağlar jeolojik olarak üçüncü jeolojik zamanda tersiyer döneminde oluşmuştur.

ABCDE

4.

Temmuz ayına ait verilen indirgenmiş izoterm haritasında E seçeneği dışındaki bilgiler doğru olduğu görülmektedir. Bu haritada en yüksek sıcaklıkların Güneydoğu Anadolu Coğrafi Bölgesi'nde görülmesinde; enlem, karasallık ve çölden gelen rüzgarların etkisiyledir. Bu nedenle denizellik gerekçesinin burada yanlış olduğu görülmektedir.

ABCDE

5.

Seçeneklere bakıldığında C seçeneği dışındaki bilgilerle iklim koşullarının belirleyici olduğu görülmektedir. Fakat Tunceli'de baraj yapımına uygun yerlerin fazla olmasında yer şekillerinin dağlık ve engebeli yapısı yani topoğrafik faktör öne çıkmaktadır. İklim koşullarının akarsuyun akımı üzerinde etkisi vardır fakat bu durum diğer seçeneklere göre etkisi daha azdır.

ABCDE

6.

- I. **Abant** → Bolu il sınırlarındadır. → Heyelan set gölüdür. → Doğru
- II. **Avlan** → Antalya il sınırlarındadır. → Karstik göldür. (Kalkerli arazi olduğu için) → Doğru
- III. **Çıldır** → Kars-Ardahan sınırlarındadır. → Volkanik set gölüdür. → Yanlış.
- IV. **Durusu** → İstanbul il sınırlarındadır. → Dalga birikim şeklidir. → Kıyı set gölüdür.

ABCDE

7.

- I. **Küre Dağları ve çevresi**: İğne yapraklı ormanların altında podzol görülür.
- II. **Bozok Platosu (Yozgat)**: Yıllık yağışın az olduğu yörelerde bozkır bitki örtüsü altında görülen kestane ve kahverengi renkli step toprağıdır.
- III. **Taşeli Platosu ve çevresi**: Akdeniz ikliminin etkili olduğu yerlerde kireç taşı, killi, marnlı kayalar üzerinde oluşan terra rossa toprağıdır.

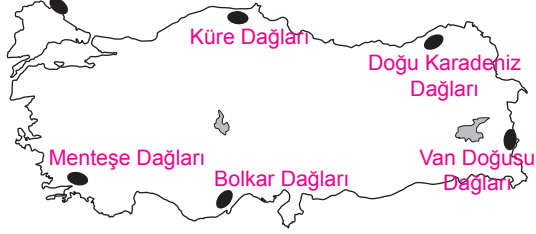
ABCDE

8.

1927 yılından günümüze Türkiye nüfusunun geçirdiği değişimlere bakıldığında A seçeneği dışındaki bilgilerin doğru olduğu görülmektedir. Cumhuriyet dönemi boyunca, kadın ve erkek nüfusu bazı dönemler hariç birbirine yakın seyretmiş ve genelde erkek nüfusu lehine sonuçlanmıştır.

ABCDE

9. Yıldız Dağları

Haritada da görüldüğü gibi nüfusun dağılışını azaltan faktör bu alanların dağlık ve engebeli yerler olmasıdır. Bu durum ekonomik faaliyetleri kısıtladığı için nüfus seyrektr.

ABCDE

10. Türkiye'de özellikle 1950'lerden sonra kentlere doğru göç dalgası başlamıştır. Bu göçlerin nedenleri içerisinde kırsal kesimdeki bazı eksiklikler ya da insan gücünü azaltan etkenler neden olmuştur. Seçeneklerde D seçeneği dışındaki bilgi olumsuz özellik olarak durmaktadır. Sulama imkanlarının gelişmesi tarımsal verim ve çeşitliliği olumlu etkileyeceği için insanların kırsal yerlerde kalmasını sağlayacak olumlu bir gelişme olarak durmaktadır.

ABCDE

11. Öncüllerdeki tarım ürünlerine bakıldığında fındık ve mısır ikisi aynı iklim bölgesinin ürünüdür. Her ikisi de Karadeniz iklimi koşullarında doğal olarak yetişir. Fakat verilen diğer eşleştirmelerde tarım ürünlerinin istek şartları farklı olduğu için bir arada yetişmesi zor olan ürünler olarak bilinmektedir.

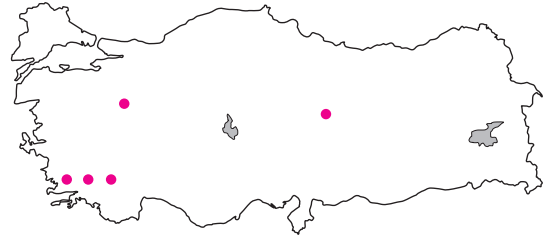
ABCDE

12. Bu soru tarzında özellikle küçükbaş ve büyükbaş hayvanların et ve süt veriminin daha iyi olması adına önlemler kastedilmektedir.

C seçeneği dışındaki bilgiler olumlu özellikler olduğu için hayvancılıkta et ve süt verimini artıracak önlemlerdir. Fakat iç ticaretin tarım, sanayi, hizmet gibi kollar bırakılarak sadece hayvansal ürünlere açılması tek başına bir çözüm olamaz. Ayrıca tüketimin fazla olması üretimi de mutlaka ülke içinde artıracaktır diye bir garantisi yoktur.

ABCDE

13.

Haritada dağılışı gösterilen maden kükürttür.

Diğer madenlerin öne çıkan rezerv alanlarına bakarsak;

Demir: Sivas, Malatya, Bingöl, Ankara, Kayseri, Adana

Zımpara Taşı: Muğla, Aydın, İzmir

Perlit: İzmir, Manisa, Nevşehir

Bor: Eskişehir, Kütahya, Balıkesir, Bursa illeri öne çıkar.

ABCDE

14. Haritada numaralandırılan alanlara baktığımızda

- I. Çanakkale
- II. Konya
- III. Sinop
- IV. Erzincan
- V. Ardahan

olduğu görülmektedir. Bu iller içerisinde güneşlenme süresinin en iyi olduğu yer Konya'dır. Bu nedenle Konya ilinde güneş enerjisi potansiyeli daha yüksektir. 2025 yılında güneş enerjisi ile çalışan santrallere bakıldığında, Konya ilinde 35'in üzerinde güneş enerjisi ile çalışan santral kurulduğu görülmektedir.

ABCDE

15. Ham maddesi kil, kaolen, feldspat ve kuvars kumu olan sanayi kolu seramik ve porselen sanayidir. Ülkemizde Kütahya, Bozüyük ve Söğüt (Bilecik), Çan (Çanakkale), İstanbul, İzmir, Eskişehir illeri bu sanayi tesislerinin bulunduğu yerlerdir.

ABCDE

18. GAP kapsamında Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde önemli barajlar yapılmıştır. Fırat Nehri üzerinde Atatürk, Birecik ve Karkamış Barajları yer alırken, Dicle Nehri üzerinde ise Kralkızı, Dicle, Batman, Ilısu, Cizre, Hacılar, Çamgazi, Kayacık barajları yer alır.

Fakat Oymapınar Barajı ise, Antalya ilindeki Manavgat Çayı üzerinde yer alır.

ABCDE

16.

Haritaya bakıldığında Şanlıurfa, Ankara, Sakarya ve Balıkesir il sınırları içerisinde otoyol geçtiği görülmektedir. Fakat Samsun il sınırları içerisinde otoyol bulunmamaktadır.

ABCDE

17. Türkiye'de mimari eserler, manevi mekanlar, arkeolojik kalıntılar, tarihi milli parklar kültür turizmi açısından ön plana çıkmaktadır. İzmir'de yer alan Meryem Ana Kilisesi kültür turizmi açısından önemlidir.

İztuzu Plajı → Muğla

Kapuzbaşı Şelalesi → Kayseri

Nemrut Gölü → Bitlis

Akçalı Travertenleri → Van ise doğal güzellikler olarak bilinir.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

youtube/indexsakademi

1. 21 Haziran, Türkiye'deki tüm merkezlerde en uzun gündüz süresi ve en kısa gece süresinin yaşandığı tarihtir. Kuzeye gidildikçe de gündüz süresi saat olarak uzar, gece süresi ise gittikçe kısalır.

Bu nedenle 21 Haziran'da gündüz süresi uzun olan bir merkezin ülkemizde daha kuzeyde olması gerekir. Bu nedenle Sinop'ta gündüz süresi, Hatay'dan daha uzundur. Buna karşılık tam tersi gece süresi de daha kısadır.

ABCDE

2. Haritada numaralandırılan yerlere bakıldığında;

- I. Edirne ve Çevresi
- II. Mersin
- III. Malatya - Elazığ çevresi
- IV. Giresun

V. Iğdır ve çevresi olduğu görülmektedir.

Bu yerlerden çözünebilen kayaçların olduğu yer Mersin'dir. Özellikle kalker kayacının fazla olmasından dolayı karstik aşınım ve birikim şekillerine daha fazla rastlanır.

ABCDE

3. Toros Sıradağları içerisinde Aladağlar, Akdağlar, Geyik, Bolkar ve Tahtalı dağları yer alır. Kuzey Anadolu sıradağları içerisinde Canik, Küre, Ilgaz, Karçal ve Bolu dağları yer alır.

ABCDE

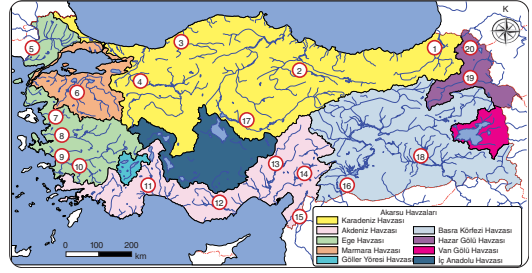
4. Haritada verilen şehir merkezleri ve yıllık ortalama yağış miktarlarına bakacak olursak;

- I. Edirne → 599 mm
- II. Muğla → 862 mm
- III. Ankara → 392 mm
- IV. Malatya → 384 mm
- V. Van → 395 mm

Muğla şehri, diğer seçeneklere göre yıllık yağış miktarı daha fazladır. Denize yakınlık, dağların kıyıya paralel uzanması, hakim rüzgar yönü gibi faktörler etkili olmuştur.

ABCDE

- 5.

1. Çoruh	6. Susurluk	11. Aksu	16. Fırat
2. Yeşilırmak	7. Bakırçay	12. Göksu	17. Kızılırmak
3. Filyos	8. Gediz	13. Seyhan	18. Dicle
4. Sakarya	9. Küçük Menderes	14. Ceyhan	19. Aras
5. Meriç	10. Büyük Menderes	15. Ası	20. Kura

Haritada da görüldüğü gibi numaralı yerlerin sırasıyla Bakırçay, Göksu ve Yeşilırmak olduğu görülmektedir.

ABCDE

6. Renklendirilen alan Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Artvin, Gümüşhane ve Bayburt'u içeren bir sahadır. Bu yörede deniz seviyesinden itibaren karışık ormanlar bulunur.

Karadeniz kıyı kuşağında yaklaşık 1000 metre yükseltiye kadar meşe, kestane, gürgen, ıhlamur, akçaağaç, karaağaç gibi ağaç türlerinden oluşan ve kışın yaprağını döken geniş yapraklı ormanlar vardır.

Yaklaşık 1000 - 1500 metre yükseltileri arasında geniş ve iğne yapraklı ağaçların bir arada bulunduğu karma ormanlar vardır.

Ortalama 1500 metreden yükseklerde karaçam, sarıçam, köknar, ardıc ve ladin ağaçlarından oluşan iğne yapraklı ağaç ormanları bulunur.

Sedir ağaç türü ise daha çok Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde daha yaygındır.

ABCDE

- 7.** 2025 sonu itibariyle sakin şehir sayısı 28'dir.

Şarköy → Tekirdağ ve bu birliğin üyesidir.

İbradı → Antalya ve bu birliğin üyesidir.

Gerze → Sinop ve bu birliğin üyesidir.

Midyat → Mardin il sınırlarındadır ve sakin şehir değildir.

Ahlat → Bitlis ve bu birliğin üyesidir.

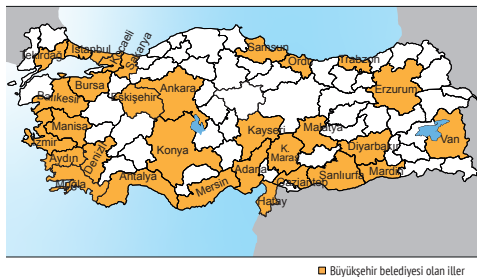
ABCDE

- 8.** Ortanca yaş (Medyan yaş), nüfusu küçükten büyüğe dizeken tam ortada kalan kişinin yaşıdır. Sinop, Giresun ve Kastamonu'da ortanca yaşın yüksek olması yaşlı nüfus oranının daha fazla olduğunu; Ağrı ve Siirt'te düşük olması ise yaşlı nüfus oranının az, doğurganlık oranının fazla olduğunu gösterir.

Bu nedenle I. öncüldeki bilgi bu verilerden çıkarılabilir. Fakat göç ve kırsal nüfusla ilgili bilgiler bu veriler yardımıyla bulunamaz.

ABCDE

- 9.

Haritada görüldüğü gibi Erzurum, Ordu, Bursa ve Denizli bu statüye sahip illerdir.

Bolu ili ise, 327.173 kişi nüfusuyla bu statüde yer almaz. Çünkü büyükşehir statüsüne sahip iller 750.000 nüfusun üzerinde olan illerdir.

ABCDE

- 10.** Tahıl ürünleri içerisinde ekimi ve üretimi en fazla olan buğday üretiminde Konya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Ankara ve Mardin illeri başı çeker.

Aydın ilinde doğal olarak yetişmesi için bir engel olmamasına rağmen daha gelir getiren ürünler yer aldığı için buğday ekimi ve üretimi daha azdır.

ABCDE

- 11.** Türkiye’de kümes hayvancılığında Manisa, Balıkesir, İzmir, Bolu, Sakarya, Mersin, Aydın, Bursa gibi iller öne çıkar.

Türkiye’de arıcılık etkinliğinde ise son yıllarda Ordu, Adana, Muğla, Sivas ve Siirt ili öne çıkar.

ABCDE

- 12.** Soru girişinde özellikleri verilen maden amyant olarak da bilinen asbest madenidir.

Trona: Cam, deterjan, selüloz ve kağıt sanayisi.

Bakır: Elektrik santralleri, kablo yapımı, kuyumculuk, savunma sanayi.

Molibden: Havacılık ve uzay sanayisi.

Feldspat: Cam, seramik, boya ve plastik sanayisinde kullanılır.

ABCDE

- 13.** Verilen iller arasında Türkiye’de rüzgar santrallerinde Manisa ve Hatay illeri öne çıkar.

Manisa ilinde 2025 yıl sonu itibarıyla 712 rüzgar santrali devredeyken,

Hatay ilinde ise 429 rüzgar santrali devrededir.

Bartın ve Iğdır illerinde ise bu zamana kadar kamu ya da özel sektör olarak rüzgar santrali hiç devreye girmemiştir.

ABCDE

14. Türkiye'de sanayi tesislerinin İstanbul ve çevresinde (Te-kirdağ, Kocaeli, Sakarya gibi) gelişmiş olmasında ulaşım olanaklarının gelişmiş olması, pazarın geniş olması, iş gücünün bol ve nitelikli olması, sermaye birikiminin fazla olması, boğazlar ve önemli limanların bulunması, Avrupa pazarına yakın olması, alt yapının gelişmiş olması, yan sanayinin gelişmiş olması ve devlet teşviklerinin ve yatırımlarının zamanında yapılmış olması dikkat çeker.

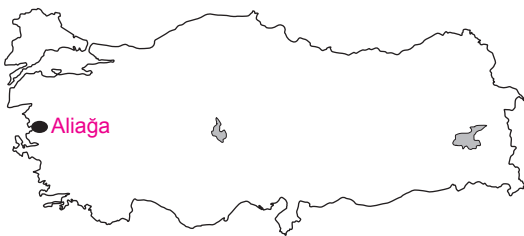
Fakat İstanbul ve çevresi, maden rezervi ve çeşitliliğinin öne çıktığı alanlardan biri değildir.

ABCDE

15. Türkiye'de dış ticarete ihraç edilen ürünler içerisinde: fındık, incir, kayısı, kiraz, ayva, nar, domates gibi ürünler başı çeker. Fakat soya fasulyesi tam tersi son yıllarda ithal edilen ürünlerin başında gelir.

ABCDE

16.

Sorudaki haritaya bakıldığında yeri yanlış gösterilen liman Aliağa limanıdır. Sorudaki haritada 3 ile gösterilen liman Aydın il sınırlarında daha çok turistik liman diye bilinen Kuşadası limanıdır. Aliağa limanı ise, çözümdeki haritada görüldüğü gibi İzmir il sınırları içerisinde.

ABCDE

17.

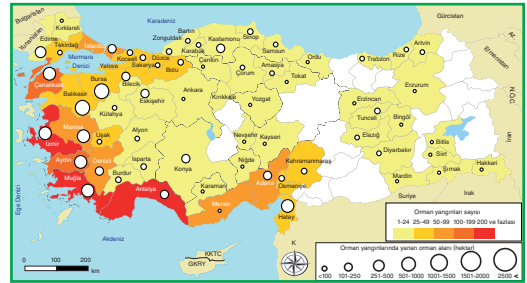

Haritada görüldüğü gibi 2025 yılı sonu itibarıyla Kayseri iline yüksek hızlı tren gitmemektedir. Fakat lejanta dikkatli bakıldığında yapımı planlanan hatlar arasında yer alır.

Seçeneklerde verilen diğer iller ise yüksek hızlı trenin gidebildiği illerdir.

ABCDE

18. Doğal afet ve görülme olasılığının fazla olduğu il eşleştirmesinde Orman Yangını — Karabük eşleştirmesi yanlış verilmiştir.

Haritada görüldüğü gibi Karabük, orman yangınları riski daha az olan bir ilimizdir. Yıllık yağış miktarı, yağış rejiminin düzenli olması gibi etkenler bu durumun oluşmasında etkilidir.

ABCDE

1. Jeopolitik kavramı, bir ülkenin coğrafi konumunun dünya siyaseti, ekonomisi, güvenliği ve uluslararası ilişkiler üzerindeki etkisidir.

- I. Karadeniz'le Ege Denizi'ne bağlayan boğazlara sahip olması → İstanbul ve Çanakkale Boğazı'nı anlatmaktadır. Yük taşımacılığında önemlidir.
- II. Dağların doğu-batı uzanışlı olması → Bu bilgi levha hareketleriyle ortaya çıkmış bir durumdur. Bir ülkeyi üstün kılan önemli bir özellik değildir
- III. Eski dünya karaları arasında merkezi bir konuma sahip olması → Özellikle transit geçiş noktası olması açısından çok önemlidir.

ABCDe

2. I. Karadeniz ve Akdeniz kıyıları boyunca uzanan sıradağlar, volkanizmayla oluşmuştur. → Yanlıştır, çünkü Kuzey Anadolu Dağları ve Toroslar orojenik hareket sonucunda oluşmuş kıvrım dağlarıdır.
- II. En yüksek zirve kıvrım dağlar üzerindedir. → Yanlıştır, en yüksek zirve volkanizma sonucu oluşmuş 5.137 metre ile Ağrı Dağı'dır.
- III. Güncel buzullar çoğunlukla ülkenin doğusundaki dağlar üzerindedir. → Doğru, genelde 3000 metreyi geçen yerlerde oluşan buzullar yükseltinin daha fazla olması nedeniyle ülkemizin daha çok doğusundaki dağlarda bulunur.

ABCDe

3. Dış kuvvet; akarsu, karstik şekiller rüzgar, buzul ile dalga ve akıntıların oluşturduğu şekiller demektir.

A) Meke Tuzlası: Konya il sınırlarında volkanizma etkisiyle oluşmuş maar gölüdür.

B) Toroslar: Akdeniz'de orojenez sonucunda oluşmuş kıvrım dağıdır.

C) Bakırçay Graben: Kıyı Ege'de orojenez sonucunda kırılan geniş düzlüklerdir.

D) Kula Volkanları: Manisa il sınırlarında volkanizma sonucunda yer almış arazilerdir.

E) Tefenni Polyesi: Burdur il sınırlarında çözünabilen kayaçlardan oluşan kalkerin yıllar içerisinde çözünmesiyle oluşan karstik aşınım şeklidir. Bir dış kuvvet örneğidir.

ABCDe

4. Türkiye, okyanusa kıyısı olan bir ülke değildir. Genel sıcaklık üzerinde okyanus akıntıları etkilidir.

Fakat Türkiye ise iç denizlere kıyısı olduğu için Akdeniz ve Karadeniz arasındaki gerçekleşen alt ve üst akıntıların kıyıları üzerindeki etkisi sınırlıdır.

Bu nedenle denize bakan taraf ile denizi görmeyen taraf arasında bir kıyaslama unsuru olarak kullanılamaz.

ABCDe

5. Rize, Türkiye'de Karadeniz kıyısında bir şehrimizdir. Enlem olarak kuzeyde olduğu için sıcaklıkların serin olması beklenir fakat denizellikten dolayı özellikle kışlar ılıktır.

Her mevsim yağış alması, özellikle sonbaharda en fazla yağışı alması Rize şehrinin yaşadığı Karadeniz ikliminin temel özelliğidir.

ABCDe

6. Soru girişinde tanımı yapılan göl alüvyal set gölüdür. Seçeneklerde verilen göllerden Manisa il sınırlarında yer alan Marmara Gölü alüvyal set gölüdür.

Meke Gölü: Konya il sınırlarında yer alır. Volkanik göldür.

Çıldır Gölü: Ardahan - Kars sınırında yer alır. Volkanik set gölüdür.

Suğla Gölü: Konya il sınırlarındadır. Karstik göldür.

Hızır Gölü: Tunceli il sınırlarındadır. Tektonik göldür.

ABCDe

7. Türkiye'de nüfusun dağılışıyla ilgili verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Sinop ile ilgili verilen olumsuz özellikler tam tersi nüfusun başka yerlere göç etmesine neden olur.

ABCDe

8. Kırsal kesim test tekniğinde kasaba, köy ve köy altı yerleşmesi gibi yerler demektir. Kırsal kesimlerin itici özellikleri denerek burada yaşayan insanların kentlere gitmesine neden olan kırsal kesimdeki olumsuz özellikler kastedilir. Seçeneklerde B seçeneği dışındaki bilgiler kırsal kesimdeki olumsuz özelliklerdir. Fakat B seçeneğindeki bilgi kentlerin çekici özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır.

ABCDE

9. Doğu Karadeniz'in yüksek kesimlerindeki yerleşmeler hakkında verilen bilgilerden C seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Fakat C seçeneğinde belirtilen bilgiler daha çok kurak ve yarı kurak özellik gösteren yerleşmelere ait özelliklerdir.

Doğu Karadeniz'in yüksek kesimlerinde; Evler ahşap malzemeden yapılır. Çatılar dik eğimlidir. Kırma ve beşik çatı yaygındır. Saçaklar geniştir, yağmur ve karın hızlı akması için düşünülmüştür.

ABCDE

10. Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana uygulanan ekonomi politikalarında amaçlar arasında A seçeneği dışındaki bilgiler bulunmaktadır. Ekonomi, istihdam, sanayi adına verilen bilgiler ülkemiz adına olumlu özellikler taşımaktadır. Fakat Türkiye sanayileşme yolunda ilerlerken kendisine hedef olarak katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesini koymuştur. Çünkü bu durum ihracattan gelecek gelirin artması açısından önemlidir.

ABCDE

11. Özellikleri verilen tarım ürünü tütündür. Diğer tarım ürünlerinin en fazla yetiştiği illere bakacak olursak;

Pirinç: Edirne, Samsun, Balıkesir, Çanakkale, Çorum

Zeytin: İzmir, Manisa, Aydın, Balıkesir, Mersin

Şeker pancarı: Konya, Eskişehir, Kayseri, Yozgat, Kayseri

Kırmızı Mercimek: Şanlıurfa, Diyarbakır, Batman, Siirt, Mardin gelir.

ABCDE

12. Alüminyumun ham maddesi boksit adına verilen rezerv alanlardan D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur.

Fakat D seçeneğinde verilen Kayseri-Yahyalı demir rezervi adına önemli bir alandır.

ABCDE

13. Türkiye'de Bartın il sınırlarında yer alan **Amasra** taş kömürü yataklarıyla bilinir.

Göynük: Bolu il sınırlarında yer alır ve linyit kömürü yataklarıyla bilinir.

Dodurga: Çorum il sınırlarında yer alır ve linyit kömürü yataklarıyla bilinir.

Havza: Samsun il sınırlarında yer alır ve linyit kömürü yataklarıyla bilinir.

Tunçbilek: Kütahya il sınırlarında yer alır ve linyit kömürü yataklarıyla bilinir.

ABCDE

14. Türkiye'de demir çelik fabrikası Ereğli, Karabük, İskenderun, Sivas, Kırıkkale ve İzmir'de bulunmaktadır. Malatya (Hekimhan) ve Kayseri (Yahyalı) ise demir maden yataklarının bulunduğu yerlerdir.

ABCDE

15. I. Ulaşım imkanlarının elverişli olması → Etkilidir, çünkü ham maddenin getirilmesi, üretilen ürünün tüketiciye ulaşmasında önemlidir.

II. İnsanların satın alma gücünün fazla olması → Etkilidir, gelir düzeyinin artması ticaret hacmini etkiler.

III. Kırsal nüfus miktarının fazla olması → Etkili değildir, çünkü burada önemli olan kırsal kesimde ne üretildiği; sayının çok olması o yörede ticarete değer bir şey üretilmediğini kanıtlamaz. Ayrıca kırsal kesimde yaşayan insanlar birçok ihtiyacını kendisi karşıladığı için şehirler gibi hazır tüketim alışkanlığı daha azdır.

ABCDE

16. Türkiye’de Ro-Ro taşımacılığı özellikle İstanbul, İzmir, Samsun ve Trabzon limanlarında daha çok yapılmaktadır. Ambarlı limanının İstanbul, Aliğa limanının da İzmir’de olduğu unutulmamalıdır.

Finike limanı, ülkemizde daha çok turistik liman olarak bilinir.

ABCDE

17. Soru girişinde belirtilen doğal ve kültürel semboller Trabzon il sınırlarındadır. (III)

I. İstanbul

II. Ankara

IV. Antalya

V. Van il sınırlarında da önemli başka doğal ve kültürel semboller bulunur.

ABCDE

18. İşlevsel bölgeler belli bir hizmeti etkin şekilde yürütebilmek için oluşturulur. Öncüllerde verilen GAP ve YHGP bölgesi işlevsel kalkınma proje bölgesidir. Çünkü işlevsel bölgeler; hizmet, yönetim, kalkınma projesi ve istatistik gibi alt başlıklara ayrılır.

Öncüllerde verilen İİT (İslam İşbirliği Teşkilatı) ve D-8 (Gelişen 8 Ülke) şekilsel bölgelerden beşeri alt başlığının bir parçasıdır.

ABCDE

1. Göreceli konum, bir ülkenin enlem ve boylam etkilerinin dışında olan özellikleri demektir. Bu nedenle koordinatlar ile ilgili bir bilgi aramamız gerekmektedir.

- A) Doğu Karadeniz kıyısında turuncgil yetişmesi: Föhn rüzgarı ile ilgili bir durumdur → Göreceli konum
B) Ankara'da ortalama sıcaklıkların Erzurum'dan yüksek olması: Yükselti faktörüyle ilgilidir → Göreceli konum
C) Diyarbakır'da güneyden esen rüzgarların sıcaklığı artırması: Güneyin ekvatora yakın yani Kuzey Yarım Küre'de olmakla ilgilidir → Mutlak konum
D) Asya ve Avrupa kıtaları arasındaki transit ticaret yolları üzerinde bulunması: Önemli bir geçiş yolu üzerinde olmakla ilgilidir → Göreceli konum
E) Önemli petrol ve doğal gaz yataklarına sahip ülkelere komşu olması: Hazar Gölü çevresi ve Basra Körfezi kıyı ülkeleri kastedilir → Göreceli konum

ABCDE

2. Türkiye'de yaklaşık 1.300 civarında kaplıca ve termal kaynak bulunmaktadır. Sayıca bu kadar fazla olmasının nedeni, kırık hatların fazla olmasıdır. Çünkü kaplıca ve ılıcalar, levha hareketleri sonucunda kırılan yer kabuğundaki çatlaklardan yukarıya doğru yönelen su kaynaklarıdır.

ABCDE

3. 30° Kuzey enlemlerinde Portekiz'e bağlı Azor adasında ortaya çıkan basınç merkezi; Azor dinamik yüksek basınçtır. Özellikle yaz mevsiminde ülkemizde yazların sıcak ve kurak geçmesine neden olur.

ABCDE

4. Sakarya Nehri ile ilgili verilen bilgilerden 1. öncül dışındaki bilgiler doğrudur. Fakat Sakarya Nehri, Sakarya il sınırlarından Karasu Delta Ovası'nı da yaparak Karadeniz'e dökülür.

ABCDE

5. Türkiye'de akarsuların taşıdığı malzemenin eğimin azaldığı yerde süreç içerisinde birikmesiyle mineral yönünden zengin topraklar oluşur. Bu topraklara alüvyal toprak denir. Ülkemizde bu topraklar daha çok kıyıda yer alan ovalardan delta ova türlerinde yaygındır.

ABCDE

6. Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili verilen yargılardan D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Fakat ülkemizde eğitim düzeyi arttıkça çocuk sayısının düştüğü görülmektedir. Ebeveynler az çocuk yapalım ve ona daha iyi imkanlar sunalım mantığıyla bir ya da iki çocuk yapma yoluna gitmektedir. Bu durumda ülkemizde nüfus artış hızını azaltan etkenler arasındadır.

ABCDE

7. Seçeneklere bakıldığında, C seçeneği dışındaki bilgilerin okuryazar oranının artmasına katkı sunan olumlu özellikler olduğu görülmektedir. Fakat C seçeneğinde verilen bilgi ise teknik olarak yanlıştır. Türkiye'de son yıllarda nüfus artış hızı azalsa da nüfus miktarı artmaya devam etmektedir.

ABCDE

8. Türkiye'de belirtilen şehirler ülkemizde 1980 sonrası kıyılarda artan turizm yatırımlarıyla gelişmeye başlayan şehirlerdir. Yerli ve yabancı turistlerin başta kıyı olmak üzere farklı turizm aktiviteleri için tercih ettiği yerlerdir.

ABCDE

9. İli ve ürün eşleştirmesinin verildiği soruda B seçeneği dışındaki bilgiler yanlıştır. Çünkü Soya Fasulyesi'nin öne çıktığı iller sırasıyla Adana, Mersin, Kahramanmaraş, Osmaniye ve Diyarbakır'dır.

Ordu ilinde öne çıkan ürünler ise başta fındık olmak üzere kivi gibi ürünlerdir.

ABCDE

10. Hayvancılık faaliyetleriyle ilgili verilen öncüllerden I ve II. bilgiler doğrudur. Fakat III. öncülde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü deniz balıkçılığında en önemli deniz Karadeniz'dir. Suların serin olması, plankton miktarının fazla olması deniz balıkçılığının Karadeniz'de gelişmesinde önemlidir.

ABCDE

11. Dağılışı gösterilen maden ülkemizde rezerv yönünden zengin olduğumuz Manyezit madenidir.

Diğer seçeneklerin önemli çıkarım yerlerine bakacak olursak;

Demir: Sivas, Malatya, Bingöl, Ankara, Kayseri, Adana

Cıva: İzmir, Konya, Niğde

Mermer: Balıkesir, Bursa, Bilecik, Çanakkale, Afyonkarahisar, Burdur, Denizli, Kırşehir, Elazığ, Diyarbakır bulunmaktadır.

Oltu Taşı: Erzurum Oltu ilçesi öne çıkmaktadır.

ABCDE

12. Türkiye'de elektrik üretimi için jeotermal sahalar kırık hatların olduğu yörelerde görülür. Son yıllarda jeotermal elektrik üretimi için en önemli iller Manisa, Aydın, Denizli, Çanakkale, Afyonkarahisar gibi illerdir.

Konya ili, kırık hatların nadir bulunduğu bir yer olduğu için önemli jeotermal sahalar arasında yer almaz.

ABCDE

13. Seçeneklerde verilen illere bakıldığında İstanbul, Manisa, Samsun ve Adana birçok sanayi kolunun bulunduğu önemli illerdir. Buna karşın Adıyaman ili ise sanayi tesislerinin sınırlı olduğu bir ildir.

ABCDE

14. Seçeneklerde verilen iller içerisinde Antalya ili dışındaki illere karayolu, demir yolu ve hava yolu ile gitmek mümkündür. Antalya iline ise karayolu ve hava yolu ile gidilebilirken, demir yolu ile ulaşım mümkün değildir.

ABCDE

15. Bu sorunun mantığında okun başladığı yerdeki tarım ürünü okun bittiği yerdeki yere satılıyor, çünkü okun bittiği yerde o tarım ürünü yetişmiyor. Soru kökünde ise okun başladığı yer ile vardığı yer arasında ticaret olamaz, çünkü zaten aynı tarım ürününü ikisi de yetiştiriyor bilgisine ulaşmanız isteniyor.

II numaralı yerde okun başladığı yer Ordu, vardığı yer ise Sakarya her ikisi de fındık üretiminde önemlidir. Bu nedenle ticareti beklenmez.

I. Okun başladığı yer İzmir, vardığı yer Ankara

III. Okun başladığı yer Adana, vardığı yer Yozgat

IV. Okun başladığı yer Rize, vardığı yer Iğdır

V. Okun başladığı yer Şanlıurfa, vardığı yer Bitlis

ABCDE

16. Verilen iller içerisinde Tekirdağ ilinde milli park bulunmamaktadır.

Denizli: Honaz Dağı

Ankara: Soğuksu, Sakarya Meydan Muharebesi TMP, Sarıçalı Dağı

Trabzon: Altındere Vadisi

Hakkari: Cilo ve Sat Dağları

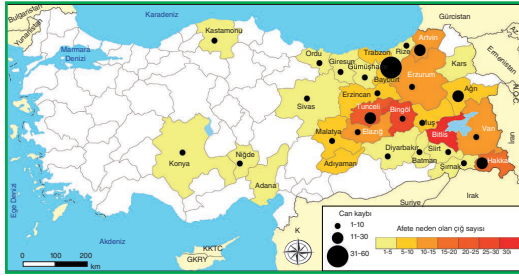
ABCDE

17. Konya Ovası Projesi'nde Konya, Karaman, Aksaray, Kırık-kale, Niğde, Nevşehir ve Yozgat illeri bulunmaktadır.

Ankara, Kayseri, Eskişehir illeri hiçbir bölgesel kalkınma projesinde değildir. Sivas ise Doğu Anadolu Kalkınma projesinde yer alır.

ABCDE

- 18.

Haritada görüldüğü gibi çığ afetinde riskli illerin başında Bayburt, Artvin, Ağrı, Hakkari ve Tunceli gibi iller gelmektedir.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

youtube/indexsakademi

1. I. Gürcistan ile demiryolu bağlantısı Canbaz Tren İstasyonu'nda sağlanmaktadır. → Doğrudur, Demir İpek Yolu projesinin bir parçası olarak yapıldı.
- II. İran ve Irak sınırları daha çok su bölümü çizgisinden geçer. → Doğrudur, sınırda dağ sıralarıdır ve sınır bu dağ sıralarının zirvesinden geçer.
- III. Habur, Üzümlü, Derecik Suriye ile olan önemli sınır kapılarımızdır. → Yanlıştır, çünkü belirtilen sınır kapıları Irak ülkesiyle ilgili sınır kapılarıdır.

ABCDE

- 1- Kaz
2- Menteşe (Haritada I numara)
3- Bey
4- Dedegöl
5- Bolkar (Haritada II numara)
6- Tecer (Haritada III numara)
7- Mercan dağlarıdır.

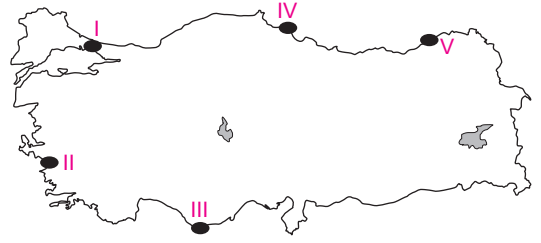
ABCDE

3. Türkiye'de dalgaların kıyıdaki kayalara çarparak aşındırma şekli olarak falezler (Yalıyar) oluşur. Bu falezlere II ve IV numaralı alanda daha çok rastlanır. Nedeni burada dağların kıyıya yakın ve paralel uzanmasıdır. Böyle yerlerde kıyı önü derin olur ve dalga aşındırma şekilleri daha çok görülür.

Diğer yerler ise tam tersi dalga birikim şekillerinin öne çıktığı yerlerdir.

ABCDE

4.

- I. İstanbul Boğazı → Ria kıyı tipi
II. Ege kıyıları → Enine kıyı tipi
III. Taşeli Yarımadası kıyıları → Kalanklı kıyıları, çünkü kalıkerli arazi olduğu içindir.
IV. Bafra Delta Ovası kıyıları → Limanlı kıyı tipi
V. Doğu Karadeniz kıyısı → Boyuna kıyı tipi

ABCDE

5. Batı Karadeniz kıyısında yer alan Zonguldak'ın bol yağış almasında denize kıyısının bulunması, denizden gelen nemli havanın dağların denize bakan yamacına çarpıp yükselip soğuyabilmesi etkili olmuştur. Bolu'nun ise denizden uzak olması, dağların denize bakan yamacında değil de arkada bulunması yıllık yağış miktarını olumsuz etkiler.

ABCDE

6. Samsun şehir merkezi ile Rize şehir merkezi arasında Ordu, Giresun ve Trabzon illeri bulunmaktadır. Belirtilen merkezler arasında test tekniğinde de karşımıza gelebilecek akarsu Yeşilırmak, Terme Çayı, Melet Irmağı, Harşit Çayı ve İyidere akarsuyudur. Seçeneklerde bunlardan Yeşilırmak verilmiştir.

ABCDE

7. Belirtilen kesimde yaygın olan bitki türü sarıçam ormanlarıdır.

Kızılcım: Akdeniz iklimi yaşayan yerlerde yüksek kesimlerde

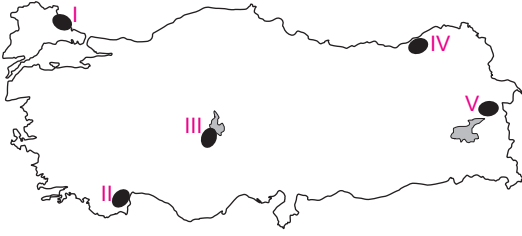
Meşe: İç kesimlerde

Ladin: Doğu Karadeniz'in yüksek kesimlerinde

Fıstıkçamı: Akdeniz iklimi görülen yerlerde yüksek kesimlerde görülür.

ABCDE

8.

- I. Yıldız Dağları → Dağlık ve engebeli
II. Bey Dağları → Dağlık ve engebeli
III. Tuz Gölü ve Çevresi → Sade
IV. Doğu Karadeniz Dağları → Dağlık ve engebeli
V. Tendürek Dağı ve çevresi → Dağlık ve engebeldir.

Tuz Gölü ve çevresi, yer şekilleri sade olmasına rağmen nüfusun seyrek olmasının nedeni topraklarının verimsiz olmasıdır. Bu nedenle ekonomik faaliyet kısıtlı olduğu için nüfus seyrek.

ABCDE

9. Siyasi nedenli göçler; savaşlar, mübadele, siyasi baskılar, sınır değişiklikleri, iç karışıklıklar dolayısıyla yapılan göçlerdir. I ve III. öncülde bahsedilen göçler buna örnektir. Fakat II ve IV numarada yer alan göçler ise ekonomik nedenli göçlerdir.

ABCDE

10. Türkiye'de ekonomik faaliyet olarak hayvancılık ya da sayfiye olarak yaylalar (A), tarım ürünlerini toplamak (B, C), otellerde çalışmak (D) için mevsimlik göç yapılmaktadır. Fakat maden ocağında ya da sanayi tesislerinde çalışmak için yapılan göçler sürekli göçlerdir. Çünkü çalışan insanların işi öğrendikten sonra uzun süre o tesislerde çalışması istenir. Üretimin devamlılığı için bu önemlidir.

ABCDE

11. Özellikleri verilen tarım ürünü ayçiçeğidir. Diğerlerinin eleme olarak yetiştiği illere bakacak olursak;

- Zeytin: İzmir, Manisa, Aydın, Mersin ve Balıkesir
- Kanola: Tekirdağ, Konya, Ankara, Edirne ve Kırklareli
- Yer Fıstığı: Adana, Osmaniye, Şırnak, Antalya ve Hatay
- Soya Fasulyesi: Adana, Mersin, Kahramanmaraş, Osmaniye ve Diyarbakır ilk üretimde önemlidir.

ABCDE

12. Ülkemizde tiftik keçisi yetiştiriciliği daha çok Ankara, Siirt, Eskişehir, Mardin, Bolu ve Kastamonu gibi illerde yaygındır. Edirne, bu konuda öne çıkan illerden biri değildir.

ABCDE

13. Türkiye'de metal olmayan barit yatakları Alanya, Gazipaşa (Antalya), Elbistan (Kahramanmaraş), Çanakkale, Eskişehir, Giresun, Muş, Konya, Afyonkarahisar başlıca üretim yerleridir.

- Marmara Adası — Balıkesir: Mermer
- Hekimhan — Malatya: Demir
- Guleman — Elazığ: Krom
- Uludağ — Bursa: Volfram (Tungsten) madeni ile önemli bilinen yerlerdir.

ABCDE

14. I. Linyit rezervi miktarı, taş kömürü rezervi miktarından fazladır. → Linyit kömürünün rezerv miktarı 20,5 milyar ton iken, taş kömürü rezerv miktarı 1,5 milyar tondur.
- II. Son yıllarda Mersin'deki Ataş rafinerisi depolamada kullanılmaktadır. → Doğrudur, çünkü 7 Haziran 2004 tarihinden itibaren tesis petrol ürünlerinin depolanması ve terminal olarak kullanılmaktadır.
- III. Ülkemizde rüzgar enerji potansiyeli yüksek olan yer Doğu Karadeniz kıyısıdır. → Yanlıştır, çünkü rüzgar enerji potansiyeli en yüksek olan yerler Marmara Bölgesi ve Kıyı Ege'dir.

ABCDE

15. • Çatalağzı termik santrali → Zonguldak il sınırları içerisinde ve taş kömürü enerji kaynağıyla çalışır.
- Batman Petrol rafinerisi → Batman ve çevresindeki petrolü işlemek üzere kurulmuş bir santraldir.
- Karabük demir-çelik fabrikası → Karabük ve çevresinde taşkömürü enerji kaynağı bulunmasından dolayı kurulmuş bir fabrikadır.

ABCDE

16. I. Edirne: Selimiye Camii ve Külliyesi
- II. Aydın: Afrodiasias antik kenti
- III. Eskişehir: Anadolu'nun Orta Çağ dönemi ahşap hipostil camilerinden Sivrihisar Camii
- IV. Malatya: Arslantepe Höyüğü
- V. Diyarbakır: Göbeklitepe, dikili mezar taşlarının olduğu önemli bir yerdir. Fakat Şanlıurfa il sınırlarında bulunur.

ABCDE

17. Türkiye'nin ulaşımına ait verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Fakat E seçeneğinde verilen limanlar kruvaziyer gemilerin yanaştığı önemli limanlar değil, yük taşımacılığı açısından önemli limanlardır. Kruvaziyer gemilerinin yanaştığı önemli limanlar ise başta İstanbul ve Kuşadası olmak üzere Çeşme, Antalya, Bozcaada, Bodrum, Dikili ve Çanakkale limanlarıdır.

ABCDE

18. Seçeneklere bakıldığında B seçeneği dışındaki bilgilerin çevre sorunlarına neden olduğu görülmektedir. Fakat geri dönüşüm tesisleri, atığı çöp olmaktan çıkarıp yeniden kullanılır hale getirme süreci olduğu için çevre sorunlarına karşı bir önlem olarak durmaktadır.

ABCDE

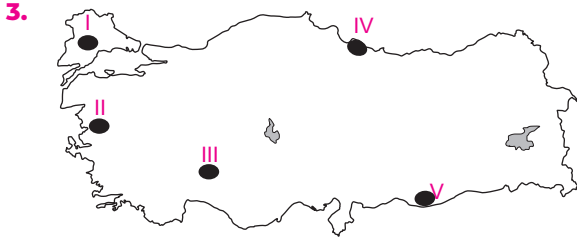

1. Verilen bilgide çizgisel hızın Türkiye’de kuzeye doğru gidildikçe azalacağı belirtilmiştir. Bu nedenle soru kökünde tam tersi ekvatora en yakın yeri bulmamız istenmiştir. Haritada verilen II numaralı yer (Mersin) çizgisel hızın daha fazla olduğu yerdir.

ABCDE

2. Türkiye’de Kuaterner dönemine ait buzullaşma örneklerine genelde zirvesi 3000 metreyi geçen dağlarda rastlanır. I numara ile gösterilen yer İzmir il sınırlarında yer alan Boz Dağlar’dır, en yüksek zirvesi 2150 metre civarındadır. Fakat Erciyes (II), Kaçkar (III), Ağrı (IV), Cilo (V) dağları ise zirvesi 3000 metreyi geçen yerlerdir.

ABCDE

- I. Ergene Ovası → Tektonik Ova
II. Akşehir Ovası → Tektonik Ova
III. Konya Ovası → Tektonik Ova
IV. Çarşamba Ovası → Delta Ovası
V. Harran Ovası → Tektonik Ova

ABCDE

4. Türkiye’de hava sıcaklığının eksilere düşmesiyle gerçekleşen don olayı karasallık ve yükseltinin etkisiyle en erken Erzurum’da (V) başlar. Enlem ve denizliliğin etkisiyle kış sıcaklık ortalamalarının daha yüksek olduğu Antalya’da (II) en erken biter.

ABCDE

5. I. Karasallık şiddeti → Daha fazladır. Yükselti ve denizden uzaklık bunu artıran etkenlerdir.
II. Mutlak nem miktarı → Daha azdır çünkü sert karasal iklim denizden uzak bir iklim tipi olduğu için havada mutlak nem miktarı daha azdır.
III. Kış mevsiminde yağış oranı → Daha azdır çünkü sert karasal ikliminde en fazla yağış oranı yaz mevsimi, Akdeniz ikliminde ise kış mevsimidir.

ABCDE

6. Aras Nehri’nin aylık akım değerleri ve aylık yağış miktarının verildiği grafikte kapalı havza özelliğine ulaşılamaz. Çünkü grafikte akarsuyun nereye döküldüğü adına bir bilgi verilmemiştir. Fakat diğer seçeneklerde verilen bilgiler akım ve yağış değerlerine bakılarak ulaşılabilen bilgilerdir.

ABCDE

7. Toprağın üst katmanında kireç ve tuz birikiminin az olabilmesi için yıkanmanın fazla olması gerekir. Yıllık yağış miktarının fazla olduğu merkezlerde toprakta yıkanma daha fazladır. Haritada verilen alanlara bakıldığında;

- I. İstanbul: 661 mm
II. Eskişehir: 356 mm
III. Sivas: 430 mm
IV. Trabzon: 829 mm
V. Şanlıurfa: 459 mm

Diğerlerine kıyasla Trabzon’da yıllık yağış ortalaması daha yüksek olduğu için toprağın üst katmanında kireç ve tuz gibi mineral birikimi daha azdır.

ABCDE

8. Türkiye'de nüfus değişimini üç dönem halinde incelenir. Birinci dönem 1927 - 1960 yılları, ikinci dönem 1960 - 1985 yılları, üçüncü dönem 1985 yılı sonrasını kapsar. A ve C seçenekleri birinci dönem, B ve D seçenekleri ise ikinci dönemde gerçekleşen nüfus değişimleridir. Kadınların iş hayatında aktif rol alması ise ülkemizde şehirleşmenin artmasıyla beraber 1985 yılı sonrasında gerçekleşmiştir.

ABCDE

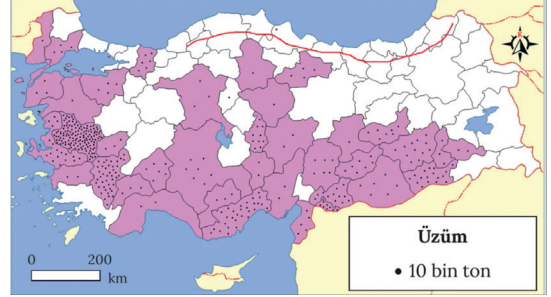
9. Bu soru tarzında yer şekilleri daha sade olan bir yer aranmalıdır. Çünkü yer şekilleri sade olan yerlerde tarımda makine kullanımı tarım alanının geniş olmasına bağlı olarak daha fazla gerçekleşecektir. Dağlık bir yerde ise zaten makine kullanımı sınırlı olacaktır.
- I. Edirne → Sade alanlar daha fazladır.
II. Manisa → Sade alanlar daha fazladır.
III. Konya → Sade alanlar daha fazladır.
IV. Tunceli → Dağlık alanlar daha fazladır.
V. Şanlıurfa → Sade alanlar daha fazladır.

ABCDE

10. Türkiye'de yerleşmelerin dağılışı üzerinde iklim koşulları, su kaynakları, toprak verimliliği ve ulaşım imkanları daha fazla etkilidir. Bitki örtüsü ise daha az etkilidir. Orman örtüsünün yoğun olduğu bazı yerlerde kanun gereği, güvenlik, çevre bilinci gibi gerekçelerle yerleşme dağılışı üzerinde az da olsa etkilidir.

ABCDE

11. Haritada verilen illerden üzüm üretim miktarı daha fazla olan tarım ürünü Manisa'dır.

Fakat haritada görüldüğü gibi İstanbul, Kastamonu, Şanlıurfa ve Ağrı illeri ise üzüm üretiminin daha az olduğu yerlerdir.

ABCDE

12. Özellikleri verilen maden feldspat madenidir. Diğer madenlerin örneğin kullanımını eleyici unsur olarak kullanırsak;
- Kükürt:** Gübre, barut ve ilaç sanayisinde kullanılır.
Krom: Çeliğin paslanmasını önlemede kullanılır.
Barit: Petrol ve doğal gaz aramalarında sondaj kuyularının açılmasında kullanılır.
Volfram: Askeri sanayi, elektronik, aydınlatma gibi alanlarda kullanılır.

ABCDE

13. **Hasan Uğurlu:** Samsun il sınırlarında, Yeşilirmak üzerinde bir barajdır.
Almus: Tokat il sınırlarında, Yeşilirmak üzerinde bir barajdır.
Yusufeli: Artvin il sınırlarında, Çoruh nehri üzerinde bir barajdır.
Ataköy: Tokat il sınırlarında, Yeşilirmak nehri üzerinde bir barajdır.
Kılıçkaya: Sivas il sınırlarında, Yeşilirmak nehri üzerinde bir barajdır.

ABCDE

14. Haritada verilen illerde ortak olarak **cam** sanayisi bulunmaktadır. Diğer seçeneklerde öne çıkan bazı illeri söyleyecek olursak;

Savunma: Eskişehir, Ankara, Çankırı, Kırıkkale.

Şeker: Konya, Ankara, Eskişehir, Erzurum, Burdur.

Kağıt: Zonguldak, Kastamonu, Kocaeli, Balıkesir, Muğla, Mersin.

Mobilya: Ankara, Kayseri, Bursa, İzmir, İstanbul illeri öne çıkar.

ABCDE

15. Dış ticaret hacmi, ihracat ile ithalatın parasal değer toplamıdır. Soru kökünde özellikle ihracatın (dış satım) parasal değerinin artması istenir. O nedenle seçenekler okundukunda B seçeneği dışındaki seçeneklerin ihracatı artıran seçenekler olduğu görülmektedir.

B seçeneğinin yanlış olmasının nedeni; pazar çeşitliliğinin ithalatta değil daha çok ihracatta istendiğidir. İhracatta ne kadar farklı ülkelerle ticaret yapılırsa ülkeye bir gelir sağlayacağı düşünülür.

ABCDE

16. Türkiye'de Yıldız Dağları, paleozoik dönemde oluşmuş yaşlı bir dağ olduğu için zirvesi 1000 metre civarındadır. Yüksek bir dağ olmamasından dolayı kış sporları turizminde önemli bir yer değildir.

ABCDE

17. Bazı özellikleri verilen proje GAP'tır. Geniş açılımıyla Güneydoğu Anadolu Projesi'dir. Önceleri sulama ve enerji yatırımlarına yönelik başlayan proje 49 yıllık süreçte tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını içine alan bölgesel bir kalkınma projesine dönüşmüştür.

ABCDE

18. Doğal bitki örtüsünün ne olduğu tamamıyla iklimle bağlantılı bir bilgidir. Enlem, denizellik gibi etkenler dolayısıyla Akdeniz iklimi görüldüğü için doğal bitki örtüsü maki, kızılçam, sedir, fıstıkçamı gibi türlerdir.

Fakat dağların kıyıya dik uzanması:

Hakim rüzgar yönü: Doğu-batı yönlü olmasına neden olur.

Yıllık yağış miktarı: Nemli hava iç kesimlere ulaştığı için kıyıda yağış miktarının az olmasına neden olur.

Delta ovalarının sayısı: Kıyı derinliğinin sığ olmasına neden olur. Bu durum akarsuların kıyı ağzında malzeme birikimini artırır.

Koy, körfez sayısı: Kıyının girintili çıkıntılı olmasına neden olur. Bu durum koy, körfez, ada, yarımada sayısının fazla olmasına neden olur.

ABCDE

1. Soru kökünde meridyen değerlerimiz verilmiştir. Bu nedenle meridyenle ilişkili bir seçenek aramamız gerekiyor. Türkiye'nin +2 (30° Doğu) ve +3 (45° Doğu) saat dilimlerinde yer alması meridyenle ilişkilidir.

Diğer seçenekler ise daha çok 36° Kuzey - 42° Kuzey enlemleri arasında olmamızdan kaynaklanan özelliklerdir.

ABCDE

2. Taş kömürü, I. jeolojik zaman olarak bilinen Paleozoik dönemde oluşmuş bir madendir. Fakat seçeneklerde verilen diğer madenler ise III. jeolojik zaman olarak bilinen Senozoik döneme ait madenlerdir.

ABCDE

3. Bu soru tarzında D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. IV numaralı alandaki Amik Ovası bir graben örneğidir.
- I. İzmir – Selçuk delta ovası
II. İstanbul – Çatalca – Kocaeli platosu
III. Sivas – Jipsli araziden dolayı karstik şekiller yaygındır.
V. Rize – Trabzon Doğu Karadeniz kıyı dağları

ABCDE

4. Güneşlenme süresi, Güneş'in insanların karşısında saat olarak kalma süresidir.
- Yıllık ortalama olarak bakıldığında güneşlenme süresinin en az olduğu yerler Doğu Karadeniz kıyısıdır. Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin bu kıyı kesimde yer alan illerdir. Fakat Ardahan, Doğu Anadolu'nun kuzeydoğusunda yer alır.

ABCDE

5. I. Doğru, Türkiye'nin en büyük gölüdür. Tuz Gölü, Beyşehir Gölü, Eğirdir Gölü ve Akşehir Gölü yine ülkemizde alan kaplayan diğer büyük göllerdir.
- II. Yanlış, çünkü taşkın önleme yapay göl olan barajların özelliğidir.
- III. Doğru, insan etkisiyle oluşmayanlara doğal, insan etkisiyle çeşitli nedenlerle oluşanlara yapay göl denir.
- IV. Yanlış, gideğen gölün fazla sularını dışarıya çıkartan akarsu demektir ve gölün kimyasal olarak tatlı olmasını sağlayan bir özelliktir.

ABCDE

6. Haritada renklendirilen illerin isimlerine bakıp iklim tiplerini yazacak olursak;

- I. Afyonkarahisar → Ilıman karasal iklim → Bozkır
II. Çorum → Ilıman karasal iklim → Bozkır
III. Hatay → Akdeniz iklimi → Makil
IV. Elazığ → Ilıman karasal iklim → Bozkır
V. Artvin → Karadeniz iklimi → Karışık orman

ABCDE

7. Türkiye'de kırsal alan denilen köy altı, köy ve kasabalarda insanlar çeşitli gerekçelerle göç etmişlerdir. Seçeneklerde verilen bilgilerden A seçeneği dışındaki bilgiler bu süreç içerisinde yer alır. Fakat A seçeneğindeki bilgi ise olumsuz bir özellik değildir. Kırsal kesimin kentli yaşama göre olumlu bir özelliğidir. İnsanların birbirlerine yardım ederek hayatlarını sürdürmeleri kırsal kesimin en beğenilen özelliklerinden biridir.

ABCDE

8. Piramit dikkat edilirse giriş cümlesinde ifade edildiği gibi oran olarak verilmiştir. Bu nedenle miktara ait veriler bulunamaz. Toplam nüfus miktarının bulunması için tüm yaş gruplarının miktar olarak değerini bilmek gerekir.

Diğer seçenekler ise oran olarak verildiği için bu piramitle bulunabilecek bilgilerdir.

ABCDE

9. Bu soru tarzında Nüfus Planlaması Kanunu'nun hedefleri içerisinde A seçeneği dışındaki bilgiler yer alır. Çünkü bu kanun 1950'lerden sonra doğum oranlarının yükselmesi ve nüfus artış hızının yükselmesine karşın oluşan bazı sorunları önlemek için çıkarılmış bir kanundur.

A seçeneğinde yer alan bilgi ise Türkiye Cumhuriyeti'nin devletleşme sürecinde Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki bazı eksiklikleri gidermek için çıkarılmış bir kanunun uygulaması amacı taşır.

ABCDE

10. I. İklimin tarımsal üretim üzerindeki etkisine örnektir.
II. Yer şekillerinin tarımsal üretim üzerindeki etkisine örnektir.
III. Gübrelemenin tarımsal üretim üzerindeki etkisine örnektir.
IV. Yer şekillerinin tarımsal üretim üzerindeki etkisine örnektir.

ABCDE

11. Deniz balıkçılığıyla ilgili verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Hidrojen sülfür rezervi ise Akdeniz'de değil, Karadeniz'dedir. Bu nedenle Karadeniz'de belirli bir derinlikten sonra canlı yaşamamaktadır.

ABCDE

12. Özellikleri verilen maden manganezdır. Diğer madenlerin neden olmadığına bakacak olursak;

Kükürt: Muğla, Sivas, Kütahya

Oltu taşı: Erzurum

Trona: Ankara

Bor: Eskişehir, Kütahya, Balıkesir, Bursa illeri öne çıkar.

ABCDE

13. Elektrik amaçlı rüzgâr santrallerine Balıkesir, İzmir, Manisa, Hatay, Osmaniye, İstanbul ve Çanakkale illeri iyi örnektir.

ABCDE

14. Verilen iller kendi içinde kıyaslandığında, Samsun ilinde sanayi faaliyetleri daha fazla gelişmiştir. Samsun il sınırlarında 11 farklı Organize Sanayi Bölgesi tesisi bulunmakta ve 250'ye yakın fabrikanın aktif olduğu bilinmektedir.

ABCDE

15. Dış ticaret ile ilgili verilen bilgilerden A seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Turizm sektörü, dış ticaret açığını kapatmaya yardımcı olmaktadır. 2025 yılında Türkiye’de dış ticaret açığı 82 milyar dolardır. Fakat turizmden elde edilen gelir ise 60 milyar dolar civarındadır.

ABCDE

17. Aslında bu soru tarzında temel mantık havalimanının olduğu ilin tarihî yer ile aynı il sınırlarında olup olmadığıdır. Çünkü aynı il sınırlarında ise mesafe yakın, değilse farklı illerde ise mesafe çok olacaktır.

Çatalhöyük: Konya il sınırlarındadır. Havalimanı aynı ilde bu nedenle mesafe azdır.

Ani: Kars il sınırlarındadır. Havalimanı aynı ilde bu nedenle mesafe azdır.

Perge: Antalya il sınırlarındadır. Havalimanı ile aynı ilde bu nedenle mesafe azdır.

Hasankeyf: Batman il sınırlarındadır. Normalde Batman Havalimanı’ndan gidildiğinde mesafe daha kısa olacaktır.

Knidos: Muğla il sınırlarındadır. Havalimanı ile aynı ilde bu nedenle mesafe azdır.

ABCDE

Haritaya bakıldığında Muğla, Kastamonu, Ağrı ve Şırnak gibi illere zamanında yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması, sermaye ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak demir yolu yapılamamıştır. Elâzığ ise demir yolu ulaşımı olarak ana hatlardan Van Gölü Ekspresi’nin uğradığı bir ilimizdir.

ABCDE

18. Sel ve taşkın doğal afetinin daha fazla risk taşıdığı yerler Erzurum, Giresun, Amasya, Sivas, Ankara, Edirne, Bingöl ve Bitlis gibi yerlerdir. Haritada verilen yerler:

- I. Edirne
- II. Ankara
- III. Giresun
- IV. Erzurum
- V. Şanlıurfa’dır.

Sel ve taşkın riski Şanlıurfa’da diğerlerine göre daha azdır.

ABCDE

1. I. Transit ulaşım açısından çok önemli olmuştur.
II. Azerbaycan doğal gazını Avrupa'ya aktarmak için kurulmuştur. Enerji koridoru açısından önemlidir.
III. Çin'den İngiltere'ye kadar uzanan ve yük taşımacılığı açısından önemli bir projedir. Türkiye üzerinden de geçtiği için lojistik merkez olması açısından önemlidir.

ABCDE

2. Kuzey Anadolu Kıvrım Sıradağları Karadeniz'de kıyı ve iç kesimde uzanış gösteren dağlardır. Akçakoca (Düzce), Canik (Samsun), Giresun ve Kalkanlı (Trabzon) dağları Kuzey Anadolu Kıvrım Dağlarının bir parçasıdır.

Fakat Sultan Dağları ise Afyonkarahisar ve Konya sınırlarında yer alan bir kırık dağ örneğidir.

ABCDE

3. Türkiye'de genellikle levha hareketleri ve epirojenik hareketlerin etkisiyle batıdan doğuya doğru yükselti artar.

Yenipazar (Aydın) → Yaklaşık 50-100 metre

Eskişehir → Yaklaşık 780-820 metre

Suluova (Amasya) → Yaklaşık 450-500 metre

Suruç (Şanlıurfa) → Yaklaşık 450-500 metre

Muş → Yaklaşık 1300-1350 metre yükseltiye sahiptir.

ABCDE

4. Yağış rejimi, yıllık yağış miktarlarının mevsimlere göre dağılışı demektir. İklimin bir unsuru olarak bilinir. Bu nedenle seçeneklerde iklimden etkilenen bilgiler sorgulanmalıdır. Tarım ürünleri buna iyi örnektir.

Yağış rejiminin düzenli olduğu yerde çay, fındık, mısır gibi ürünler yetişebilecekken; yağış rejiminin düzensiz olduğu yerlerde pamuk, zeytin, susam, antep fıstığı gibi ürünler yetişir.

ABCDE

5. Haritada illerin ne olduğu ve yükseltilerine bakacak olursak;

I. Edirne: yaklaşık 40 metre

II. Yalova: yaklaşık 5 metre

III. Antalya: yaklaşık 40 metre

IV. Yozgat: yaklaşık 1300 metre

V. Erzurum: yaklaşık 1900 metre

VI. Mardin: yaklaşık 1050 metre

Yerleri kendi içinde kıyasladığımızda Edirne (I) ve Erzurum (V) ya da Antalya (III) ve Erzurum (V) arasında sıcaklık farkı daha fazladır.

ABCDE

6. I. Doğrudur. Aras Nehri, yaklaşık 1072 km, Kura Nehri ise yaklaşık 1515 km'dir. Türkiye'deki birçok akarsuya göre uzundur.

II. Doğrudur. Doğu Anadolu'nun yüksek ve dağlık alanlarından doğduğu için hidroelektrik potansiyeli yüksektir.

III. Yanlıştır. Ülkemizde Bartın Çayı dışında taşımacılık faaliyetine uygun akarsu bulunmamaktadır.

IV. Yanlıştır. Düzensiz rejime sahiptir. Özellikle kar erimelerinin olduğu ilkbaharda akımlar yükselir, sonrasında düşüş yaşar. Akım değerleri inişli çıkışlıdır.

ABCDE

7. Bir yörede yeni iş sahalarının ortaya çıkması;

I. Artışa neden olur. Market, kafe, restoran, okul, hastane gibi kuruluşlar artar.

II. Kırsaldan kente ya da başka illerden göç almaya başlar.

III. Kişi başı düşen gelir artar, yerel ekonomi canlanır.

ABCDE

8. Özellikleri verilen yerleşme tipi **Dam** yerleşmeleridir. Seçenekte verilen diğer yerleşmelerin neden olmadığına bakacak olursak;
- Divan : Bu tür yerleşmelere Batı Karadeniz'de daha çok rastlanılır.
 - Mezra : Bu tür yerleşmelere daha çok Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da rastlanılır.
 - Oba : Bu tür yerleşim birimleri daha çok Toroslar, Canik Dağları, Ege ve Güney Marmara'da görülür.
 - Yayla : Bu tür yerleşim birimleri Toroslar, Kuzey Anadolu Dağları ve Doğu Anadolu'da yaygındır.

ABCDE

9. Nüfus artış hızı azalıyor demek geçmiş dönemlerde yapılan nüfus sayımlarındaki toplam nüfusa her geçen yıl daha az insan ekleniyor demektir. Seçeneklerde A seçeneği dışındaki bilgiler 1985 yılı sonrası ülkemizde görülen değişimlerdir ve bu değişimler toplam nüfusa daha az insan eklenmesini sağlayan nedenlerdir.

Türkiye'de seferberliğin ilan edilip erkeklerin silah altına alındığı dönem ise 1927-1960 yılları arasındır. 1985 öncesi bir dönem olduğu için doğru cevap A seçeneğidir.

ABCDE

10. 1930 - 1950 dönemi içerisinde 1939-1945 yıllarında II. Dünya Savaşı olmuştur. Türkiye'de o dönemde kaynaklar savaş hazırlığına ayrıldığı için ikinci beş yıllık sanayi planı başarıya ulaşamamıştır.

ABCDE

11. Don olaylarından olumsuz etkilenen kayısı, büyüme ve olgunlaşma döneminde sıcak ve kurak bir hava ister. Başta Malatya olmak üzere Mersin, Elazığ, Hatay ve Kahramanmaraş üretimde öne çıkan illerdir. Haritada verilen alanlardan V numara Malatya olduğu için doğru cevap E seçeneğidir.

Fakat I (Çanakkale), II (Isparta), III (Çankırı), IV (Artvin) numaralı iller ise kayısıda ekonomik değer taşıyacak üretilimi daha az gerçekleştirirler.

ABCDE

12. Maden kullanımı ve harita dağılımı verilen maden **cıvadır**. Diğer seçeneklerin kullanımını eleyici olarak kullanırsak;

- Manganez: Sanayi çeliği üretimi, kimya sanayisi
- Volfram: Askeri sanayi, elektronik, aydınlatma
- Tuz: İnsanların gıdası, hayvan beslenmesi, dericilik, kimya sanayisi
- Perlit: İnşaat, tarım, gıda sektörü

ABCDE

13. Genç oluşumlu linyit kömürü için söylenen bilgilerden B seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Linyit kömürü, bitkilerin süreç içerisinde taşlaşmasıyla oluşmuş organik kökenli kayaç olarak bilinir.

ABCDE

14. Seçeneklere bakıldığında büyükşehir statüsünde olmayan il Bitlis ilidir. 1 adet Organize Sanayi Tesisi bulunmaktadır. Fakat Tekirdağ (9 adet), İzmir (13 adet), Kayseri (3 adet) ve Mersin (2 adet) il sınırlarında birden fazla organize sanayi tesisi bulunmaktadır.

ABCDE

15. 2025 TÜİK verilerine göre ithalat giderlerini dolar cinsinden verecek olursak;
- A) Mineral yakıt ve mineral yağlar: 69.982.345.271 Dolar
B) Demir ve çelik ürünleri: 23.964.118.205 Dolar
C) Eczacılık ürünleri: 8.870.000.000 Dolar
D) Plastik ve mamüller: 8.000.000.000 Dolar
E) Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar: 30.421.667.530 Dolardır.
- Görüldüğü gibi ithalat gideri seçenekler içerisinde en çok mineral yakıt ve mineral yağlarda olmuştur.

ABCDE

16. Türkiye'nin ulaşımına ait verilen özelliklerden B seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Türkiye'de karayolu ve demiryolu güzergahı genelde dağların uzanışı ile aynı doğrultudadır. Bu nedenle güzergahlarda yine doğu-batı doğrultuludur.

ABCDE

17. Renklendirilen yerler; Çanakkale, Balıkesir, Bursa, Sakarya, Kocaeli, Mersin, Adana, Van, Bitlis, Ağrı gibi illeri kapsamaktadır.

- Ani Harabeleri: Kars il sınırlarındadır. Renklendirilen alanda bulunmamaktadır.
- Troya Antik Kenti: Çanakkale il sınırlarındadır.
- Ağrı Dağı: Ağrı il sınırlarındadır.
- Akdamar Kilisesi: Van il sınırlarındadır.
- Cennet-Cehennem Obruğu: Mersin il sınırlarındadır.

ABCDE

18. Soru girişinde ifade edildiği gibi bir zamanlar ova olan araziler çeşitli nedenlerle başka amaçlarla kullanılmış yerlerdir. Bu yerler daha çok ülkemizde 1980 yılı sonrasında büyükşehirlere yaşanan göçler sonrası yaşandı. Seçeneklerde verilen illerden İzmir (III) yanlış arazi kullanımının yaygın olduğu bir yerdir.

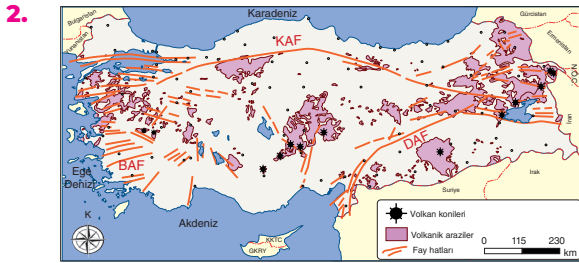
Diğer seçenekler olan I (Karabük), II (Yozgat), IV (Bayburt) ve V (Batman) büyükşehir olmadığı için bu durum daha az yaşanmıştır.

ABCDE

1. Türkiye'nin komşuları ve sınır kapılarının verildiği eşleştirme sorusunda yanlış olan D seçeneğidir. Çünkü Irak komşusuyla olan sınır kapılarımız Habur, Üzümlü ve Derecik'tir. Fakat Hamzabeyli ise komşularımızdan Bulgaristan'la olan bir sınır kapısıdır.

ABCDE

Türkiye'de volkanik faaliyetler sonucu dağlar, krater, kaldera, batolit, plato, peri bacaları gibi yeryüzü şekilleri oluşmuştur. İşaretlenen yerlere bakıldığında III (Taşeli Platosu) numaralı yer dışında volkanik faaliyetler sonucu oluşan şekiller görülür.

Mersin il sınırlarında yer alan III numaralı alanda kalker kayacından dolayı karstik aşınım ve birikim şekilleri yaygındır.

ABCDE

3. Türkiye iklimiyle ilgili verilen bilgilerde sadece 1 bilgi yanlış olarak durmaktadır. Karadeniz kıyı kesimi yıl içinde maksimum nemin en fazla olduğu yer değildir. Maksimum nem sıcaklıkla doğru orantılıdır. Yıl içinde sıcaklık ortalamalarının en yüksek olduğu yer Akdeniz kıyısı ve Güneydoğu Anadolu olduğu için maksimum nem daha fazladır.

Karadeniz kıyı kesimi ise bağıl nemin yüksek olduğu bir yerdir.

ABCDE

4. Seçeneklerde verilen bilgilerden B seçeneği dışındaki bilgiler akarsulardan yararlanmada öne çıkan bilgilerdir. Fakat Türkiye'deki akarsuların genelde dağlık ve engebeli arazide akmaları, akım değerlerinin düşük olması, akarsu rejimlerinin düzensiz olması ulaşım ve taşımacılık faaliyetinin daha az yapılmasını sağlamaktadır.

ABCDE

5. Toprak türleriyle ilgili verilen bilgilerden B seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Halomorfik (Tuzlu) topraklar; Konya Ovası ve Tuz Gölü çevresi gibi kurak yerlerde toprağın yüzeyinde tuz ve karbonatın biriktiği topraklardır.

Rüzgarın getirdiği malzemenin birikmesiyle oluşan topraklara ise lös toprakları denir. Dünyada çöl alanlarında, ülkemizde Konya - Karapınar ve Güneydoğu Anadolu'nun Suriye sınırına yakın yerlerinde az da olsa görülmektedir.

ABCDE

6. Türkiye haritasında numaralandırılan yerlerin neresi olduğuna bakacak olursak;

- I. Bursa → Yıllık yağış miktarı 708 mm ve nüfus yoğunudur.
- II. Antalya → Yıllık yağış miktarı 1040 mm ve nüfus yoğunudur.
- III. Samsun → Yıllık yağış miktarı 722 mm ve nüfus yoğunudur.
- IV. Kahramanmaraş → Yıllık yağış miktarı 722 mm ve nüfus yoğunudur.
- V. Hakkari → Yıllık yağış miktarı 793 mm ve nüfus yoğunluğu azdır. Nedeni yer şekilleri, iklim şartları, terör olayları gibi nedenlerdir.

ABCDE

7. Türkiye'de şehir yerleşmeleri idari açıdan ilçe ve illerdir. Bu yerleşmelerin kırsal yerleşme olan köy altı, köy ve kasabalara göre kapladığı alan daha geniştir. Nüfus miktarının fazla olması bu durumun en önemli etkenidir.

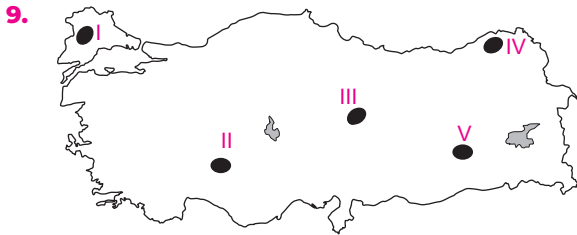
Seçeneklerde verilen diğer bilgiler ise kırsal yerleşmelerin bir özelliğidir.

ABCDE

8. Bir yerde gerçek nüfus artış oranı fazla, doğal nüfus artışı az ise o yöre göç alan bir yerdir. Türkiye'de göç alan yerler gelişmiş yerlerdir.

Seçeneklerde verilen diğer bilgiler ise genelde göç veren yerlerin özelliğidir.

ABCDE

- I. Ergene Ovası → Sade
II. Konya Ovası → Sade
III. Tecer Dağları → Dağlık ve engebeli
IV. Doğu Karadeniz Dağları → Dağlık ve engebeli
V. Diyarbakır Havzası → Sade
Sivas il sınırlarındaki Tecer Dağları ile Doğu Karadeniz Dağları tarım alanlarının daha fazla kısıtlandığı yerlerdir.

ABCDE

10. Besi ve ahır hayvancılığı, kapalı alanlarda özel yemlerle beslenmesine dayanan hayvancılık türüdür. Son yıllarda besi ve ahır hayvancılığının gelişmesinde A seçeneği dışındaki bilgiler doğru bilgilerdir. Mera alanları ise son yıllarda genişleyen yerler değil, bilakis süreç içerisinde daralan yerlerdir. Mera alanlarının daralması da besi ve ahır hayvancılığının yine artmasında bir neden olarak kabul edilir.

ABCDE

11. Türkiye'de mermer yatakları daha çok Marmara Adası (Balıkesir), Bursa, Bilecik, Çanakkale, Afyonkarahisar, Burdur, Denizli, Kırşehir, Elazığ, Diyarbakır il sınırları içerisinde bulunmaktadır.

ABCDE

12. Türkiye'de son yıllarda özellikle özel sektör etkisiyle çok sayıda doğal gaz ile çalışan santraller kurulmuştur. Sanayi tesislerinin elektriğe çok fazla ihtiyaç duyması santrallerin buralarda daha çok kurulmasına neden olmuştur. Seçeneklere bakıldığında Bursa ili, diğer illere kıyasla sanayi tesislerinin sayısı daha fazla olduğu için doğal gaz ile çalışan santral sayısı daha fazladır.

ABCDE

13. Belirtilen sanayi tesislerinin belirtilen illerde kurulmasının nedeni o il sınırları içerisinde hammadde kaynağının bulunmasından dolayıdır.

ABCDE

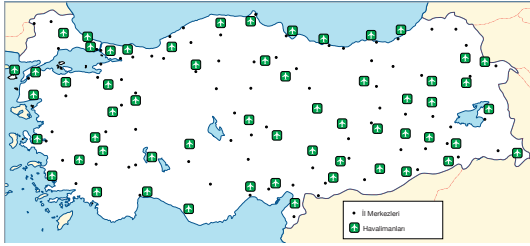
14. Dış ticaret açığının azaltılmasına yönelik önlemler düşünülürken dış satımı (ihracatı) artıran, dış alımı (ithalatı) azaltan seçenekler doğru seçenekler olacaktır. Bu açıdan bakıldığında E seçeneği dışındaki bilgiler bir önlem olarak düşünülebilir. Fakat yüksek katma değerli ürün ihracatını azaltmak değil bilakis artırmak bir önlemdir. Bu nedenle son yıllarda yüksek teknoloji ürünlerini (çip, yazılım, ilaç, savunma elektroniği) ihraç etmek önemlidir. Ülke ekonomisine ciddi anlamda gelir kazandırır.

ABCDE

17. DOKAP; Türkiye'nin kuzeyinde Amasya, Artvin, Bayburt, Çorum, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat ve Trabzon illerinin yer aldığı bir sahada uygulanmaktadır. Sinop ili, bir kalkınma projesinde bulunmamaktadır.

ABCDE

15.

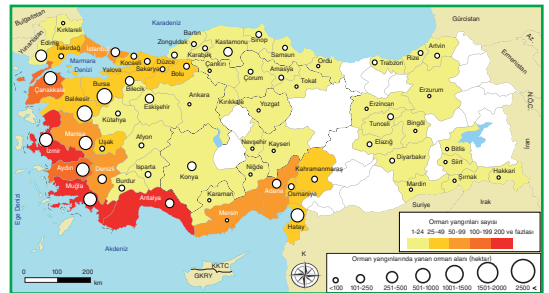
Türkiye'de sivil hava trafiğine açık alan havalimanı sayısı 58'dir. Seçeneklerde verilen illerde en son Mersin il sınırlarına 10 Ağustos 2024 tarihinde Çukurova Havalimanı açılmıştır. Fakat diğer illerimizde havalimanı bulunmamaktadır.

ABCDE

16. Bazı soru tarzında akarsu yatağının dağlık ve engebeli bir arazide akmadığı bir yer aramalıyız. Kütahya-Uşak sınırında kaynağını alan Gediz Nehri genelde bir graben içerisinde ilerleyerek İzmir'de denize dökülür. Akarsu debisi ve akış hızı diğer seçeneklere kıyasla daha düşük olduğu için rafting turizmi gelişmemiştir. Fakat diğer akarsular rafting turizmi açısından önemli akarsulardır.

ABCDE

18.

Haritaya bakıldığında Siirt ve Şırnak çevresinde orman yangınları afetinin gerçekleşme sıklığı azdır. Bunun en önemli nedeni orman örtüsünün seyrek olmasıdır.

ABCDE

1. Enlem etkisi, bir yerin ekvatora olan uzaklığının etkileridir. Başka bir ifade ile ekvatora yakın ya da uzak olmanın oluşuracağı sonuçlar demektir. Yerleşme üst sınırının verilen merkezlerde farklı olması sıcaklıkla ilgilidir. Bu sıcaklığı da güneş ışınlarının geliş açısının farklılığı belirler. Ekvatora yakın yerler güneş ışınlarını daha büyük açıyla alır ve bu nedenle yerleşme üst sınırı daha yüksektir. Bu durum kutuplara doğru gidildikçe azalır.

B, C, E seçenekleri boylam etkisiyle ilgili bir bilgiyken, A seçeneği ise eksen eğikliği ile bir bilgidir.

ABCDe

2. Türkiye'de karstik süreçlerle oluşmuş platolara Teke, Taşeli ve Obruk platosu örnek verilebilir. Bu platoların bulunduğu alanda çözünebilen kayalardan kalker kayacının fazla olması bu durumun oluşmasında etkili olmuştur.

ABCDe

3. Haritada renklendirilen alanlar Konya Karapınar çevresi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin güneyi ile Iğdır ve çevresidir.

A) Yanlıştır. Bu bilgi daha çok yağışlı yerlerin bir özelliğidir. Oysa belirtilen yerler kurak yerlerdir. Kurak yerlerde fiziksel çözülme daha fazladır.

B) Yağış ihtimali azdır demektir. Belirtilen yerler ülkemizin en kurak yerleridir.

C) Doğrudur. Belirtilen yerlerde yıllık yağış miktarı 500 mm altındadır.

D) Fiziksel çözülmenin etkisiyle toprak ince ve taneli olur.

E) Mantar kaya, şahit kaya gibi yer şekilleri rüzgar aşındırmasıyla oluşur.

ABCDe

4. Haritada verilen yerlere ve en fazla yağışın olduğu mevsime bakacak olursak;

I. Balıkesir → Kış mevsimi

II. Aksaray → İlkbahar mevsimi

III. Mersin → Kış mevsimi

IV. Ordu → Sonbahar mevsimi

V. Ağrı → İlkbahar mevsimi olduğu görülmektedir.

ABCDe

5. A) Sanayide hammadde olarak değerlendirilen önemli alanlardır. Kıyıda kışların ılık, yazların sıcak olması bir avantaj oluşturur.

B) Limanların gelişmesine bağlı olarak ticaret hacmi artmıştır.

C) Denize girmek, güneşlenmek isteyenler için önemli bir turizm türüdür.

D) Hidroelektrik santraller, ülkemizde akarsular üzerine kurulur. Bu nedenle denizlerin etkisi daha azdır.

E) Deniz kenarında yapılan deniz turizm türleri, ticaret ve sanayi faaliyetleri insanlara iş imkanı sunmaktadır.

ABCDe

6. Türkiye'de yazın buharlaşma etkisiyle suların kapladığı alan en fazla Tuz Gölü'nde değişir. Çünkü yazın karasallık ve güneş ışınlarının geliş açısı etkisiyle sıcaklıkların artması Tuz Gölü'nün buharlaşmasına neden olur. Kapladığı alanın değişmesinde Tuz Gölü'nün derin bir göl olmamasının etkisi vardır. Diğer seçeneklerde ise;

Borabay Gölü: Amasya il sınırındadır. Yazlar sıcak fakat derinlik yaklaşık 20-25 metredir.

Sera Gölü: Trabzon il sınırındadır. Yazlar serin ve derinlik yaklaşık 20-25 metredir.

Sülüklü Göl: Bolu il sınırındadır. Yazlar sıcak ve derinlik yaklaşık 15-20 metredir.

Erçek Gölü: Van il sınırındadır. Yazlar serin ve derinlik yaklaşık 30-40 metredir.

ABCDe

7. Türkiye'de kendini soğuk koşullara adapte eden çayır bitki örtüsü 2000 metrenin üstünde yetişir. Seçenekte verilen yerler içerisinde bu yükseltiyi geçebilen tek yer IV numara ile verilen Ardahan ve Kars çevresidir. Allahuekber Dağları'nın bulunduğu bu alanda yükseklerde çayır bitki örtüsü diğer yerlere göre daha yaygındır.

I- K. Menderes Ovası

II- Karasu Ovası ve çevresi

III- Haymana Platosu

V- Mardin'in güneyi

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

8. Türkiye'nin özellikle 1985 yılından sonraki nüfus yapısına bakıldığında ortanca yaşın azalacağı söylenemez. Çünkü Türkiye'de yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı arttı. Bu durum ortanca yaşın artmasına neden olur. Verilen diğer seçenekler ise ülkemizi etkileyecek olan nüfus özellikleridir.

ABCDE

9. Fonksiyon, bir şehrin gelişmesinde öne çıkan faaliyetler demektir.

Polatlı: Ankara il sınırlarında yer alır. Türk Silahlı Kuvvetleri Kara Kuvvetleri bünyesinde bulunan Polatlı Topçu ve Füze Okulu Komutanlığı bulunur. İlçenin ekonomisine canlılık katar.

Eskişehir: Anadolu, Osmangazi ve Teknik Üniversitelerin bulunması şehrin nüfusunun ve ekonomisinin artmasında etkili olmuştur.

Elbistan: Kahramanmaraş il sınırları içinde yer alır. Linyit kömür rezervlerinin bulunduğu bir ilçedir. İstihdam ve ekonomiye katkı sağlar.

ABCDE

10. Türkiye'de 1970'lere kadar kırsal nüfus oranı daha fazlayken, daha sonraları yerleşmelerin idari statüsünün değişmesi, kırdan kente yaşanan göçler, büyükşehir kanununda yapılan değişikliklerin etkisiyle kentsel nüfus oranı artmaya başlamıştır.

ABCDE

11. Türkiye'de ayçiçeği üretiminde Tekirdağ, Adana, Konya, Kırklareli ve Edirne illeri önemlidir. Bu nedenle Tekirdağ illerin verildiği A seçeneği doğru cevaptır.

ABCDE

12. Türkiye'de koyun yetiştiriciliğinde Van, Konya, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Ankara illeri öne çıkar.

I. İstanbul

II. Muğla

III. Bartın

IV. Kırıkkale

V. Van → Koyun yetiştiriciliğinde daha önemlidir.

ABCDE

13. Bu soru tarzında E seçeneği dışındaki maden kullanım alanı doğru verilmiştir. Fakat bakır madeni kullanım olarak daha çok elektrik santralleri, kablo yapımı, elektrik-elektronik, kuyumculuk ve savunma gibi sanayi alanlarında kullanılır.

Savunma, ulaşım ve kimya sanayisi diye belirtilen kullanım alanı ise daha çok krom madenine aittir.

ABCDE

14. 2025 yılında enerji kaynaklarının elektrik üretiminde kullanım oranlarına bakıldığında en fazla payın hidrolik enerji (%15.8) olduğu görülmektedir. Seçeneklere detaylı bakıldığında;

Dalga enerjisi → Potansiyel var fakat ticari anlamda kurulmuş bir santral yoktur.

Güneş enerjisi → % 10,5

Rüzgar enerjisi → % 10,9

Gelgit enerjisi → Denizlerde gelgit genliği düşük olduğu için gelgit santrali yoktur.

ABCDE

15. Toprakta verimi etkileyen yapay gübre; azot, fosfat, potasyum gibi maddelerin kimyasal işleme tutulmasıyla elde edilir. Türkiye'de gübre üreten tesisler Samsun, Kocaeli, Bandırma (Balıkesir), Gemlik (Bursa), Kütahya, Aliağa (İzmir), Iskenderun (Hatay), Ceyhan (Adana), Mersin'de bulunmaktadır.

ABCDE

16. Seçeneklerde verilen doğal geçitlerden Pülümür Geçidi Tunceli il sınırlarında bir doğal geçittir.

- Çubuk: Burdur'u Antalya'ya
- Belen: Hatay'ı Adana'ya
- Sertavul: Taşeli Platosu'nu İç Anadolu Coğrafi Bölgesi'ne
- Gülek: Adana'yı İç Anadolu Coğrafi Bölgesi'ne bağlayan önemli doğal geçitlerdir.

ABCDE

17. Afyonkarahisar, İzmir, Bursa, Yalova, Sivas, Denizli ve Ankara'da bulunan kaplıcalar termal turizmin ön plana çıktığı mekanlar arasında yer almaktadır.

ABCDE

18. Murat Nehri, Fırat Nehri'nin kaynaklarından biridir. Ağrı ve çevresinde akış gösterir.

- İkizdere: Rize il sınırlarında akış gösterir.
- Zap: Dicle Nehri'nin kollarından biridir. Hakkari ve çevresinde akış gösterir.
- Bartın: Bartın il sınırlarında akış gösterir.
- Sakarya: Eskişehir, Ankara, Bilecik ve Sakarya illerinde akış gösterir.

Seçeneklerde nüfus ve sanayi tesislerinin daha fazla olduğu yer Sakarya Nehri'nin akış gösterdiği yerdir. Bu nedenle evsel atıklar, organize sanayi bölgesinden gelen kirlilik daha fazladır.

ABCDE

1. Dünya'da eksen eğikliğinden dolayı matematik iklim kuşakları oluşur. Bu kuşaklardan 23° 27° enlemleri ile 66° 33° enlemleri arasında bulunanlara orta kuşak denilir. Belirtilen özellikler orta kuşakta yer alan ülkelerin ortak özelliği olarak ifade edilir.

ABCDE

2. Samsun il sınırlarında akış gösteren Kızılırmak ve Yeşilirmak döküldükleri yerde büyük delta ovaları oluşturur. Bunun nedenleri içerisinde akarsuların bol alüvyon getirmesi, kıyı önünün sığ olması (kıta sahanlığı geniş) gibi koşullar gelir.

ABCDE

3. Türkiye jeolojik olarak daha çok Senozoik dönemde şekillenmiştir. Peneplen yer şekli, akarsu aşındırmasının en son aşaması olup yaşlı arazi ülkelerinde daha yaygındır. Türkiye dağlık ve engebeli bir ülke olduğu için akarsu aşındırması devam etmektedir. Fakat seçeneklerde verilen diğer bilgiler ise Paleozoyik ve Mezozoyik dönemde görülen bilgilerdir. Bir ülkenin jeolojik olarak yaşlı bir ülke olmasında delil olarak kullanılır.

ABCDE

4. Şanlıurfa, Güneydoğu Anadolu coğrafi bölgesinde denizden uzak, enlem olarak güneyde ve deniz seviyesinden yükseltisi yaklaşık 500 metredir.

Bu özellikler düşünüldüğünde;

- Kış sıcaklıklarının çok düşük olmaması → enlem ve yükselti azlığı
- Yaz sıcaklık ortalamasının çok yüksek olması → enlem, karasallık, çöden gelen samyeli rüzgarı
- Yıllık yağış miktarının az ve en fazla yağışın kış mevsiminde düşmesi
- Ilıman Karasalın Güneydoğu Anadolu tipi olduğunu göstermektedir.

ABCDE

5. Enlem, bir yerin ekvatora uzaklığının etkisi olarak bilinir. Seçeneklerden D seçeneğinde Hatay ekvatora yakın, Samsun ise ekvatora uzaktır. Bu durum güneş ışınlarının geliş açısını etkilediği için sıcaklık değişir. Bu durumun enlem olarak aynı yerde olmamasından kaynaklanır.

- A) Karasallık, çöden gelen rüzgar etkisi
B) Yükselti etkisi
C) 3000 metreyi geçen yüksek dağların etkisi
E) Nemlilik etkisi

ABCDE

6. Sorunun girişinde aslında akarsu rejiminin düzensiz olmasından bahsedilmektedir. Türkiye'de akarsuların debilerinin (akım) mevsimlere göre farklılık göstermesinde yağış rejiminin düzensiz olması en önemli nedendir. Karadeniz kıyıları dışında genelde yazların sıcak ve kurak geçmesi bu dönemlerde debilerin azalmasına neden olur.

Diğer seçeneklerde ilgili olan seçenekler olsa da en önemli neden olarak seçilemezler.

ABCDE

7. Kimyasal çözünmenin fazla olduğu yerlerde toprak oluşumu daha hızlıdır. Yıllık yağış miktarının daha fazla olduğu yerlerde kimyasal çözünmenin daha iyi olduğu düşünüldüğünde II numaralı (Zonguldak) yerin doğru cevap olduğu görülmektedir. Verilen diğer seçeneklere göre Zonguldak şehri 1226 mm ile daha fazla yağış alır.

- I. Uşak → 558 mm
III. Sivas → 430 mm
IV. Kilis → 500 mm
V. Van → 395 mm

Bu yerlerde fiziksel çözülme fazla olduğu için tam tersi toprak oluşumu daha yavaştır.

ABCDE

8. Nüfus adına verilen özelliklerden D seçeneğinde verilen bilgi yanlış verilmiştir. Çünkü Türkiye'de Cumhuriyet döneminde farklı nüfus politikaları uygulanmıştır. 1923-1963 yılında doğurganlığı artırıcı, 1963-2008 yılında ise doğurganlığı azaltıcı politikalar uygulanmıştır. Son dönemde ise tekrar doğurganlığı artırıcı politikalar tekrar hayata geçmiştir.

ABCDE

9. A) Kıyıda yer alan ovaların bulunması → Önemli tarım alanlarıdır.
B) Alt yapı hizmetlerinin artması → İnternet, yol, su, elektrik hizmetlerini ifade eder. Yerleşme açısından önemlidir.
C) Ulaşım koşullarının çeşitlenmesi → Kara yolu, hava yolu, demir yolu ve deniz yolunun varlığı yerleşme açısından önemlidir.
D) Alüvyal toprakların bulunması → Mineral çeşitliliği açısından zengin olduğu için önemlidir.
E) Sazlık ve bataklık alanların bulunması → Sulak alanlar ekosistem açısından önemli fakat insanların yerleşme alanı kurması için önemli alanlar değildir.

ABCDE

10. Nüfus yoğunluğu fazla olan yerler ve neden olan faktörleri yazacak olursak;
I. Ankara → İdari, eğitim, sağlık, ticaret
II. Adana → Tarım, sanayi, ticaret
III. Erzurum → Tarım, ticaret öne çıkan fonksiyonlarıdır.

ABCDE

11. Türkiye'de tarımsal ürün çeşitliliğinin fazla olmasında doğal (A, D) ve beşerî (B, C) etkenlerin rolü fazladır.

Fakat nadas tarımı, yıllık yağışın fazla olmadığı yerlerde toprağı dinlendirmek için yapılır. Topraktaki mineral ve su dengesinin sağlanması hedeflenir. Test tekniğinde olumsuz bir özellik olarak ifade edilir.

ABCDE

12. Rezerv yönünden zengin olduğumuz maden olan bor tuzu rezervleri daha çok Eskişehir, Kütahya, Balıkesir, Bursa gibi illerde bulunmaktadır.

Haritada seçeneklerde verilen II numaralı il Denizli ilidir. Denizli ili mermer, traverten, krom, manganez, linyit, feldspat gibi madenlerle bilinir.

ABCDE

13. Haritada işaretlenen illerin neresi olduğuna bakacak olursak;

- I. Zonguldak
II. Çanakkale
III. İzmir
IV. Adana
V. Erzurum ilidir.

Zonguldak'ta devlete ve özel sektöre ait; Çanakkale, İzmir, Adana, Kocaeli, Hatay illerinde ise özel sektöre ait taş kömürüyle çalışan santral bulunmaktadır.

Fakat Erzurum ilinde taş kömürüyle ilgili santral bulunmamaktadır.

ABCDE

14. Bir ülkenin yer altı kaynaklarının çeşitli ya da rezervlerinin fazla olması bir gelişmişlik ölçütü değildir. Çünkü yer altı kaynakları yönünden çeşitli olup gelişmiş ya da gelişmemiş ülke örnekleri bulunmaktadır.

Fakat uluslararası göstergelerde soruda verilen diğer seçenekler gelişmişlik düzeyi hakkında fikir vermektedir.

ABCDE

15. Her türlü mal ve hizmetin alınıp satılmasında etkili olan ticaret bir ilde gelişmişse, demek ki o ilde alım satımı tetikleyen dinamikler devreye girmiş demektir. Seçenekler bakıldığında D seçeneği dışındaki bilgiler ticareti tetikleyen bilgiler olduğu görülür. Fakat hinterlandı dar bir limana sahip olmak ticaret açısından olumlu bir özellik değildir. Hinterlandı dar olan limanlar iç kesimlerle kara yolu ve demir yolu bağlantısı zayıf olan yerlerdir. Böylece ticaret hacmi daha dardır.

ABCDE

16. A) İstanbul, yolcu gemilerinin turistik amaçla geldiği en önemli yerlerden biridir.
B) Denizli, kalker kayacından dolayı karstik biriktirme şekli olan pamukkale travertenleriyle bilinir.
C) Bolu, Abant, Yedigöller, Karagöl gibi gölleriyle bilinir.
D) Antalya, aktif fay hatlarından uzak kaldığı için kaplıca turizminde öne çıkmaz.
E) Çanakkale, Gelibolu Yarımadası Milli Parkının bulunduğu kültür turizmi açısından önemli bir yerdir.

ABCDE

17. Doğu Anadolu Projesinde Malatya, Elazığ, Tunceli, Erzin-can, Sivas, Ardahan, Erzurum, Ağrı, Iğdır, Bingöl, Bitlis, Van, Hakkari yer alır.

Fakat Şırnak ili, Güneydoğu Anadolu Projesinde yer alır.

ABCDE

18. Türkiye'de Yozgat; Orta Anadolu'da tarım, hayvancılık, sınırlı bir maden üretimi, tarıma dayalı sanayi tesisleri ile öne çıkar.

İlk milli park olan Yozgat Çamlık Milli Parkı ve Sorgun ilçesinde yer alan kaplıcalar önemli turizm merkezleridir.

ABCDE

1. Görececeli konum, bir ülkenin koordinatları sonucunda oluşmayan bilgiler olarak bulunur. Yükselti (B), yer şekilleri, denize yakınlık, madenler, transit ticaret gibi bilgiler göreceki konum özellikleri olarak bilinir.

- A) Yıl içinde sıcaklık farklarının bulunması → Dört mevsimi kastediyor. Enlemle ilgili olduğu için mutlak konumdur.
C) Akdeniz iklim kuşağındaki bulunması → 30° - 40° enlemleri arasında yer alan bir iklim tipidir. Enlemle ilgili mutlak konumdur.
D) Güneş ışınlarını dik açıyla olamaması → Eksen eğikliği ile ilgili bir bilgidir. Enlemle ilgili olduğu için mutlak konumdur.
E) Doğusu ile batısı arasında 76 dakika fark olması → Meridyen farkı ile ilgilidir. Boylamla ilgili olduğu için mutlak konumdur.

ABCDE

2. Seçeneklerin hangi fay hattı üzerinde olduğuna bakacak olursak;

Erzincan: Kuzey Anadolu Fay Hattı

Manisa: Batı Anadolu Fay Hattı

Düzce: Kuzey Anadolu Fay Hattı

Malatya: Doğu Anadolu Fay Hattı

Tokat: Kuzey Anadolu Fay Hattı

ABCDE

3. A) Tokat il sınırlarındadır. Tektonik ovadır.
B) Bingöl il sınırlarındadır. Tektonik ovadır.
C) Aydın il sınırlarındadır. Büyük Menderes grabeni içerisinde bir tektonik ovadır.
D) Ankara il sınırlarındadır. Tektonik ovadır.
E) Şanlıurfa il sınırlarındadır. Tektonik ovadır.

ABCDE

4. Burada seçeneklerde dağların yamacının denize dönük yamaç olması önemlidir. Seçeneklere bakacak olursak;

- A) Bolkar Dağlarının kuzeybatı yamaçları → Akdeniz'de denize dönük yamaç olduğu için orografik yağışlar daha fazla görülür.
B) Kaçkar Dağının güney yamaçları → Karadeniz'dedir ve bu dağın denize dönük yamacı kuzeydir.
C) Yıldız Dağlarının güneybatı yamaçları → Trakya'dadır ve bu dağın denize dönük yamacı kuzeydoğudur.
D) Küre Dağlarının güney yamaçları → Karadeniz'dedir ve bu dağın denize dönük yamacı kuzeydir.
E) Nur Dağlarının doğu yamaçları → Akdeniz'dedir ve bu dağın denize dönük yamacı batı yamacıdır.

ABCDE

5. Türkiye'de yer alan kaynakların özellikleri adına verilen seçeneklerde C seçeneği yanlıştır. Sondaj vurularak basınçlı bir şekilde yüze çıkan sulu artezyen kaynakları ülkemizde Ergene havzası, Eskişehir, Konya, Malatya ve Erzurum'da yaygındır.

ABCDE

6. I. Çanakkale → Akdeniz İklimi → Maki
II. Mersin → Akdeniz İklimi → Maki
III. Kayseri → Ilıman Karasal İklim → Bozkır
IV. Giresun → Karadeniz İklimi → Karışık Orman
V. Kars → Sert Karasal İklim → Çayır

ABCDE

7. Türkiye'de nüfus artış hızı, bir önceki sayım döneminde tespit edilen toplam nüfusa yıl içerisinde ne kadar insan eklendiğini açıklar. Türkiye'de her sayım döneminde toplam nüfusa az ya da çok birilerinin eklenerek nüfusun arttığı bilinmektedir. Bu nedenle grafikte yer alan 1935 yılı nüfus miktarının en az olduğu yıldır. Çünkü diğer yıllarda toplam nüfusa birileri eklenmeye devam etmiştir.

ABCDE

8. • Yer şekilleri sade olmasına rağmen yıllık yağışın yetersiz olması tarımsal üretimi olumsuz etkilemiştir. Endüstri tesisleri sınırlıdır. Bu neden nüfus yoğunluğu azdır. → Yozgat (III)
- Sanayi, ticaret ve liman fonksiyonları ile önemli delta ovaları nüfuslanmanın artmasında önemlidir. → Samsun (IV)
- İklim koşulları uygun olmasına rağmen dağlık ve engebeli olması nüfusu olumsuz etkilemiştir. → Muğla-Menteşe (II)
- Sanayi, ticaret, turizm, eğitim, sağlık fonksiyonları gibi etkenler nüfuslanmayı artırmıştır. → İstanbul (I)

Fakat bu soruda V numara olan Hakkari hakkında bilgi verilmemiştir. Hakkari dağlık yöresi, dağlık, engebeli ve yüksek arazi şartları insan yaşamını zorlaştırdığı için nüfus yoğunluğu azdır.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

9. Anadolu, farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış önemli bir yerdir. Seçeneklerde verilen yerler milattan önce Anadolu'da kurulmuş yerleşmelerdir. Eşleştirme olarak D seçeneği yanlış verilmiştir. Çünkü Çayönü yerleşmesi, Diyarbakır il sınırları içerisinde yer alır.

ABCDE

youtube/indexsakademi

10. Haritada verilen illerin hangi iller olduğuna bakacak olursak;

- I. Antalya
- II. Bilecik
- III. Çorum
- IV. Şırnak
- V. Kars ili olduğu görülür.

2025 yılı TÜİK verilerine göre kıl keçisi yetiştiriciliğinde Mersin, Antalya, Siirt, Şırnak, Mardin illeri öne çıkar.

ABCDE

11. **Volfram:** Ülkemizde Bursa (I) ve Balıkesir'de yaygındır.

Barit: Ülkemizde Antalya il sınırlarında Alanya-Gazipaşa (II), Elbistan (Kahramanmaraş), Çanakkale, Eskişehir, Giresun, Muş, Konya gibi illerde bulunur.

Krom: Ülkemizde Elazığ il sınırlarında Guleman (III), Sivas-Erzincan-Kop Dağı (Bayburt), Mersin-Adana-Kayseri, Kütahya-Eskişehir, İskenderun (Hatay), Gaziantep, Fethiye-Köyceğiz (Muğla) ve Denizli yöreleridir.

ABCDE

12. Jeotermal enerji (buhar enerjisi), kırık hatlardan yukarıya doğru yönelen bir sıcak su kaynağıdır. Sıcak suyun kendisi ya da buharı elektrik üretimi, konut ısıtması, seraların ısıtılması ya da kaplıca turizmi olarak değerlendirilmektedir.

Fakat ülkemizde aktif volkanların olduğu yerde gerçekleşen gayzer kaynağı bulunmamaktadır. Bu nedenle gayzer kaynağından enerji üretimi de söz konusu değildir.

ABCDE

13. Bu soru tarzında giriş cümlesindeki faktörlere uyan yer haritada II (İzmir) ve IV (Şanlıurfa) numara ile gösterilmiştir. Çünkü İzmir ve Şanlıurfa'da pamuk üretimi fazladır. Bu iller nüfus miktarları fazla olduğu için ucuz iş gücü ve pazarlama olanakları yüksektir.

Fakat I (İstanbul), III (Ankara) ve V (Trabzon) numaralı yerlerde ucuz iş gücü ve pazarlama olanakları bulunurken, hammadde olarak pamuk üretimi yapılmamaktadır.

ABCDE

14. Ulaşım maliyetlerinin az olması özellikle yeryüzü şekillerinin sade olmasına bağlıdır. Haritadaki doğrultuların durumlarına bakıldığında;

- I. Aydın - Denizli: Yeryüzü şekilleri sade.
- II. Konya - Aksaray: Yeryüzü şekilleri sade.
- III. Kastamonu - Çankırı: Yeryüzü şekilleri dağlık ve engebeli.
- IV. Tunceli - Erzurum: Yeryüzü şekilleri dağlık ve engebeli.
- V. Van - Hakkari: Yeryüzü şekilleri dağlık ve engebeli.

Bu nedenle I ve II numaralı doğrultuda ulaşım maliyeti daha azdır.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

15. A) Afyon Ulu Cami → Afyonkarahisar
B) Ahi Şerefettin Cami → Ankara
C) Sivrihisar Ulu Cami → Eskişehir
D) Habibi Neccar Cami → Hatay
E) Eşrefoğlu Cami → Konya

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Habibi Neccar Cami bulunmamaktadır. Beşinci cami Kastamonu ilinde yer alan Mahmut Bey Camii'dir.

ABCDE

youtube/indexsakademi

16. Merkezi Konya'da bulunan KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2011 yılının Haziran ayında faaliyete başlamıştır. KOP; Türkiye'nin iç kesimlerinde yer alan Aksaray, Karaman, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Niğde ve Yozgat illerini kapsayan bir sahada uygulanmaktadır.

Eskişehir, test tekniğinde belirtilen kalkınma projelerinin hiçbirinde bulunmamaktadır.

ABCDE

17. Erozyon, toprağın üst kısmının taşınması olayıdır. Akarsu ya da rüzgar erozyonu önünde bir engel yoksa daha rahat bu afeti gerçekleştirir. D seçeneği dışındaki bilgiler akarsu ya da rüzgar erozyonunu tetikleyen bilgilerdir. Fakat D seçeneğinde yer alan bilgi özellikle akarsu erozyonu için bir önlem olarak kabul edilir.

ABCDE

18. Haritada verilen merkezlerin nereler olduğuna bakacak olursak;

I. Bursa, II. Bolu, III. Adana, IV. Erzurum, V. Siirt şehridir.

Bilgi olarak Erzurum için söylenen kıl keçisi bilgisi yanlıştır. Çünkü kıl keçisi yetiştiriciliğinde Mersin, Antalya, Siirt, Şırnak ve Mardin illeri daha önemli merkezlerdir.

ABCDE

1. I. Türkiye'de kutuplara yakın yerlerin özelliğidir. (Zonguldak)
 II. Türkiye'de doğuda yerel saat daha ileridir. (Kars)
 III. Türkiye'de güneyde paralel boyu daha fazla olduğu için çizgisel hız (dönüş hızı) daha fazladır. (Antalya)

ABCDE

2. I. Doğru, eski arazi diye bilinen masif araziler bu dönemde oluşmuştur.
 II. Yanlış, belirtilen madenler Tersiyer döneminde oluşmuştur.
 III. Doğru, Alp-Himalaya kıvrım dağ sistemine bağlı dağlar oluşmuştur.
 IV. Yanlış, organik kayaç olan taş kömürü Paleozoyik dönemde oluşmuştur.

ABCDE

3. Seçeneklerde verilen dağlardan Menteşe Dağları, Muğla il sınırlarında yer alan kırıklı bir dağdır. Tahtalı, Bey, Akdağlar ve Aladağlar ise Toros sıradağlarının dağ örnekleridir. Toroslar, Tersiyer döneminde oluşmuş kıvrım oluşumlu dağ silsilesidir.

ABCDE

4. Seçeneklere bakıldığında D seçeneği dışındaki bilgiler Karadeniz kıyısında daha çok iklimle ilgili bilgilerdir. Fakat Kuzey Anadolu Sıradağlarının oluşması ise orojenik hareketle ilgilidir. Levha hareketlerinin tortul malzemeyi sıkıştırması sonucu yıllar içerisinde oluşmuştur.

ABCDE

5. Türkiye'de kıyılar mutlak nem miktarının fazla olmasından dolayı yıllık yağış miktarı daha fazladır. Buna bağlı olarak da orman örtüsü açısından daha zengindir. Haritada verilen illerin yıllık yağış miktarlarına bakacak olursak;

- I. Muğla → 862 mm
 II. Ankara → 392 mm
 III. Malatya → 384 mm
 IV. Erzurum → 431 mm
 V. Mardin → 673 mm

Muğla, diğer illere kıyasla orman örtüsü daha zengindir.

ABCDE

6. A) Sera Gölü → Trabzon il sınırlarındadır. Heyelan set gölüdür.
 B) Haçlı Gölü → Muş il sınırlarındadır. Volkanik set gölüdür.
 C) Eğirdir Gölü → Isparta il sınırlarındadır. Tektonik oluşumlu göldür.
 D) Bafa Gölü → Aydın il sınırlarındadır. Alüvyal set gölüdür.
 E) Avlan Gölü → Antalya il sınırlarındadır. Karstik göl oluşumludur.

ABCDE

7. Yıllık nüfus artış hızı en son sayımda tespit edilen toplam nüfusa geçen süre içerisinde ne kadar insan eklendiğini ifade eder. Ülkemizde son yıllarda toplam nüfusa daha az insan eklenmeye başlamıştır.

- I. Yaşlı nüfus oranı artmıştır. → Doğru. Son dönemlerde yaşlı nüfusun oranı %11,1 seviyelerine çıktı.
 II. Şehirleşme oranı artmıştır. → Doğru. Nüfus artış hızının bu kadar azalmasında temel etkenlerden biridir. Şehir hayatı insanları daha az çocuk yapmaya yönlendiriyor.
 III. Hizmet sektöründe çalışanların oranı azalmıştır. → Son dönemlerde hizmet sektöründe çalışanların oranı çalışanların yarısından fazladır.
 IV. Fizyolojik nüfus yoğunluğu azalmıştır. → Toplam nüfusun tarım alanına oranlandığı bu yoğunlukta son yıllarda artma yaşanmıştır. Toplam nüfus miktar olarak artması buna karşılık tarım alanlarının azalması bu durumun nedenidir.

ABCDE

8. A) Yunanistan: 1923 Nüfus Mübadelesi
B) Kazakistan: Sovyet rejimi sonrası Türk kökenli toplulukların dönüşleri
C) Irak: Türkmen göçleri ve savaş sonrası sığınmalar
E) Suriye: 2011 iç savaş sonrası kitlesel göçler sayılabilir. Fakat Avusturya ise tam tersi ülkemizden çeşitli gerekçelerle gidilen bir ülkedir.

ABCDE

9. I. Çevre kirliliğinin yaşanması → Sanayi, konut ve araç sayısının artmasına bağlı olarak artar.
II. Sanayi merkezlerinin kentin içinde kalması → Plansız kentleşmenin bir özelliği olarak gerçekleşir.
III. Tarımda makineleşmenin artması → Kırsal kesimde yaşayan insanları kente göçe zorlayan bir nedendir. İş gücüne ihtiyaç olmadığı için göçe katılmak zorunda kalınır.
IV. Tarım alanlarının miras yoluyla parçalanması → Bu bilgi nedendir. Yani miras yoluyla tarım alanları parçalandığı için geçimini sağlayamayan insanlar kentlere göç etmek zorunda kalır.

ABCDE

10. Seçenekte verilen bilgilerden C seçeneği dışındaki bilgiler son dönemlerde tarımın gelişmesi için önerilen ya da yapılan yaklaşımlardır. Fakat toprağın nadasa bırakılması sulama sistemlerinin yaygınlaştığı bir ortamda gerekli olmayacak bir bilgidir. Toprağın dinlendirilmeden damla ve yağmurlama sulama sistemleri etkisiyle tarımsal üretimin arttığı görülmektedir.

ABCDE

11. Türkiye'de seracılık Akdeniz ve Ege kıyılarında yaygındır. Denizli ili, Ege Coğrafi Bölgesi'nde fakat iç kesimdedir. Kıyıda yer alan illere kıyasla kış sıcaklık ortalaması daha azdır. Bu nedenle seracılık faaliyetlerinde maliyet Denizli ilinde daha fazla olacaktır.

ABCDE

12. Seçenekte verilen yerlerin hangi nedenlerle öne çıktığına baktığımızda;
A) Konya - Seydişehir → Boksit
B) Balıkesir - Ayvalık → Tuz
C) Elazığ - Keban → Kurşun-Çinko
D) Eskişehir - Sivrihisar → Toryum
E) İzmir - Bergama → Altın yataklarıyla bilinir.

ABCDE

13. Türkiye'de taş kömürü, asfaltit, fuel oil (petrol) ve linyit kömürü ile çalışan santraller yıllardır devam eder. Fakat Türkiye'de nükleer enerjiden elektrik üretimi henüz faaliyete geçmemiştir. Mersin'deki Akkuyu Nükleer Santrali inşaat aşamasında başladı. Fakat ilk reaktör devreye 20 Nisan 2026'da devreye girecek, tüm reaktörlerin devreye gireceği tarih ise 2028 yılı olacaktır denildi.

ABCDE

14. Soruda belirtilen iller Akdeniz iklim koşulları yaşayan deniz kenarındaki illerdir. Bu illerde ortak olan sanayi kuruluşu zeytinyağı fabrikasıdır. Çünkü maki bitkisinin alt türü olan zeytin bu illerde üretimi fazladır.

ABCDE

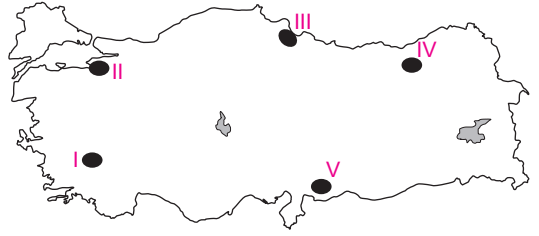
15. Seçeneklerde verilen illerin günümüzde son dönemlerde ihracat değerlerine bakıldığında;

- A) Gümüşhane: 85-90 milyon dolar
- B) Bitlis: 15-25 milyon dolar
- C) Gaziantep: 10,1 milyar dolar
- D) Kütahya: 1,4 milyar dolar
- E) Sinop: 30-40 milyon dolardır.

Gaziantep'in katkısının daha fazla olduğu görülmektedir.

ABCDE

18.

- I. Denizli
- II. Yalova
- III. Samsun
- IV. Bayburt
- V. Gaziantep il sınırlarıdır. Verilenler içerisinde büyük nüfuslu olmayan alanlar Bayburt ve Yalova'dır. Doğal kaynaklar üzerindeki baskı daha az olacaktır.

ABCDE

16. Türkiye'de denize dolgu yapılarak 2015 yılında Ordu-Giresun Havalimanı yapılmıştır. Özel sektör eliyle yapılan bu havalimanına daha sonradan 2022 yılında aynı mantıkla Rize-Artvin Havalimanı eklenmiştir.

ABCDE

17. Turistik mekan ve bulunduğu il eşleştirmelerinden C seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Akdamar Kilisesi, Van il sınırlarında Van Gölü içerisindeki Akdamar Adası'nda bulunur. Trabzon ilinde ise Uzungöl, Altındere Vadisi Milli Parkı, Sera Gölü gibi doğal varlıklar yer alırken; Sümela Manastırı, Trabzon Ayasofya'sı, Atatürk Köşkü, Trabzon Kalesi, Gülbahar Hatun Camii gibi kültürel varlıklar bulunmaktadır.

ABCDE

1. 21 Haziran tarihi, Türkiye açısından tüm illerin yıl içerisinde en uzun gündüz süresi yaşadığı tarihtir. Fakat eksen eğikliğinden dolayı bu tarihte daha kuzeye gidildiğinde gündüz süresi daha da uzadığı için seçeneklerde verilen III numaralı ilde (Sinop) gündüz süresi daha uzundur.

ABCDE

2. Gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki farkın fazla olması demek yüzey şekillerinin dağlık ve engebeli olması demektir. Seçenekteki illere bütün olarak bakıldığında Ağrı ilinin diğer illere göre daha dağlık ve engebeli olduğu görülmektedir. Fakat Şanlıurfa, Yozgat, Uşak, Amasya gibi iller ise yüzey şekilleri olarak sadeliğiyle bilinen yerlerdir.

ABCDE

3. A) Denizellik → Mutlak nem açısından önemlidir. Havada nem olmadan yağış olmaz.
B) Enlem → Etkisi daha azdır. Aynı enlem üzerinde olup farklı yağış miktarları alan yerler vardır.
C) Dağların uzanışı → Dağların kıyıya paralel uzanması, nemli havanın yoğunlaşması açısından önemlidir.
D) Yükselti → Nemli havanın yoğunlaşmasını etkilediği için önemlidir.
E) Çevresine göre yer şekillerinin etkisi → Çevresine göre yer şekillerinin yüksek olduğu yerler daha fazla yağış alır.

ABCDE

4. Kuvaterner döneminde 2000 metrenin üzerinde olan dağlarda buzullara ait aşındırma ve biriktirme şekilleri oluşmuştur.

- Cilo → 4.135 metre
- Aladağlar → 3.756 metre
- İhtiyar Şahap → 3.658 metre
- Mercan → 3.463 metre
- Elmadağ → 1.862 metre

Ankara il sınırlarında yer alan Elmadağ'da buzula ait aşındırma ve biriktirme şekilleri bulunmamaktadır.

ABCDE

5. Haritada renklendirilen alanların hangi il sınırları ve yaygın toprak tipine bakacak olursak;

- I. İzmir → Dikili delta ovaları olduğu için alüvyal toprak
- II. Bartın → Geniş yapraklı ormanların altında kahverengi orman
- III. Mersin → Taşeli Platosu ve çevresi olduğu için terra rossa
- IV. Kayseri → Ilıman karasal iklim ve bozkır bitki örtüsü olduğu için kestane ve kahverengi bozkır toprağı
- V. Kars → Sert karasal iklim ve çayır bitki örtüsü olduğu için çernezyom toprağı bulunur.

ABCDE

6. • Yer şekilleri açısından sade olmasına rağmen toprağın verimsiz olması nüfusun seyrek olmasına neden olur. → II (Tuz Gölü ve çevresi)
• Başta otomotiv endüstrisi olmak üzere sanayi, ticaret ve tarımın geliştiği bir yer olması nüfusun yoğun olmasına neden olur. → I (Bursa)
• Yer şekilleri açısından dağlık ve engebeli olması nüfusun seyrek olmasına neden olmuştur. → IV (Tunceli)
• En büyük delta ovalarına sahip bu yerde sanayi ve ticarette gelişmiş olması nüfus artmasına neden olmuştur. → V (Adana)
III (Rize) numaralı alan hakkında bilgi verilmemiştir. Dağların kıyıya yakın ve paralel uzanması nüfusun daha çok kıyıda toplanmasına neden olmuştur.

ABCDE

7. A) İklim koşulları → Olumsuz olması nüfuslanmayı etkilemektedir.
B) Toprak yapısı → Verimsiz olduğu zaman tarımsal faaliyet olumsuz etkilenir.
C) Sanayi ve Ticaret → İstihdam imkanı oluşturması açısından önemlidir.
D) Ulaşım imkanları → Sanayi ve ticareti etkilemesi açısından önemlidir.
E) İllerin yüz ölçümü → Nüfuslanmada önemli değildir. Çünkü ülkemizde insanlar bir yerden bir yere giderken "ilin yüz ölçümü büyük mü küçük mü" diye bakmaz. İçindeki ekonomik faaliyetler öncelikli olur.

ABCDE

8. 2025 TÜİK verilerine göre seçeneklerde verilen illerin nüfuslarına bakacak olursak;
- A) Ağrı: 491.489 kişi
B) Giresun: 455.074 kişi
C) Malatya: 755.000 kişi
D) Muğla: 1.095.000 kişi
E) Çorum: 519.590 kişidir.
- Büyükşehir statüsünün 750.000 kişiyi geçmek olduğu bildirildiğine göre doğru cevap D seçeneğidir.

ABCDE

9. A) Yer fıstığı: Adana, Osmaniye, Şırnak, Antalya ve Hatay illeri üretimde öne çıkan illerdir.
B) Pamuk: Şanlıurfa, Diyarbakır, Aydın, Hatay ve İzmir üretimde öne çıkan illerdir.
C) Fındık: Ordu, Samsun, Düzce, Giresun ve Sakarya üretiminde önemli illerdir.
D) Haşhaş: Afyonkarahisar, Uşak, Konya, Denizli ve Isparta illeri üretimde öne çıkan illerdir.
E) Muz: Antalya, Mersin, Adana, Hatay ve Muğla illeri üretimde öne çıkan illerdir.

ABCDE

10. Türkiye'de koyun sayısının sığır sayısından fazla olmasında step formasyonunun yaygın olması gelir. Çünkü ılıman karasal iklimin daha yaygın olması, hakim bitki örtüsünün step (bozkır) olması, yükseklerde geniş düzlüklerin bulunması koyun yetiştiriciliğinin özellikle mera hayvancılığı yöntemiyle daha fazla yapılmasını sağlamıştır.

ABCDE

11. I. Orojenik hareketlerin etkili olması → Bu levha hareketleri esnasında yaşanan basınçlar bazı madenlerin oluşmasına neden olur.
II. Tüm jeolojik devirlere ait arazilerin olması → Her jeolojik dönemde farklı madenler oluşur. Bu jeolojik zamanların yaşanması farklı madenlerin yaşanmasına neden olur.
III. Jeolojik dönemlerde farklı iklim koşulları yaşanması → Yağışlı iklimlerde bitkilerin fosilleşip kömüre dönüşmesi yine bu çeşitlilikte etkilidir.
IV. Dağların doğu batı yönlü uzanması → Bu bilgi tıpkı maden çeşitliliği gibi bir sonuç bilgisidir. Levha hareketlerinin ülkemizi kuzey ve güney yönlü sıkıştırması dağların doğu batı yönlü olmasına neden olmuştur.

ABCDE

12. Jeotermal enerji; kırık hatlardan çıkan sıcak suyun buharından elde edilen enerjidir. Haritada verilen alanlar;
- I. Çanakkale (Ayvacık)
II. Aydın
III. Afyonkarahisar
IV. Nevşehir (Kozaklı)
V. Mardin'dir.
- Mardin, diğerlerine göre ana fay hattından uzak olduğu için jeotermal enerji potansiyeli daha düşüktür.

ABCDE

13. A) Etibankın kurulması → 1935
B) Karabük Demir ve Çelik Fabrikasının kurulması → 1937
C) Ereğli Taşkömürü Kurumunun kurulması → 1940
D) Türkiye Elektrik Kurumu → 1970
E) Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası → 1930
- Bu nedenle Türkiye Elektrik Kurumunun 1950 sonrası kurulduğu görülmektedir.

ABCDE

14. Seçenekler içerisinde Almanya ülkesiyle dış ticaret hacmi daha fazladır. 2025 Tük verilerine göre Almanya ülkesi ihracatta 1. sırada, ithalatta ise 3. sırada yer alır.

ABCDE

17. Özelliklerden bahseden proje; Zonguldak, Bartın ve Karabük illerini kapsayan ZBK projesidir. Madencilikte yaşanan sorunlar nedeniyle bu sektörde istihdam oranlarında düşüşler yaşandığı için farklı ekonomik faaliyetleri güçlendirmeyi hedeflemektedir.

ABCDE

15. Türkiye’de orta kesimde bulunan iller doğu ile batı, kuzey ile güney arasında önemli geçiş güzergahında yer alır. Bu nedenle önemli kavşak noktası olur. Ankara seçenekler içerisinde bu bağlantı noktasında önemli bir ilimizdir. Fakat Ardahan, Muğla, Sinop ve Çanakkale illeri ise ülkemizin köşesinde olan illerdir. Yani bir yerden bir yere gidilemeyen son durak illerdir.

ABCDE

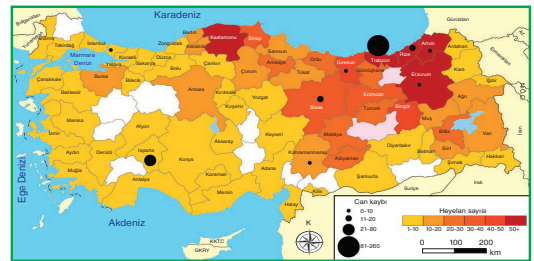
16. Seçeneklerde verilen doğal ve beşeri turizm varlıklarının hangi iller olduğuna bakacak olursak;

- Kız Kalesi → Mersin
- Perge Antik Kenti → Antalya
- Halikarnas Mozolesi → Muğla
- Dilek Yarımadası → Aydın
- Meryem Ana Kilisesi → İzmir
- Soru kökünde İzmir’den bahsedilmemiştir.

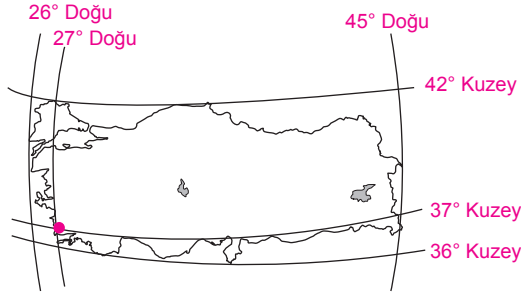
ABCDE

18. Sorudaki haritada verilen alanlara bakacak olursak;

- Eskişehir
- Burdur
- Kastamonu
- Gaziantep
- Iğdır’dır.

1.

Türkiye, 36° - 42° Kuzey paralelleri ile 26° - 45° Doğu meridyenleri arasında yer alır. Bu nedenle seçeneklerde verilen paralel ve meridyen değerleri kesiştiğinde, kesişen yerin Türkiye sınırlarında kalması gerekir. A seçeneği dışındaki coğrafi koordinatlar Türkiye sınırlarında yer almaktadır.

ABCDE

2.

Coğrafyada aynı boylam üzerinde olan yerlerde yerel saat, 12:00'yi yaşama vakti yıl boyunca aynıdır. Ekinoks tarihlerinde ise aynı boylam üzerinde güneşin doğuş ve batış saati aynıdır.

ABCDE

3.

Türkiye fiziki özelliklerinin sorgulandığı soruda D seçeneği yanlış verilmiştir. Çünkü Doğu Karadeniz kıyıları ülkemizde dalga aşındırma şekillerinden falezli kıyıların yaygın olduğu bir yerdir. Dalga birikim şekilleri adına en önemli kıyılar ise Ege ve Marmara kıyılarıdır.

ABCDE

4.

Haritada verilen yerlere ve en fazla yağışın düştüğü mevsime bakacak olursak;

- I. Antalya → Kış mevsimi
- II. Ankara → İlkbahar mevsimi
- III. Rize → Sonbahar mevsimi
- IV. Kars → Yaz mevsimi
- V. Hakkari → İlkbahar mevsimi

ABCDE

5.

Paragrafta Antalya'da sıcak ve kurak bir gün yaşandığı ifade edilmiştir. Yağışın gerçekleşmeyip havanın açık olması bağıl nemin düşük olduğunu gösterir. Yağış ihtimali anlamına gelen bağıl nem, sıcaklığın düşmesiyle artar.

- A) Tam tersi, bulutluluk azdır.
- B) Tam tersi, havadaki nem açığı artmıştır.
- C) Paragrafta buna ait bir kanıt yok.
- E) Paragrafta buna ait bir kanıt yok.

ABCDE

6.

Türkiye'de çözünebilen kayalardan kalker, jips, kaya tuzu arazilerinde karstik şekiller oluşur. Dolin ve Mağara bu yer şekilleri arasındadır. Bu nedenle karstik arazilerde bir arada bulunurlar.

Dev Kazanı → Akarsu aşındırma şeklidir.

Sirk Çanağı → Buzul aşındırma şeklidir.

Mantar Kaya → Rüzgar aşındırma şeklidir.

ABCDE

7.

Kayın ağacı, Karadeniz'de özellikle 1000 metre yükseltiye kadar görülen ve kışın yaprağını döken geniş yapraklı ağaç türlerindendir.

Zeytin: Akdeniz iklim koşullarında yaygındır.

Hurma: Tropikal iklimlerde yaygındır.

İğde: İç ve Güneydoğu Anadolu'da yaygındır.

Kızılçam: Akdeniz iklim koşullarında yaygındır.

ABCDE

8. Türkiye'de seyrek nüfuslu yerlerin özelliklerinin sorgulandığı soruda C seçeneği dışındaki bilgiler yanlıştır. Çünkü C seçeneğindeki bilgi genelde tam tersidir. İmkanların daha az olduğu yerlerden daha çok olduğu yerlere cinsiyet olarak erkekler daha çok katılır. Bu durum seyrek nüfuslu yerlerde kadın nüfusunun daha fazla olmasına neden olur.

ABCDE

9. Haritada verilen alanların neresi ve hangi tarım ürünlerine mevsimlik göç için geldiğine bakarsak;
- Balıkesir ve Çanakkale çevresi → Zeytin
 - Aydın ve çevresi → Pamuk, incir
 - Mersin → Domates, biber, salatalık, narenciye
 - Ordu ve Giresun → Fındık
 - Erzurum ve çevresi ise tarım ürünleri kısıtlı olduğu için diğer yöreler gibi yoğun mevsimlik işçi göçü almaz.

ABCDE

10. Bu soru tarzında diğerlerine kıyasla nüfuslanmanın daha az olduğu bir il bulmanız istenmektedir. Seçenekleri incelediğinizde 2025 TÜİK verilerine göre;
- A) Tekirdağ: 1.208.441 kişi
B) Antalya: 2.777.677 kişi
C) Zonguldak: 585.223 kişi
D) Kayseri: 1.458.991 kişi
E) Gaziantep: 2.222.415 kişidir.
- Olumsuz etkiler Zonguldak ilinde daha azdır.

ABCDE

11. Türkiye'de Aydın, İzmir, Bursa, Mersin ve Balıkesir illeri incir üretiminde önemlidir. Akdeniz iklim koşullarının olduğu yerlerde daha yoğun yetişir.

- Üzüm: Manisa, Mersin, Denizli, Mardin, Gaziantep
- Turunçgil: Adana, Mersin, Hatay, Antalya, Muğla
- Zeytin: İzmir, Manisa, Aydın, Balıkesir, Mersin
- Ayçiçeği: Tekirdağ, Adana, Konya, Kırklareli, Edirne illeri üretimde öne çıkar.

ABCDE

12. Özellikle özellikleri verilen tarım ürünü **Anason** bitkisidir. Diğer seçeneklerin neden olmadığına öne çıkan illerinden bakacak olursak;

Kenevir: Kastamonu, Samsun ve Amasya illeri üretimde öne çıkar.

Keten: Samsun ve İstanbul illeri öne çıkar.

Haşhaş: Afyonkarahisar, Uşak, Konya, Denizli ve Isparta üretimde öne çıkar.

Pirinç: Edirne, Samsun, Balıkesir, Çanakkale ve Çorum üretimde öne çıkar.

ABCDE

13. Madenin kullanımı ile ilgili verilen bilgiler seçeneklerdeki Dolomit madenine ait bilgilerdir.

Zımpara Taşı: Pürüzlü zeminlerin giderilmesinde kullanılır.

Asbest: Fren balataları, itfaiye elbiseleri, basınca dayanıklı boruların üretiminde kullanılır.

Boksit: Uçak, otomobil, ev eşyaları ve elektrik malzemelerinde kullanılır.

Altın: Kuyumculuk, resmi para, altın kaplama, süsleme, diş hekimliği ve madalya yapımında kullanılır.

ABCDE

14. Ege Coğrafi Bölgesi; İzmir, Manisa, Aydın, Muğla, Denizli, Kütahya, Uşak ve Afyonkarahisar illerinden oluşur.
- A) Muğla il sınırlarında, linyit kömürüyle çalışır.
- B) Kıyı Ege'de yer alır.
- C) Denizli il sınırlarındadır, jeotermal enerjiyle çalışır.
- D) Manisa il sınırlarındadır, Gediz Nehri üzerindedir.
- E) Konya il sınırlarındadır.

ABCDE

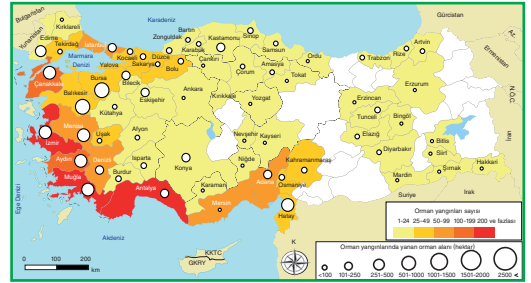
17. Türkiye'de son yıllarda gelen yabancı turist sayısı 50 milyon üzerine çıkmıştır. Bu durumun yaşanmasında D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. D seçeneğindeki bilgi ise bir sonuç cümlesidir. Yani yabancı turistlerin gelmesiyle yörede yeni iş gücüne ihtiyaç duyulmuştur.

ABCDE

15. Haritada renklendirilen illerde yaygın olan sanayi kolu **Yün-lü Dokumadır**.
- Kereste: Samsun, Bolu, Düzce, Balıkesir, İzmir
 - İlaç: Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli, İzmir, Ankara, Adana
 - Krom İşleme: Antalya ve Elazığ
 - Demir Yolu Araçları: Ankara, Eskişehir, Sakarya, Bursa ve Sivas illeri öne çıkar.

ABCDE

- 18.

1. Dünyada Orta Kuşak, Kuzey ve Güney Yarım Küre'de 23° $27''$ ile 66° $33'$ enlemleri arasında olan ülkelere denir. Türkiye de bu enlem aralığında yer alır. Bu nedenle bazı sonuçlar yaşanır. Akdeniz ikliminin önemli bitki türlerinden maki bitki örtüsünün Mersin'de yaygın olması bu sonuçlardan biridir. Çünkü Akdeniz iklimi, dünyada 30° - 40° enlemleri arasında deniz kenarında görülen bir iklimdir.

- A) 21 Mart'ta Ağrı'da Güneş'in daha erken doğması → Dünyanın batıdan doğuya doğru dönmesiyle ilgilidir.
B) Malatya'da demir rezervlerinin bulunması → Jeolojik nedenlerle ilgilidir.
D) Kütahya'da termik santrallerin bulunması → Linyit kömür havzaları yer aldığı için linyitle çalışan termik santraller yer alır.
E) Sinop'ta alacakaranlık süresinin uzun olması → Paralellerin boyları azaldığı için alacakaranlık süresi kuzeyde daha uzundur. Bu durum Kuzey Yarım Küre'de olmakla ilgilidir.

ABCDE

2. Türkiye ile İran arasında Gürbulak (Ağrı), Kapıköy (Van), Esendere (Hakkari) sınır kapıları bulunur.

- Akçakale: Suriye
- Habur: Irak
- İpsala: Yunanistan
- Kapıkule: Bulgaristan ülkesiyledir.

ABCDE

3. Köy ya da köy altı yerleşmelerinde ahşap meskenlerin yaygın olması orman örtüsünün zengin olmasıyla ilgilidir. Bu durumun yaşanmasında yıllık yağış miktarının fazla olması, yağış rejiminin düzenli olması etkilidir. Bu bilgiler daha çok iklimin etkisinin olduğunu göstermektedir.

- A) Yaylacılık faaliyetinin yaygın olmasında → Yüksek dağlar bulunması
B) Orografik yağışların fazla olmasında → Dağların kıyıya yakın ve paralel olması
D) Nüfusun dengeli dağılmamasında → Dağların yüksek ve paralel uzanması
E) Akarsuların hidroelektrik potansiyelinin fazla olmasında → Arazinin dağlık ve engebeli olması

ABCDE

4. Soru kökünde seçeneklerde verilen bilginin iklim koşulları bilgisinin dışında olmasını istiyor. Bartın'da tarım alanlarının dar olması arazi koşullarıyla ilgili bir durumdur. Dağlık ve engebeli yerlerin fazla olması tarım alanlarının dar olmasına neden olmuştur.

ABCDE

5. Yıllık ortalama sıcaklıklar ile ilgili verilen bilgilerden C seçeneği dışındaki bilgiler yanlıştır. Zonguldak'ın yıllık ortalama sıcaklığının Erzurum'dan yüksek olmasında yükseltinin az olması ve denizellik etkisi önemlidir. Çünkü nemin ısıyı tutma özelliği yıl içinde sıcaklıkların daha dengeli olmasına neden olur.

ABCDE

6. Türkiye kıyıları adına verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Fakat İstanbul ve Çanakkale Boğazı kıyıları, ria kıyı tipidir. Akarsuların oluşturduğu derin vadilerin deniz istilasına uğraması sonucu oluşan kıyı tipidir.

ABCDE

- 7.

Haritada gösterilen yerlerdeki toprak türü intrazonal toprak türlerinden vertisol toprak türüdür. Yumuşak killi arazilerde oluşan toprak türüdür.

- Alüvyal: Ovalarda yaygındır.
- Regosol: Volkanlardan çıkan kumların oluşturduğu bir toprak türüdür. Volkanik arazilerde yaygındır.
- Podzol: İğne yapraklı ormanların altında oluşur. Karadeniz'in özellikle yüksek kesimlerinde oluşur.
- Kahverengi Orman: Özellikle Karadeniz'de geniş yapraklı ormanların altında oluşur.

ABCDE

8. Türkiye'de 2022-2023 yılları arasında nüfus artış hızının düşük ortaya çıkmasında demografik, ekonomik ve sosyal nedenler bulunmaktadır. Doğum sayılarındaki azalma, doğum-ölüm farkının daralması, ekonomik güvenin azalması (B) gibi nedenler sıralanabilir.

ABCDE

9. A) Zonguldak'ta çalışan maden işçisi → Birincil ekonomik faaliyet
B) İzmir'de belediyede zabıtada çalışan memur → Üçüncül ekonomik faaliyet
C) Ankara'da bir inşaat firmasında çalışan işçi → İkincil ekonomik faaliyet
D) İstanbul'da bir yayında çalışan grafiker → Dördüncül ekonomik faaliyet
E) Adana'da bir holdingte yönetim kurulu başkanı → Beşincil ekonomik faaliyet
- Kamu sektöründe ve özel sektördeki üst düzey yöneticilikler ve yönetim kurulu başkanlıkları beşincil ekonomik faaliyetler grubundadır.

ABCDE

10. Çalışanlar içerisinde tarım sektöründe çalışanların azalması kırdan kente yaşanan göçler ve şehirlerde hizmet ile sanayi sektörlerinin gelişmesi başlıca etkindir. D seçeneği dışındaki seçeneklerde dikkatlice bakılırsa insanları kırsal yaşamda tutacak olumlu gelişmeler olduğu görülmektedir. Bu durum tarımda çalışanların oranını artıran nedenlerdir.

ABCDE

11. Türkiye'de son yıllarda tarım alanında görülen değişikliklerin sonuçlarındandır.

Soruda D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Nadas, yıllık yağış miktarının az olduğu yörelerde toprağı dinlendirmek demektir. Sulama projelerinin artmasıyla birçok yörede nadasa bırakma azalmıştır.

ABCDE

12. Türkiye'de kümes hayvancılığında yumurta ve tavuk eti üretimi önemlidir.

- Manisa, Bolu, Sakarya, Mersin ve Balıkesir tavuk eti üretiminde önemlidir.
- Afyonkarahisar, Manisa, Konya, Gaziantep ve Ankara yumurta tavukçuluğunda öne çıkan illerdir.

ABCDE

13. Maden ve madencilikle ilgili aşağıdaki ifadelerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Tokat mermer, bakır, traverten, krom ve çinko gibi madenlerin ihracatı fazladır. Türkiye'de taş kömürü, demir, fosfat, kaolin, manyezit gibi madenlerin ise ithalatı fazladır.

ABCDE

14. Türkiye enerji kaynakları açısından değerlendirildiğinde petrol ve doğal gaz rezervleri ülke ihtiyacını karşılayamadığı için dışarıya bağımlılık daha fazladır.

Buna karşılık linyit, biyokütle (bitki ve hayvan atıkları) ve jeotermal enerji kaynaklarının potansiyeli ülkemizde daha zengindir.

ABCDE

15. Türkiye'de petrokimya endüstrisi Batman, Mersin, Kırıkkale, İzmir ve Kocaeli (İzmit) il sınırlarında bulunur.

Haritada III (Kırıkkale) ve V (Batman) numaralı yerlerde petrokimya endüstrisi gelişmiştir. I (Manisa), II (Bartın) ve IV (İğdır) numaralı yerde petrokimya endüstrisi gelişmiştir.

ABCDE

18. I. Barajların yapılması → Yanlıştır; çünkü bu bilgi sel ve taşkını ülkemizde önlemek için yapılır.

II. Yamaçların ağaçlandırılması → Doğrudur; çünkü ağaçlar çığ afetinin hızını kıracaktır.

III. Yollarda çığ tünellerinin yapılması → Doğrudur; yapılan tüneller kara yolu ya da demir yolu için can ve mal kaybını azaltır.

ABCDE

16. Dünyada ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesinde kullanılan bazı ölçütler vardır. Enerji kullanım miktarı, bebek ölüm oranları ve şehirleşme oranları bunlar arasında yer alır.

Fakat ülkenin yüz ölçümü ya da toplam nüfus miktarı gelişmişlikte bir ölçüt değildir. Çünkü yüz ölçümü küçük olup gelişmiş olan ülkeler olduğu gibi, yüz ölçümü büyük olup gelişmemiş ülkeler de vardır.

ABCDE

17. Türkiye ile dönemsel siyasi gerilim yaşayan bazı ülkelerde turist sayısında düşüş görülebilmektedir. Son yıllarda Hollanda, İsveç, İsrail ve ABD ülkeleri buna örnek verilebilir.

Fakat Rusya, Almanya, Birleşik Krallık, İran, Bulgaristan ve Polonya gibi ülkeler ise son dönemlerde en çok turist gönderen ülkeler olarak biliniyor.

ABCDE

1. Göreceli konum; bir ülkenin çevresindeki ülkeler, ulaşım ve ticaret yollarına konumudur. Ülkenin yer şekilleri, yükseltisi ve denize göre konumu da göreceli konumu ifade etmektedir.

Bu açıdan bakıldığında C seçeneği dışındaki bilgiler Türkiye'nin enlem ve boylam etkilerinin sonuçları olmadığı için göreceli konum olarak kabul edilir.

Fakat kış mevsiminde cephe yağışlarının görülmesi olayı, ülkemizin Orta Kuşak'ta bulunmasıyla ilgilidir. Bu durum enlem ile bağlantılı olduğu için mutlak konum olarak kabul edilir.

ABCDE

2. Türkiye meridyen olarak 26° Doğu ile 45° Doğu arasında yer alır. Bu nedenle meridyen farkı 19 meridyen etmektedir. İki meridyen arası zaman farkının 4' olduğu düşünüldüğünde zaman farkı 76' etmektedir. Demek ki bu durum oradaki meridyen sayısının ne kadar olduğuyla ilgilidir.

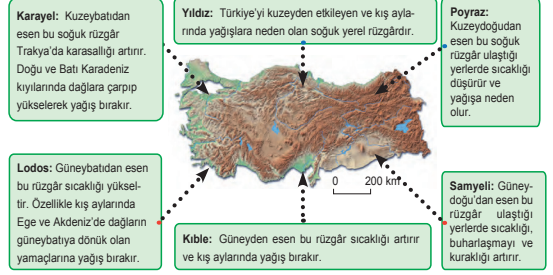
ABCDE

3. İç kuvvetler; gücünü magmadan alan Orojenez hareket, epirojenez hareket, volkanizma ve deprem gibi kuvvetlerdir. Sorudaki seçenekleri getirelim:

- A) Trabzon'da çentik vadilerin → Akarsu aşındırma → Dış kuvvet
B) Ankara'da şahit kayaların → Rüzgar aşındırma → Dış kuvvet
C) Hakkari'de sirk göllerinin → Buzul aşındırma → Dış kuvvet
D) Antalya'da kıyı taraçalarının → Epirojenik hareket etkisiyle deniz tabanına ait kalıntıların yükseklerde görülmesi şeklinde gerçekleşir. → İç kuvvet
E) İzmir'de delta ovasının → Akarsu biriktirme → Dış kuvvet

ABCDE

4.

Haritada görüldüğü üzere II numaralı rüzgar Yıldız, III numaralı rüzgar ise Samyeli'dir. Türkiye'de yerel rüzgar olarak doğrudan batıdan gelen rüzgara gün batısı (I), doğudan gelen rüzgara ise gün doğusu adı verilir.

ABCDE

5. Türkiye'de bir akarsu sularını deniz ya da okyanusa ulaştırıyorsa kapalı havzadır. Türkiye'de Van Gölü, Aras, Kura, Konya, Afyon-Akarçay, Göller Yöresi, Tuz Gölü kapalı havza olarak bilinir.

Fakat kaynağını Doğu Anadolu'dan alan Fırat nehri ise Güneydoğu Anadolu'yu katederek Irak Basra Körfezi'nden denize dökülürler.

ABCDE

6. Türkiye'de ormanlarımızı oluşturan ağaç türlerinin oranlarına bakıldığında meşe ağacı ilk sırada yer alır. Daha sonra kızılçam, karaçam, kayın, sarıçam gibi ağaçlar ilk beş içerisinde yer alır.

ABCDE

7. I. Yaşlı bağımlı nüfus oranının artacağı → Doğru, nüfus artış hızının düşmesi bu durumun yaşanmasına neden olur.
- II. Ortanca yaş değerinin azalacağı → Yanlış, çünkü ortanca yaş yaşlı nüfus oranının artmasına bağlı olarak artmaktadır.
- III. Çocuk nüfus oranının azalacağı → Yanlış, nüfus artış hızının düşük olması çocuk nüfus oranının toplam nüfusta oran olarak azalmasına neden olur.

ABCDE

8. Samsun ili ile ilgili verilen özelliklerden A seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Samsun ilinin gelişmesine katkı sunmuşlardır. Fakat Samsun ili bakır madeninin öne çıktığı bir il değildir. Liman kenti olmasından dolayı bakır işleme tesisi bulunmaktadır.

ABCDE

9. İç göçlerle ilgili verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Göç veren yerlerde doğal nüfus artış hızı fazladır. Doğurganlığın kırsal kesimlerde fazla olması büyük şehirlere göçün bir nedeni sayılır. Büyük şehirlerde gelen göçlerin etkisiyle gerçek nüfus artış hızı daha fazladır.

ABCDE

10. Doğu Karadeniz kıyı kesimi, ülkemizde yıllık yağış miktarının fazla olduğu bir yerdir. Bu durum şeker oranını düşürdüğü için kaliteli şeker üretiminin gerçekleşmemesine neden oluyor. Bu nedenle üretim çok azdır.

ABCDE

11. Haritada numaralandırılan alanlara bakacak olursak;
- I. Kırklareli
- II. Bolu
- III. Antalya
- IV. Siirt
- V. Kars il sınırlarıdır.

2025 TÜİK verilerine göre ülkemizde kıl keçisi yetiştiriciliği daha çok Mersin, Antalya, Siirt, Şırnak ve Mardin'de daha fazladır. Bu nedenle Antalya ve Siirt'in verildiği alanlar doğru cevaptır.

ABCDE

12. Yöre maden eşleştirmesinde Konya il sınırlarında yer alan Sarayönü'nde cıva yatakları bulunur. Boksit madeni ise başta Konya ili Seydişehir ilçesi olmak üzere Antalya ilinde Akseki gibi ilçelerde önemli madendir. Diğer yöre maden eşleştirmesi doğru verilmiştir.

ABCDE

13. 2025 yılı TÜİK verilerine göre;

- A) Doğalgaz → %23
- B) Kömür → %33.6
- C) Güneş → %10.5
- D) Rüzgar → %10.9

E) Hidrolik Enerji %15.8 enerji üretimine katkı sağlamışlardır. Kömür enerji kaynağı içlerinde en fazla kullanılan enerji kaynağıdır.

ABCDE

14. Zonguldak Ereğli ve Karabük'te demir-çelik fabrikasının kurulmasında enerji kaynağına yakınlık etkilidir. Çünkü Zonguldak ve Karabük demir madeni açısından zengin değildir. Bu yöreler taş kömürü olarak bilinen enerji kaynakları açısından zengin yerlerdir. Demir-çelik fabrikasında demiri eritmek için kalorisini yüksek enerji kaynağı (taş kömürü) kullanılır.

ABCDE

15. Ülke sınırları içerisinde kişilerin ya da firmaların perakende ya da toptan ürün almasıdır. Seçeneklerde verilen bilgilerde A seçeneği dışındaki bilgiler iç ticaretin artmasına yol açan etkenlerdir. Fakat dış alımların artması ise dış ticaretimizle ilgili bir durumdur.

ABCDE

16. Türkiye'de son yıllarda yapılan Yeni Zigana Tüneli (Trabzon-Gümüşhane) ve Ovit Tüneli (Rize-Erzurum) karayolu taşımacılığında uzunluklarıyla dikkat çeker. Dağlık ve engebeli yörelerde yolu kısaltarak maliyet açısından ülke ekonomisine tasarruf oluşturmuştur.

ABCDE

17. Seçeneklerde verilen turistik değerlerden Nevşehir il sınırlarında yer alan Ürgüp Peribacaları doğal ve beşeri unsurları birlikte barındırır. Sel sularının volkanik kayalar aşındırması doğal, oluşan peribacalarında yaşam alanı, kilise gibi yapılar inşa edilmesi beşeri unsur olarak değerlendirilir.

- Göbeklitepe → Beşeri unsur
- Akdamar Kilisesi → Beşeri unsur
- Dolmabahçe Sarayı → Beşeri unsur
- Düden Şelalesi → Doğal unsur

ABCDE

18. Belirtilen projeler sulama projeleridir. Tarım arazilerinin sulanmasını öngörmektedir. Bu nedenle sulamanın artması ürün çeşitliliği, sanayi yatırımları, hidroelektrik üretimi ve istihdam imkanlarının artmasına neden olur.

Fakat oluşan olumlu hava bölgesel gelişmişlik farkını azaltacaktır.

ABCDE

1. Jeopolitik önem, bir ülkenin ya da bir bölgenin coğrafi konumunun uluslararası politika, ekonomi ve güvenlik açısından taşıdığı önemi ifade eder. Yani sadece haritada nerede olduğunu değil, bu konumun stratejik etkilerini de içerir. Seçeneklere detaylı bakıldığında C seçeneği dışındakilerde jeopolitik önem üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Fakat başka ülkelerle organik tarım yapmak, yapılacak bu ürünleri iç piyasa ya da kendi ülkelerine götürmeleri jeopolitik önem üzerinde etkisi daha az durmaktadır. Bu durum orta kuşakta yer alan birçok ülkede yapılabilir.

ABCDE

2. Delta ovaları, eskiden deniz olan yerlerin akarsuların getirdiği alüvyonlarla dolarak birleşmesiyle oluşan ovalardır. Batı Anadolu'da yer alan delta ovaları Balat, Selçuk, Mene-men ve Dikili delta ovaları bulunmaktadır. Jeotermal enerji ise karada kırık hatların olduğu yerlerde yerin altından gelen sıcak su kaynağıdır. Delta ovası zemini üzerinde böyle bir enerji kaynağı oluşmaz.

ABCDE

3. Akdeniz Coğrafi Bölgesi'nde belirtilen yer şekilleri karstik yer şekilleri olarak bilinir. Çünkü burada çözünebilen kayaçlardan kalker kayacının fazla olması bu tür aşındırma ve biriktirme şekillerinin artmasına neden olur.

ABCDE

4. Türkiye'de verilen yerlerin yıllık ortalama yağış miktarlarına bakıldığında;

- I. Manisa → 742 mm
- II. İstanbul → 661 mm
- III. Kilis → 499 mm
- IV. Giresun → 1292 mm
- V. Bitlis → 1072 mm şeklindedir.

ABCDE

5. Rüzgar frekans gülüne bakıldığında en fazla yıl içinde doğu ve batı yönünden rüzgar estiği görülmektedir. Bu yönlerden rüzgarın daha rahat gelmesi yer şekilleri olarak bir engel olmadığını göstermektedir. Aydın şehri kuzeyinde Aydın Dağları, güneyinde Menteşe Dağları arasında bir graben içerisinde yer alır. Bu durum doğu ve batı yönünden daha fazla rüzgar almasını sağlamıştır.

ABCDE

6. İstanbul ve Çanakkale boğazlarının Karadeniz'i Akdeniz'e bağlaması fiziksel, beşeri ve siyasi birçok etki oluşturur. A seçeneği dışında verilen bilgiler bu etkilere örnektir. A seçeneği neden, diğer bilgiler sonuç bilgileridir.

ABCDE

7. Coğrafyada bağımlı nüfus, çalışanların bakmakla yükümlü olduğu kişiler demektir. Türkiye'de son yıllarda çocuk nüfus oranı azalsa da halen birçok Avrupa ülkesine göre daha fazladır. 2025 TÜİK verilerine göre 0-14 yaş grubu olarak bilinen çocuk nüfus toplam nüfusun %20.4'ünü oluşturmaktadır. Bu durumun oluşmasında 2019 yılına kadar nüfus artış hızının %10'un üzerinde olmasının etkisi vardır.

ABCDE

8. Bu soru tarzında nüfus yoğunluğu diyerek aritmetik nüfus yoğunluğu kastedilmektedir. Haritada numaralandırılan yerlerin neresi ve yoğunluklarına bakıldığında;

- I. Menteşe Dağları → Seyrek
- II. Zonguldak - Karabük Çevresi → Maden ve madene dayalı sanayi nedeniyle yoğun.
- III. Tuz Gölü Çevresi → Seyrek
- IV. Tunceli → Seyrek
- V. Ardahan → Seyrek

ABCDE

9. Öncüllerde verilen nüfus sayımı adına tüm bilgiler doğrudur. 2007 yılına kadar nüfus sayımı yöntemi olarak daha çok De facto yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde insanların sayım gününde bulundukları yerin nüfusuna eklenmesine dayalı olarak gerçekleşmiştir.

ABCDE

10. Türkiye'de yıllık yağış miktarının az, kurak olarak ifade edilen yerler Tuz Gölü ve çevresi, Güneydoğu Anadolu'nun güneyi, İçdir ve çevresi aramız gereken yerlerdir. Haritada numaralandırılan yerlerden V numara İçdir ve çevresidir.

- I. İzmir şehri
- II. Antalya şehri
- III. Tahtalı Dağları
- IV. Ordu şehri

ABCDE

11. İzmir, Batı Anadolu'da denize yakın ve yükseltisi az iken, Afyonkarahisar ise denizden uzak ve ortalama yükseltisi yaklaşık 1000 metre olan bir ilimizdir.

İzmir ilinde Akdeniz iklim koşullarına uygun tarım ürünleri bulunurken, Afyonkarahisar'da ise daha çok karasal iklim şartlarına uyum sağlamış ürünler gözlenir.

ABCDE

12. Türkiye'de dış satımda öne çıkan madenler; mermer, bakır, traverten, krom, çinko, feldispat, bor, kurşun, demirdir.

Buna karşılık dış alımda öne çıkan madenler ise taş kömürü, demir, fosfat, kaolin, manyezit, krom, kükürt ve boksittir.

ABCDE

13. Termik santraller ülkemizde fosil yakıtla çalışırlar. Petrol, doğal gaz, taş kömürü ve linyit kömürü ile çalışan santraller vardır.

- I. Manisa Soma Termik Santrali → Linyit kömürüyle çalışır.
- II. Yatağan Termik Santrali → Linyit kömürüyle çalışır.
- III. Zonguldak Termik Santrali → Taş kömürüyle çalışır.
- IV. Kahramanmaraş Afşin-Elbistan Termik Santrali → Linyit kömürüyle çalışır.
- V. Şırnak Silopi Termik Santrali → Asfaltite çalışır.

ABCDE

14. Verilen endüstri kuruluşlarından Ankara'da bulunan beyaz eşya endüstrisi dışındakilerin ham maddeye yakınlık ilkesiyle kurulmuştur.

Fakat beyaz eşya üretiminde (buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, fırın vb.) hem metal, hem petro-kimya, hem de elektronik kökenli ham maddeler kullanılır. Bu ham maddeler de Ankara'da öne çıkan bir il değildir.

ABCDE

15. I. Dış satım gelirleri dış alım giderlerinden fazladır. → 2025 TÜİK verilerine göre dış satım 273 Milyar Dolar, dış alım gideri ise 365 Milyar Dolardır. Bu nedenle yanlıştır.
- II. En fazla satım Kuzey Amerika ülkeleriyle dir. → En fazla satım 27 üyesi olan Avrupa ülkeleriyledir, bu nedenle bu öncül de yanlıştır.
- III. Dış satımda, endüstri ürünlerinin payı tarım ürünlerinin payından fazladır. → 2025 verilerine göre endüstri ürünlerinin dış ticarete payı %94 iken, tarım ürünlerinin payı ise yaklaşık %4'tür.

ABCDE

16. Türkiye'de levha hareketlerinin Anadolu'yu kuzey ve güneyden sıkıştırması dağların doğu batı yönlü uzanmasını sağlamıştır.

Bu nedenle kara yolu ve demir yolu güzergahları da doğu batı yönlü dağların arasındaki vadi ve ovalardan yapılmıştır.

I. öncül konuyla ilgisiz, II. öncül ise daha çok bir sonuç bilgisi olarak durmaktadır.

ABCDE

17. Sorudaki öncüller gelsin.

- I. Troya Antik Kenti → Kültürel miras
- II. Pamukkale - Hierapolis → Hem doğal (Traverten) hem kültürel miras (Antik Kent) tir.
- III. Divriği Ulu Camii → Kültürel Miras
- IV. Göreme Milli Parkı ve Kapadokya → Hem doğal (Peri bacaları) hem kültürel miras (Kaya kiliseleri) tir.

ABCDE

18. Haritada verilen alanların neresi olduğuna bakacak olursak;

I. İzmit → Hava kirliliği daha fazladır.

II. Marmaris ve çevresi

III. Antalya şehri

IV. İskenderun şehri

V. Ordu şehridir.

İzmit dışındaki yerlerde hava kirliliği daha azdır.

ABCDE

1. Kuzey Yarım Küre, ekvatorun üstünde bulunan yarım küre olarak bilinir. Türkiye, 36° - 42° Kuzey paralelleri aralığında bir ülkedir. Bu nedenle bazı sonuçlar yaşanmaktadır:

- Güneyden gelen rüzgarların sıcaklığı artırması → Kuzey Yarım Küre'de olmanız nedeniyle gerçekleşir.
- Dört mevsimin belirgin yaşanması → Orta kuşak ülkesi olmamız nedeniyle gerçekleşir. Güney Yarım Küre orta kuşakta da bu özellik yaşanır.
- Temmuz ve ağustos aylarının çok sıcak olması → Kuzey Yarım Küre'de olmamız nedeniyle gerçekleşir.
- Fön karakterli rüzgarın oluşması → Türkiye'de zirvesi 3000 metreyi bulan dağlar olduğu için gerçekleşir.

ABCDE

2.

Haritaya bakıldığında Aydın ve çevresi (I), Antalya'nın doğusu (II), Kastamonu ve çevresi (III) ve Malatya ve çevresi (IV) masif arazilerin bulunduğu yerlerdir. Fakat Van'ın doğusunda (V) masif arazi bulunmamaktadır.

ABCDE

3. Türkiye'de mevsimler arasında sıcaklık ve yağış bakımından belirgin farklar olması farklı iklimlerin görülmesine neden olmuştur. Akdeniz, Karadeniz, ılıman Karasal, Sert Karasal gibi farklı iklimlerin görülmesi iklime bağlı birçok özelliğin de değişmesine neden olmuştur. Akarsu rejimlerinin farklılık göstermesi (C) bilgisi de bunlardan biridir. Türkiye'de bazı yerlerin her mevsim yağış alması, bazı yerlerde yazların sıcak ve kurak geçmesi akarsu akımının yıl içinde düzeni olarak ifade edilen akarsu rejimlerini etkiler.

ABCDE

4. Akarsu havzalarına göre yapılan bölge sınıflandırmasında bir seçenek kapalı havza bölgesi, diğerleri açık havza bölgesi olarak görülmektedir.

- Melendiz - Çarşamba: Melendiz Çayı Tuz Gölü kapalı havzasına, Çarşamba Çayı da yine Konya kapalı havzasına dökülür.
- Fırat - Dicle: Basra Körfezi'ne dökülürler. (Açık havza)
- Manavgat - Köprüçay: Akdeniz'e dökülürler. (Açık havza)
- Meriç - Asi: Meriç Ege açık havzasına, Asi ise Akdeniz açık havzasına dökülür.
- Bartın - Filyos: Karadeniz'e dökülürler. (Açık havza)

ABCDE

5. Toprak kalınlığı daha az olsun diyerek yeryüzü şekilleri olarak eğimli bir yer bulmamız istenmektedir. Çünkü eğimli yerlerde aşınan materyalin etkisiyle toprak kalınlığı daha ince bir yapıya sahip olur.

Haritada verilen yerlerden Bey Dağları ve çevresi (II numaralı yer) daha dağlık ve engebeli olduğu için toprak kalınlığı daha azdır. Fakat I (Ergene Ovası), III (Haymana Platosu), IV (Çarşamba Ovası) ve V (Şanlıurfa Platosu) ise yeryüzü şekilleri açısından daha sade yerlerdir.

ABCDE

6. Aritmetik nüfus yoğunluğunda bir ilin toplam nüfusu yüz ölçümüne bölünür. Fakat tarımsal nüfus yoğunluğunda ise kırsal kesimde yaşayan insanlar mevcut tarım alanına oranlanır. Aritmetik nüfus yoğunluğunun az olmasında yüz ölçümünün küçük olması değil, toplam nüfusun az olması etkili olmuştur. Tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olmasında da yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması etkili olmuştur. Çünkü Hakkari ilinde birçok ile kıyasla kırsal nüfus oranı fazla olmasına rağmen tarım alanlarının dar olması yoğunluğun artmasına neden olmuştur.

ABCDE

7. 2025 TÜİK verilerine göre verilen illerin nüfuslarına bakacak olursak:

A) Isparta: 449.777
B) Gümüşhane: 144.000
C) Batman: 647.205
D) Eskişehir: 922.630
E) Van: 1.127.612 nüfusa sahiptir.

Bu bilgilere göre nüfusun en az olduğu ilimiz Gümüşhane'dir. Dağlık ve engebeli yapısı, endüstri tesislerinin az olması, eğitim ve sağlık imkanlarının yetersiz olması gibi nedenlerle nüfusu azdır.

ABCDE

8. Türkiye'deki iç göçlerle ilgili verilen bilgilerden C seçeneği dışındaki bilgiler, 1970 yılından beri kırsal kesimden kentlere doğru başlayan yoğun göç dalgasının nedenlerinden birileridir. Fakat düzensiz kentleşmenin artması ise kentlerde göçle beraber yaşanan bir sonuçtur. Kontrolsüz büyüme sonucunda gerçekleşir.

ABCDE

9. Soru kökünde yazın daha sıcak ve kurak olduğu için tarımda sulamaya ihtiyaç duyulacaktır demek istenmektedir. Ovaların konumlarına ve iklim şartlarına bakacak olursak:

I. Suruç: Şanlıurfa il sınırlarındadır. Yazın sıcak ve kurak olması sulama ihtiyacının artmasına neden olur.
II. Balat: Aydın il sınırlarındadır. Yazın sıcak ve kurak olduğu için sulama ihtiyacı fazladır.
III. Pasinler: Erzurum il sınırlarındadır. Deniz seviyesinden yüksek ve enlem olarak kuzeyde olması yazların serin ve yağışlı geçmesine neden olur. Bu nedenle sulama ihtiyacı azdır.
IV. Düzce: Enlem olarak daha kuzeyde yer alması tarımda sulama ihtiyacının güneydeki yerlere göre daha az olmasına neden olmuştur.

ABCDE

10. I. Büyükbaş hayvancılıkta manda yetiştiriciliği daha fazladır. → Yanlış, büyükbaş hayvancılıkta daha çok sığır hayvancılığı daha fazladır.
II. Diyarbakır, Batman, Antalya, Muğla ve İzmir ipek böcekçiliği işletme sayısında öne çıkan illerdir. → 2025 TÜİK verilerine göre belirtilen iller ipek böcekçiliği işletme sayısında öne çıkan illerdir.
III. Koyun yetiştiriciliği mera hayvancılığı yöntemiyle daha çok yapılmaktadır. → Türkiye'de ılıman Karasal iklimin yaygın olması, bu nedenle bozkır bitki örtüsünün bulunması koyun yetiştiriciliğinin mera hayvancılığı olarak gelişmesine neden olmuştur.

ABCDE

11. Haritada numaralandırılan alanların neresi ve yaygın olan madenlerine bakacak olursak;
I. Seydişehir (Konya) → Boksit yataklarıyla bilinir.
II. Hekimhan (Malatya) → Demir yataklarıyla bilinir.
III. Murgul (Artvin) → Bakır yataklarıyla bilinir.

ABCDE

12. • Buhar gücü (Jeotermal Enerji): Denizli ili → Kırık hatlardan gelen sıcak suyun buharıyla elektrik üretilir.
• Su gücü: Elazığ ili → Fırat nehri üzerinde bulunan Keban ve Karakaya gibi barajlar yer alır.
• Kömür: Ankara ili → Linyit kömürü ile çalışan Çayıranhan Termik Santrali bulunmaktadır.

ABCDE

13. Türkiye'de endüstri kuruluşlarının yeri belirlenirken; ham maddeye yakınlık, enerji kaynaklarına yakınlık, vasıflı iş gücünün bulunması, ulaşım koşullarının elverişli olması, sermaye gücünün bulunması, arazi ve çevresel uygunluk, devlet teşvikleri gibi ölçütler dikkate alınır.

Fakat fabrikaların turizm açısından estetik veya kültürel değerleri seçmesi gerekmez.

ABCDE

14. Verilen yöre-ekonomik faaliyet eşleştirmelerinden E seçeneğindeki bilgi yanlıştır. Çünkü Muğla kıyı kesimi, ülkemizde daha çok turizmle öne çıkar. Büyükbaş hayvancılık ise daha çok Konya, İzmir, Erzurum, Ankara ve Kars illerinde yaygındır.

ABCDE

17. 2025 yılı TÜİK ihracat gelirleri içerisinde Motorlu Kara Taşıtlarının payı daha fazladır. Yaklaşık 37 milyar dolar ihracat geliri ile diğer seçeneklerde verilen ürünlere göre daha fazladır.

ABCDE

15. Ardahan platosu, önemli kara yolu, demir yolu, hava yolu güzergahında bulunmamaktadır. Önemli ulaşım yollarına sapa kalmaktadır.

- Kapadokya → Nevşehir ve çevresi kara yolu açısından bir geçiş yeridir.
- Haymana → Ankara'nın güney ve güneybatısı kara yolu açısından bir geçiş yeridir.
- Yazılıkaya → Afyonkarahisar ve çevresi, kara yolu ve demir yolu açısından önemli bir geçiş yoludur.
- Gaziantep → Kara yolu, demir yolu ve hava yolu açısından önemli bir ulaşım ağına sahiptir.

ABCDE

18. Son yıllarda doğal ve beşeri etkenler nedeniyle kuraklık artmaya başlamıştır. Yağış miktarının azalması, yağışların düzensiz olması, sıcaklıkların yüksek olması, ormanların tahrip edilmesi, küresel ısınma bu durumu tetikler. Kuraklığın artmasıyla seçeneklerde verilen C seçeneği dışındaki tüm etkiler görülür. Fakat kuraklığın artışı nadas alanlarının artmasına neden olur. Çünkü nadas, yıllık yağışın az olduğu yörelerde toprağı dinlendirmek demektir. Kuraklık arttığı zaman nadasa bırakılan alanlar artar.

ABCDE

16. Antalya ili; iklim özellikleri, doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel zenginlikleri, gelişmiş turizm altyapısı, ulaşım kolaylığı ve alternatif turizm imkanıyla tanınan bir yerdir. Bu nedenle Bey Dağları'nda kayak turizminin yapılması bilgi olarak doğru fakat turizm açısından önem sıralamasında diğerlerine nazaran daha geri durmaktadır.

Yine kaplıca ile ilgili verilen öncül ise bilgi olarak yanlıştır. Çünkü Antalya ili kırık hatların yaygın bulunduğu bir ilimiz değildir.

ABCDE

1. Türkiye'de Samsun kuzeyde, Hatay ise güneyde bir ilimizdir. 21 Haziran tarihinde kuzeye çıkıldıkça gündüzler uzar, 21 Aralık tarihinde ise kuzeye çıkıldıkça geceler uzar. Bu bilgiden hareket ettiğimizde D seçeneğinin doğru cevap olduğunu görüyoruz.

ABCDe

2. Coğrafi olayların jeolojik zaman ile ilişkilendirildiği soruda III. öncül yanlış verilmiştir. Çünkü su altı volkanizmalarının ülkemizde yaygın olduğu dönem İkinci Jeolojik (Mezozo-yik) zamandır.

ABCDe

3. I. Kireç taşının çözünmesi sonucunda başlıca karstik süreçlerle şekillenen → Karstik ovanın tanımıdır. Acıpayam, Korkuteli, Elmalı, Tefenni iyi örnekler.
II. Tektonik hareketler sonucunda oluşan çöküntü alanlarında gelişen → Tektonik ovanın tanımıdır. Turgutlu, Adapazarı, Erbaa, Tosya, İnegöl, Amik iyi örnekler.
III. Akarsuların taşıdığı alüvyonların deniz kıyısında birikmesiyle oluşan → Delta ovasının tanımıdır. Çukurova, Menemen, Silifke iyi örnekler.

ABCDe

4. Türkiye'de lodos, özellikle Marmara ve Ege bölgelerinde etkili olan sıcak ve nemli bir rüzgardır. Güneybatı yönünden esen yerel bir rüzgardır. Ekvatora yakın bir yerden geldiği için gittiği yerin sıcaklığını artırır. Deniz üzerinden geldiği için bünyesine nem alır ve özellikle kış aylarında sağanak yağmurlara yol açabilir. Fakat deniz üzerinden gelmesi onun nemli bir rüzgar olduğunu gösterir. Bu nedenle kuraklık getirir bilgisi yanlıştır.

ABCDe

5.

Haritaya bakıldığında verilen seçeneklerde Sivas jipsli arazilerin yaygın olduğu bir yer olmasından dolayı karstik kayalar daha fazladır.

ABCDe

6. Haritada numaralarla gösterilen göller:

- I. İznik Gölü → Bursa il sınırlarındadır.
II. Beyşehir Gölü → Konya ve Isparta il sınırlarındadır.
III. Çıldır Gölü → Ardahan ve Kars il sınırlarındadır.

ABCDe

7. Paragrafta sert karasal iklimin özelliği anlatılmıştır. Bu iklimin yaşandığı yerlerde yaygın olan bitki türü sarıçam ormanlarıdır.

- Sığla: Muğla il sınırlarında, endemik bitkidir.
- Kızılcıam: Akdeniz iklimine uyumludur.
- Sedir: Akdeniz iklimine uyumludur.
- Fıstıkçamı: Akdeniz iklimine uyumludur.

ABCDe

8. 2025 yılı TÜİK verilerine göre yaş gruplarına göre dağılıma bakıldığında 0-14 yaş grubu %20,4, 15-64 yaş grubu %68,5 ve 65+ yaş ise %11,1 olarak verilmiştir. Son yıllarda toplam nüfusta çocuk payının azalması bu yaş grubundaki bağımlı nüfusun azaldığını gösteriyor. Bu nedenle E seçeneğinde verilen bilgi yanlış oluyor. Son dönemlerde yaşlı bağımlı nüfusun arttığı unutulmamalıdır.

ABCDE

9. Türkiye'de süresine göre göçler dikkate alındığında daimi ve mevsimlik göçler vardır. İnşaat, yaylacılık, tarım, turizm, eğitim gibi alanlarda mevsimlik göç daha fazladır. Sanayi, maden, kamu atamaları gibi faaliyetlerde ise daimi göç daha fazladır.

ABCDE

10. Özelliklerin tümüne sahip olan kent, Sinop'tur. Kıynın gerisinde uzanan Küre Dağları gibi dağlar kara yolunun güç olmasını sağlarken, demir yolunun gelişmemesine neden olmuştur. Endüstri tesislerinin zayıf olması, limanın ticaret hacmi açısından çok güçlü olmaması diğer ekonomik faaliyetlerin gelişmemesine neden olmuştur.

ABCDE

11. Türkiye'de iklim özellikleri verilen yörelerde doğal olarak yetiştiriciliği yapılan tarım ürünü yer fıstığıdır. Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş, Aydın ve Antalya yer fıstığının yetiştirildiği başlıca yerlerdir.

Fakat seçeneklerde verilen diğer tarım ürünleri ise ülkemizde doğal olarak her mevsim yağış isteği olan nemli iklim bölgelerinde daha çok yetişir.

ABCDE

12. Türkiye'de arıcılık daha çok Ordu, Adana, Muğla, Sivas ve Siirt illerinde yapılır. Bu nedenle seçenekte verilen Uşak diğer illere kıyasla arıcılık faaliyetinin daha az geliştiği bir ilimizdir.

ABCDE

13. Türkiye'de devlete ait krom işleme tesislerine ferrokrom işleme tesisi denir. Bu tesisler ülkemizde Elazığ ve Antalya'da bulunur.

ABCDE

14. Haritada numaralarla gösterilen yerlere bakıldığında:

- I. Çan Termik Santrali → Çanakkale → Linyit kömürü
- II. Çatalağzı Termik Santrali → Zonguldak → Taş kömürü
- III. Afşin-Elbistan Termik Santrali → Kahramanmaraş → Linyit kömürü
- IV. Silopi Termik Santrali → Şırnak → Asfaltıtle çalışan santrallerdir.

ABCDE

15. Türkiye'de verilen iller ve endüstri kolu eşleştirmesinde E seçeneği yanlış verilmiştir. Çünkü Sivas ili daha çok demiryolu, metal ve makine üretimi, gıda, çimento gibi sanayi kolları ile tanınır.

Fakat beyaz eşya endüstrisi ise Manisa, Eskişehir, Kocaeli, Tekirdağ, Bursa, Ankara gibi illerde bulunur.

ABCDE

16. Akdeniz kıyı kesimiyle iç kesimleri birbirine bağlayan geçitler Çeltikçi, Çubuk, Sertavul, Gülek, Belen gibi geçitlerdir. Sakaltutan → Giresun ile Sivas arasında ulaşımı sağlamak için kullanılır. Pülümür → Erzincan ile Tunceli arasında ulaşımı sağlamak için kullanılır. Cankurtaran → Artvin ile Rize arasında ulaşımı sağlamak için kullanılır. Sabuncubeli → İzmir ile Manisa arasında ulaşımı sağlamak için kullanılır.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

17. Türkiye'de bir yörede turizm gelişmeye başladığı zaman E seçeneği dışındaki bilgiler gelişir. Fakat metalürji sanayinin doğrudan turizmle bir ilgisi yoktur. Madene dayalı sanayi olarak bilinen bu sanayi kolu hammadde, enerji kaynağı, ulaşım gibi imkanların geliştiği yerlerde kurulmaktadır.

ABCDE

youtube/indexsakademi

18. Bu soru tarzında soru kökünde belirtildiği gibi güzergahında sanayi ve kentleşmenin fazla olduğu bir akarsu aranacaktır.

Zap: Hakkari, Van

Meriç: Edirne

Aras: Erzurum, Kars, Iğdır

Sakarya: Eskişehir, Bilecik, Sakarya

Murat: Ağrı, Muş, Bingöl, Elazığ illerinden geçer.

Sakarya nehrinin geçtiği illerden özellikle Eskişehir ve Sakarya diğer illere kıyasla sanayi ve kentleşmenin daha fazla olduğu iller olduğu için kirlilik daha fazla olacaktır.

ABCDE

1. Dünya batıdan doğuya doğru döndüğü için her zaman doğuda yerel saat ileridir.

27°D 44°D
| |
12.00 ?

Aralarında 17 meridyen fark var.
17 Meridyen zaman olarak $17 \times 4 = 68$ dakika yani 1.08 dakika eder.
Daha doğuda yerel saat ileri olduğu için 1.08 dakika 12.00'ye eklenir.
 $12.00 + 1.08 = 13.08$ olur.

ABCDE

2. I. Amik Ovası
II. Sündiken Dağları
III. Tecer Dağları
IV. Yalnızçam Dağları
V. İhtiyar Şahap Dağlarıdır.

Görüldüğü gibi Amik Ovası'nda diğer yerlere kıyasla engebe daha azdır.

ABCDE

3. Türkiye, III. Jeolojik Zaman (Tersiyer) döneminde penepren seviyesine gelmişti. Yani akarsular, araziye aşındırıp her yeri deniz seviyesi durumuna getirmişti. Deniz seviyesinde bulunan geniş düzlükler, Kuvaterner döneminde yaşanan epirojenik hareketin etkisiyle yükseltilere çıkmıştır. Bu nedenle Orta Anadolu'daki ovalar ve platolar 750 ile 1250 metre yükselti arasındadır.

ABCDE

4. Soru girişinde bağıl nemin (yağış ihtimali) sıcaklıkla ters orantılı olduğu ifade edilmiştir. Yaz mevsiminde bağıl nem az olsun diyerek sıcaklığın bu mevsimde en yüksek olduğu yerlerden birini aramamız bekleniyor. Verilen yerler içerisinde yaz mevsiminde en sıcak yer IV numara ile gösterilen Şanlıurfa'dır. Yaz mevsiminin sıcak olması bağıl nemin daha az olmasına neden olur.

Yıldız Dağları (I) → Yazın daha serin

Toros Dağları (II) → Yazın daha serin

Zonguldak ve çevresi (III) → Yazın daha serin

Kars ve çevresi (V) → Yazın daha serin

ABCDE

5.

Türkiye'nin Etkisi Altında Kaldığı Basınç Merkezleri

İzlanda Dinamik Alçak Basınç Merkezi
60° enlemi üzerindeki İzlanda ve çevresinde oluşan bu basınç merkezi Türkiye'de kış mevsiminde etkili olur. Bu durumda ılık ve yağışlı dönemler yaşanır.

Sibirya Termik Yüksek Basınç Merkezi
Sibirya üzerinde bulunan ve kış aylarında ortaya çıkan bu basınç merkezinin etkili olması durumunda Türkiye'de kışlar çok soğuk ve kar yağışlı geçer.

Azor Dinamik Yüksek Basınç Merkezi
30° kuzey enleminde Türkiye'nin batısında oluşan bu basınç merkezi yaz aylarında Türkiye'nin büyük bir kısmında yaz kuraklığının yaşanmasına neden olur.

Basra Termik Alçak Basınç Merkezi
Muson sisteminin bir parçası olarak Basra Körfezi çevresinde oluşan bu basınç merkezi Türkiye'nin güneydoğu kesimlerinde yaz aylarında sıcak ve kuru hava koşullarının görülmesine neden olur.

Görüldüğü gibi Türkiye iklimini etkileyen yüksek basınç merkezleri Asor ve Sibirya yüksek basınç merkezleridir. İzlanda ve Basra ise alçak basınç merkezleri olarak bilinirler.

ABCDE

6. Sulak alanların korunması ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak için uluslararası bir sözleşme imzalanmıştır. Ramsar Sözleşmesi kapsamında Türkiye'de 14 adet Ramsar Alanı bulunmaktadır.

Göksu Deltası (Mersin)	Akyatan Lagünü (Adana)
Burdur Gölü (Burdur)	Uluabat Gölü (Bursa)
Seyfe Gölü (Kırşehir)	Gediz Deltası (İzmir)
Manyas Gölü (Balıkesir)	Meke Maarı (Konya)
Sultan Sazlığı (Kayseri)	Yumurtalık Lagünleri (Adana)
Kızılırmak Deltası (Samsun)	Kızören Obruğu (Konya)
Kuyucuk Gölü (Kars)	Nemrut Kalderası (Bitlis)

Tablada görüldüğü gibi Bolu il sınırlarında yer alan Abant Gölü sulak alanlar içinde yer almamaktadır.

ABCDE

7. Türkiye'de azonal toprak grubunda olan alüvyal topraklar özellikle ovalarda yaygındır.

- I. Menteşe Dağları
- II. Küre Dağları
- III. Erciyes Dağı
- IV. Nur Dağları ve Amik Ovası
- V. Van Doğusu Dağları

Amik Ovası, Hatay il sınırlarında yer alan bir tektonik ova-
dır. Alüvyal toprak bakımından diğer yerlere göre zengindir.

ABCDE

8. Soruda verilen uygulamalar Cumhuriyetin ilk dönemleri olarak ifade edilen 1923-1965 döneminde nüfus artış hızını artırmaya yönelik teşvikler olarak bilinir.

ABCDE

9. Türkiye'de Nevşehir il sınırlarında yer alan Ürgüp ve çevresi volkanik arazidir. Bu nedenle konutlarda yapı malzemesi olarak volkan tüfü daha çok kullanılmaktadır. Volkan tüfünün peribacalarını oluşturan kayaç olduğu da unutulmamalıdır.

Seçeneklerde verilen andezit de bir volkanik kayaçtır fakat Nevşehir'de daha az bulunur.

ABCDE

10. Verilen bilgiler ve köy altı yerleşmeleri eşleştirmelerinde çiftlik hakkında bilgi verilmemiştir. Geniş arazi üzerine kurulmuş bir ya da birkaç ev, ambar ve tarım arazilerinden oluşan yerleşmedir.

- Birbirinden uzakta kurulmuş mahallelerin birleşmesiyle oluşur. Batı Karadeniz'de yaygındır. → DİVAN
- Hayvanların otlatıldığı alanlarda, çevresi çitlerle çevrili, üstü açık olan barınaklardır. → AĞIL
- Köy altı yerleşmelerinin en yaygın olanıdır. Kuzey Anadolu Dağları ve Toroslar'da yaygındır. → YAYLA
- Göçebe çobanların hayvanlarını otlatmak için kurdukları çadırlardan oluşan yerleşmelerdir. → OBA

ABCDE

11. Haritada numaralandırılan alanlara bakacak olursak;

- I. İzmir
- II. Bolu
- III. Antalya
- IV. Rize
- V. Siirt

il sınırlarıdır. 2025 TÜİK verilerine göre ülkemizde kıl keçisi yetiştiriciliği daha çok Mersin, Antalya, Siirt, Şırnak ve Mardin'de daha fazladır.

Bu nedenle Bolu, Rize ve İzmir illeri içerisinde kıyaslama yapıldığında İzmir ilinde kıl keçisi yetiştiriciliği daha fazladır.

ABCDE

12. Türkiye'de pamuk üretimi özellikle büyüme döneminde sulanabilen, yazların sıcak ve kurak geçtiği, alüvyal toprak arazilerinde yaygındır. Şanlıurfa, Diyarbakır, Aydın, Hatay ve İzmir üretim açısından önemli yerlerdir. Haritada verilen I numaralı yer Aydın il sınırlarıdır.

Fakat II (Bursa), III (Ankara), IV (Rize) ve V (İğdır) numaralı yer ise üretimin olmadığı ya da çok sınırlı olduğu yerlerdir.

ABCDE

13. Soda külü olarak da bilinen trona madeni ülkemizde Ankara'nın Beypazarı ilçesinde bulunmaktadır.

- Erzurum – Oltu → Oltu taşı
- Antalya – Alanya → Barit
- Eskişehir – Seyitgazi → Bor
- Muğla – Milas → Kükürt madeni adına önemli yataklardır.

ABCDE

14. Haritada numaralandırılan yerlere ve hangi enerji kaynağı ile öne çıktığına bakacak olursak;

- I. İzmir → Rüzgar santralleri
- II. Denizli → Jeotermal santralleri
- III. Konya → Güneş santralleri ile öne çıkar.

ABCDE

15. Türkiye'de bazı sanayi endüstri tesislerinin yer seçiminde pazarlama olanakları da dikkate alınır.

Otomotiv endüstrisinin İstanbul, kümes hayvancılığının Bolu ilinde önemli olması pazarlama olanaklarının gelişmiş olmasıyla ilgilidir.

Fakat Şanlıurfa'da pamuklu dokuma endüstrisinin, bisküvi tesislerinin Eskişehir'de olması daha çok ham maddeye yakınlıkla ilgilidir.

ABCDE

16. Dış ticaret açığı, bir ülkenin ithalatının ihracatından fazla olması durumudur. Seçeneklerde E seçeneği dışındaki bilgiler bu açığın oluşmasında nedenlerdir. Fakat uluslararası ticaret anlaşmalarının artması, yeni ülkelere ihracat anlamına geldiği için dış ticaret açığını azaltan bir nedendir.

A) Üretilen ürünlerin çoğunun iç pazarlarda tüketilmesi → İhracatın istenilen rakama ulaşmamasına neden olur.

B) Dış ticaret ürünlerinden beklenen uluslararası standartlara ulaşamaması → İhracatın istenilen rakama ulaşmamasına neden olur.

C) Enerji kaynakları bakımından dışa bağımlılığın fazla olması → İthalatın artmasına neden olur.

D) Yüksek teknoloji ürünlerinin ithal edilmesi → İthalatın artmasına neden olur.

ABCDE

17. Son yıllarda ülkemizde turizmin gelişmesinde A seçeneği dışındaki bilgilerin ilgili olduğunu görüyoruz. Çünkü verilen seçenekler kişiyi turizm adına harekete geçirecek bilgilerdir. Fakat istihdam imkanlarının artması turizm gelişikten sonra gerçekleşen bir sonuç bilgisidir. Bu bilgi insanları turizm yöresine harekettirecek bir bilgi değildir.

ABCDE

18. DAP, DOKAP, GAP, KOP bölgesel kalkınma projeleridir. EİT (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı) ise uluslararası bir kuruluştur. 2018 KPSS'de sorulduğu için bilin istedim. Türkiye, İran, Pakistan ile Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan'ın üye ülkeler olduğu ekonomik ve siyasi bir örgüttür.

ABCDE

1. Mutlak konum, Türkiye'nin enlem ve boylam etkileri ile ilgili konumdur. Koordinatla bağlantısı olmayan her bilgi ise göreceli konum olarak ifade edilir.

A) Büyük kara parçaları arasında olma → Göreceli konum
B) Arazinin dağlık ve engebeli olmasıyla ilgili → Göreceli konum
C) Yer şekillerinin çeşitliliğiyle ilgili → Göreceli konum
D) Fön rüzgarıyla ilgili bir durumdur. Yüksek dağlar olması gerekir. → Göreceli konum
E) Enlemle ilgili bir bilgi olduğu için mutlak konumdur.

ABCDE

2. Yükseltinin arttığı yerler olarak Doğu Anadolu Coğrafi Bölgesi (Ardahan, Ağrı, Kars, Tunceli, Van, Hakkari gibi) düşünmemiz isteniyor. Bu coğrafi bölgede ortalama yükselti 1500 - 2000 metre arasındadır. Bu durum bazı sonuçların oluşmasına neden olur. D seçeneği dışında verilen bilgiler gerçekleşen sonuçlara örnektir. Fakat dağların uzanış yönü bilgisi daha çok levha hareketleriyle ilgilidir. Anadolu'nun levha hareketleri etkisiyle kuzey ve güneyden sıkıştırılması sonucu dağlar ülkemizde doğu-batı yönlüdür.

ABCDE

3. Türkiye'de yer şekilleri ve bu şekilleri oluşturan kuvvetlerle ilgili olarak verilen seçeneklerden B seçeneği yanlıştır. Çünkü bitki örtüsünden yoksun, kurak yerlerde görülen mantar kaya rüzgar aşındırma şeklidir. Türkiye'de yüksek dağlarda buzul aşındırma olarak ise sirk çukuru daha yaygındır.

ABCDE

4. Soru girişinde aslında Türkiye'de yaygın olması gereken iklimin Akdeniz iklimi olması gerektiği belirtilmiştir. Fakat göreceli konum etkisiyle Karadeniz, ılıman karasal ve sert karasal gibi iklim tipleri de görülmüştür. D seçeneği dışındaki bilgilerde göreceli konumun etkisi vardır. Fakat D seçeneği ise soru girişinde belirtilen 30°-40° enlemleri arasında görülen Akdeniz ikliminin etkisinde olduğumuzu söyleyerek farklılığı anlatmamıştır.

ABCDE

5. Borabay: Amasya il sınırlarında, heyelan set gölüdür.
Hazar: Elazığ il sınırlarında, tektonik göldür.
Sülüklü: Bolu - Sakarya sınırında, heyelan set gölüdür.
Eğirdir: Isparta il sınırında, tektonik göldür.

ABCDE

6. Soru girişinde verilen bitki isimleri bir ot türü olan bozkırın alt türleridir. Bozkır bitkisi, ülkemizde ılıman karasal iklim şartlarının yaşandığı yerlerde görülür. Haritada numaralandırılan alanlardan bu iklimi yaşayan yer III (Ankara) numaralı yerdir.

I. İzmir - Balıkesir kıyı kesimi → Akdeniz İklimi

II. Antalya kıyı kesimi → Akdeniz İklimi

IV. Doğu Karadeniz kıyı kesimi → Karadeniz İklimi

V. Kars ve çevresi → Sert Karasal İklim koşulları yaşar.

ABCDE

7. 15-64 yaş grubuna çalışma çağındaki nüfus adı verilir. Bu nüfus içerisinde esas iş gücünde olanlara da aktif nüfus adı verilir. Seçeneklere dikkatlice bakıldığında B seçeneği dışındaki bilgilerin aktif nüfus oranını azaltan uygulamalar olduğu görülmektedir. Fakat B seçeneğindeki bilgi tam tersi kadınların şehirleşmeyle beraber iş gücüne katılımının artması bu oranının daha fazla düşmemesini bir nebze farkını büyümemesini sağlayan bir etken olmuştur.

ABCDE

8. Seçeneklerde D seçeneği dışındaki bilgiler bir neden cümlesidir. Fakat D seçeneği daha çok bir sonuç cümlesidir. Höyük, eski yerleşmelerin yıkıldıktan sonra geriye kalan kalıntılarından oluşan tepeliklerdir. Anadolu'nun eski bir yerleşme olması höyüklerin sayıca fazla olmasına neden olmuştur.

ABCDE

9. Ülkemizde görülen değişimler üç dönem olarak incelenir. Birinci dönem 1927-1960, ikinci dönem 1960-1985, üçüncü dönem ise 1985 yılı sonrasını kapsamaktadır. Seçeneklerde verilen bilgilerden C seçeneği dışındaki bilgiler 1927-1960 dönemine aittir. Fakat C seçeneğinde yer alan bilgi ise yanlış bir bilgidir. Birinci dönemde nüfus artış hızının en az olduğu dönemde bile nüfus artış hızı %10,6 olarak kendini göstermiştir.

ABCDE

10. Ahır hayvancılığı ülkemizde kapalı tesislerde yapılan bir hayvancılık faaliyetidir. Bu hayvancılıkta hayvana yem sanayisinde üretilen yemler yedirilerek bir beslenme faaliyeti gerçekleştirilir. Diğer seçenekler ise ham maddesi hayvancılık olan endüstriyel kollarıdır.

ABCDE

11. Türkiye'de ekili alanların artması D seçeneği dışındaki tüm bilgilerin düşmesine neden olacaktır. Fakat D seçeneğindeki bilgi hayvancılıkla ilgili bir bilgidir. Türkiye'de son dönemlerde mera alanlarının kentleşme, turizm, sanayi ve tarım alanı açma adına azaldığını biliyoruz. Bu nedenle ekili alanların artması mera alanlarının azalmasına neden olur.

ABCDE

12. Özellikleri verilen maden Bakır madenidir. Diğer madenlerin dağılışına eleyici olarak bakarsak;

- Mermer: Balıkesir, Bursa, Bilecik, Çanakkale, Afyonkarahisar, Denizli
- Bor: Balıkesir, Eskişehir, Bursa, Kütahya
- Fosfat: Mardin, Bingöl, Adıyaman, Şanlıurfa, Bitlis
- Boksit: Konya, Muğla, Antalya, Hatay, Zonguldak illerinin öne çıkarılması gerekirdi.

ABCDE

13. Taş kömürü ülkemizde Zonguldak, Bartın, Karabük il sınırlarında çıkarılır. Taş kömürü yeraltı kaynağının tamamının ithal edilebilmesi mümkün iken edilmemesi, termik santrallerde ve sanayide kullanarak az da olsa dışarıya bağımlılığı azaltmak ayrıca bölgesel istihdamı sağlaması gibi nedenlerden dolayı çıkarımı halen devam etmektedir.

ABCDE

14. Sanayi tesisi ve bulunduğu yer eşleştirmelerinden A seçeneği dışındakiler doğru verilmiştir. Savunma sanayisine ait önemli bir kuruluş olan Aselsan, Ankara il sınırlarındadır.

ABCDE

15. I. Mavi Akım → Rusya'yla bağlantılı doğal gaz boru hattıdır.
II. Batman – Dört Yol → Petrol boru hattıdır.
III. Kerkük – Yumurtalık → Petrol boru hattıdır.
IV. Doğu Anadolu → İran'la bağlantılı doğal gaz boru hattıdır.
V. Bakü – Tiflis – Ceyhan → Petrol boru hattıdır.

ABCDE

16. Soru kökünde uygulanabilecek politikaların iç ve dış turizmini geliştirmesini hedeflemektedir. B seçeneği dışındaki politikalara bakılırsa turizmin gelişmesine doğrudan katkı sağlayacaktır. Fakat bankacılık hizmetlerinin hızlandırılması müşteriye ödeme konusunda kolaylık sağlayacaktır. Fakat bu hizmetin gelişmiş olması turistin tatil yöresine gideceğinin garantisi değildir.

A B C D E

17. Türkiye’de uygulanan bölgesel kalkınma projelerinin temel amaçları içerisinde C seçeneği dışındaki tüm seçenekler yer almaktadır. Fakat gençlerin başka illere göç etmesinin önünü açmak bilgisi yanlıştır. Tam tersi iş imkanlarını bölgede artırıp gençleri bölgede tutmayı hedeflemiştir.

A B C D E

18. Türkiye’de kütle hareketlerinden biri olan kaya düşmesi, genellikle eğimli ve sarp dağlık alanlarda görülen bir doğal afettir. Başta Doğu Anadolu olmak üzere Doğu Karadeniz ve Toroslar’da daha çok görülür.

A B C D E

1. Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınırın büyük bölümünü akarsular oluşturmuştur. Bu sınır özellikle iki nehir boyunca uzanır. Aras Nehri ve Aras Nehri'nin bir kolu olan Arpaçay akarsuyudur.

ABCDE

2. Coğrafyada antiklinal ve senklinal yapılar orojenik hareketlerin etkisiyle kıvrım sisteminde görülür. Kıvrım sisteminde yüksekte kalan dağlara antiklinal, çöken ova gibi yerlere ise senklinal denilir.

- I. Kıyı Ege → Horst ve graben yapılar yaygındır.
II. Küre Dağları → Antiklinal ve senklinal yapılar yaygındır.
III. Tuz Gölü'nün güneydoğusu → Volkanik dağların yaygın olduğu bir yerdir.
IV. Aras Güneyi Dağları → Antiklinal ve senklinal yapılar yaygındır.

ABCDE

3. I. Kapıdağ Tombolosu → Balıkesir il sınırlarındadır. Dalga birikim şeklidir. Kıyının sığ olduğu yerlerde oluşur.
II. Büyükçekmece Lagünü → İstanbul il sınırlarındadır. Dalga birikim şeklidir. Kıyının sığ olduğu yerlerde oluşur.
III. Ankara Kırğıbayırı → Akarsu aşındırma şeklidir. Bitki örtüsünden yoksun yerlerde oluşur.
IV. Nevşehir Şahit Kayası → Rüzgar aşındırma şeklidir. Bitki örtüsünden yoksun yerlerde oluşur.

ABCDE

4. Çanakkale'de rüzgar daha çok boğazın doğrultusunda eser. Boğazın doğrultusunun kuzeydoğu-güneybatı olduğu düşünüldüğünde rüzgarın en çok bu yönlerden esmesi beklenir. Bu yönlerden gelen yerel rüzgarlar Lodos ve Poyraz rüzgarıdır.

ABCDE

5. Grafikte verilen sıcaklık ve yağış grafiği Ankara iline aittir. Çünkü bu grafik ılıman karasal iklime ait bir grafikdir. Kışlar soğuk, yazlar sıcak ve kuraktır. Yıllık yağış miktarı az ve en fazla yağışın düştüğü mevsim ilkbahardır.

- I. Antalya → Akdeniz İklimi
III. Samsun → Karadeniz İklimi
IV. Erzurum → Sert Karasal İklim
V. Şanlıurfa → Ilıman Karasal İklim (Güneydoğu Anadolu tipi) dir.

ABCDE

6. I. Dicle → Kaynağını Türkiye'den alır ve Türkiye toprakları dışında Basra Körfezi'ne dökülür.
II. Kura → Kaynağını Türkiye'den alır ve Türkiye toprakları dışında Hazar Gölü'ne dökülür.
III. Meriç → Kaynağını başka ülkeden alır ve Türkiye'de Ege Denizi'nden dökülür.
IV. Asi → Kaynağını başka ülkeden alır ve Türkiye'den Akdeniz'e dökülür.

ABCDE

7. Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Çünkü son yıllarda sağlık ve beslenme koşullarının iyileşmesine bağlı olarak yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı artmaya başlamıştır. 2025 TÜİK verilerine göre 65+ nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı %11,1'e yükseldi.

ABCDE

8. A seçeneğinde gelen kişiler beyin göçü olarak ifade edilir. Diğer seçeneklerdeki göçler savaş ve siyasi nedenlerle yapılan göçlere örnek oluşturur.

A B C D E

9. Verilen yerleşmeler Ege ve Akdeniz kıyısında yer alan önemli turizm merkezleridir. Doğal güzellikler, hizmet sektörü, deniz turizmi ile dikkat çeken yerlerdir. Bu nedenle yazın yerli ve yabancı turistlerin gelmesiyle nüfus çok hızlı artmaktadır.

A B C D E

10. Tarımı etkileyen faktörler doğal ve beşeri faktörler olarak çeşitlere ayrılır. Türkiye’de özellikle beşeri faktör olarak iklim koşullarından dolayı en önemli faktör sulamadır. Sulamanın, damla sulama yöntemiyle yapılması tarımsal verim açısından önemlidir. Diğer verilen seçenekler ise tarımsal verim açısından tarımı geliştiren seçenekler değildir.

A B C D E

11. Türkiye’de örtü altı tarım yöntemi (seracılık) ülkemizde kışların ılık geçtiği, don olaylarının daha az yaşandığı yerlerde yapılır. Bu nedenle Antalya, Mersin, Adana, Hatay enlem ve denizellik etkisiyle kış sıcaklık ortalaması yüksek olan yerlerdir.

Fakat Isparta, yükselti, karasallık gibi nedenlerle kış sıcaklık ortalaması daha düşüktür.

A B C D E

12. Özellikleri verilen maden lüle taşıdır.

- Mermer: Süs eşyası, hediyelik eşya ve inşaat sektöründe kullanılır. Balıkesir, Bursa, Afyonkarahisar gibi illerden çıkarılır.
- Oltu taşı: Süs eşyası, tesbih ve takı üretiminde kullanılır. Erzurum’dan çıkarılır.
- Toryum: Nükleer enerji santrallerinde kullanılır. Eskişehir’de rezervi fazladır.
- Bor: İlaç, boya, kimya, tekstil ve kozmetikte kullanılır. Eskişehir, Bursa, Balıkesir ve Kütahya’dan çıkarılır.

A B C D E

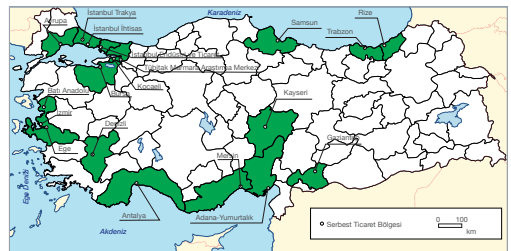
13. Yenilenebilir enerji kaynakları su, rüzgar, güneş, jeotermal, biyokütle gibi enerji kaynaklarıdır. Nükleer santraller ise enerji kaynağı uranyum ve toryum olduğu için yenilene-meyen enerji sınıfındadır. Geri kalan seçenekler özellikle özel sektörün yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımları artırması için devlet tarafından yapılan uygulamalardır.

A B C D E

14. Soruda verilen illerde ortak olan fabrika gemi yapım fabrikasıdır. Bu sanayi kolu askeri ve sivil amaçlı gemilerin yapım, onarım ve bakım hizmetlerini içerir.

A B C D E

- 15.

Haritada görüldüğü gibi Ankara ilinde serbest ticaret bölgesi kurulmamıştır.

A B C D E

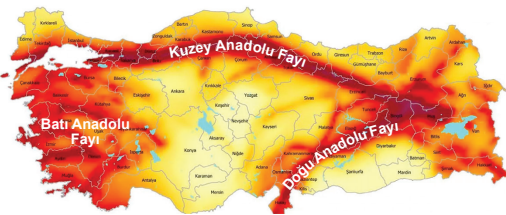
16. Türkiye’de boru hatlarında doğal gazın üstünlüğü daha fazladır. 7 tane doğal gaz boru hattına karşılık, petrol boru hattı ise dört hat bulunmaktadır. Seçeneklerde verilen diğer bilgiler ise doğru bilgilerdir.

ABCDE

17. Türkiye’de hızlı trenle Ankara’dan yola çıkan biri İstanbul, Eskişehir, Bilecik ve Sivas şehirlerine gidebilir. Fakat Bursa şehrine doğrudan gidemez. Bilecik üzerinden aktarma yapmak durumunda kalır. Gelecek yıllarda Bursa şehrine hızlı tren yapılacaktır fakat şu anda aktif bir hızlı tren hattı bulunmamaktadır.

ABcDE

18.

Haritaya bakıldığında İstanbul, Bolu, Tokat ve Erzincan’ın Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer aldığı görülür. Kütahya ili ise Batı Anadolu Fay Hattı üzerindedir.

ABcDE

1. Seçeneklerde verilen bilgilerden D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Alacakaranlık süresi ülkemizde kuzeye doğru gidildikçe uzar. Bu nedenle alacakaranlık süresinin en uzun olduğu nokta IV numaralı yer (Sinop) olmalıdır.

ABCDE

2. Türkiye'de görülen kıyı tipleri enine, boyuna, ria, limanlı, dalmaçya, kalanklı, haliçli kıyının bazı türleri görülür. Kalanklı kıyılar kalker kayalarla oluşan kıyılar olarak bilinir. Taşeli Yarımadası kıyıları buna örnektir. Fakat;
- Skyer, Fiyort kıyıları: Enlem etkisiyle görülmez. Buzulların deniz seviyesinde etkili olduğu ülkelerde görülür.
 - Mercanlı kıyılar: Enlem etkisiyle görülmez. Ekvator ve çevresi gibi sıcak okyanuslarda görülür.
 - Watt kıyıları: Göreceli konum gereği görülmez. Okyanus kıyısı olan ülkelerde gel-git etkisiyle oluşur.

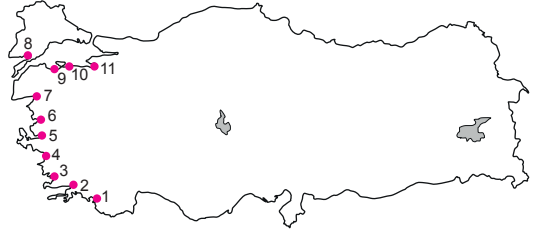
ABCDE

3. İndirgenmiş haritalar yükselti faktörünün dikkate alınmadığı haritalardır. Yıllık ortalamaların alındığı haritalarda en yüksek sıcaklıkların Mardin, Şanlıurfa, Diyarbakır gibi yerlerde yaşanmasında;

- Enlem: Güneş ışınları güneyde olan yerlere daha büyük açıyla düşer.
- Karasallık: Özellikle bahar ve yaz dönemlerinde karalar denizlere göre daha iyi ısınır.
- Güneyden gelen rüzgarların etkisi: Samyeli gibi yerel rüzgarların sıcak ve kurak hava getirmeleri etkilidir.

ABCDE

4.

1- Fethiye	7- Edremit
2- Gökova	8- Saros
3- Güllük	9- Erdek
4- Kuşadası	10- Bandırma
5- İzmir	11- Gemlik
6- Çandarlı	

Aydın Kuşadası'ndan Çanakkale Bozcaada'ya gidilirken sırasıyla İzmir, Çandarlı ve Edremit körfezi geçilir.

ABCDE

5. Türkiye'nin topraklarıyla ilgili verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Fakat ovalarda yaygın olarak bilinen alüvyal topraklar, akarsuların farklı kayalarından aldığı mineralleri biriktirmesi sonucunda oluştuğu için mineral çeşitliliği yönünden zengindir. Bu durum tarım açısından bu toprakları elverişli kılmıştır.

ABCDE

6. 1927 yılında 13.6 milyon olan Türkiye nüfusu, 2025 yılında yaklaşık 86.1 milyon kişiye ulaşmıştır. Nüfus miktarının bu şekilde artmasında D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Çünkü ebeveynlerin eğitim seviyesinin artması, Türkiye'de doğurganlık oranlarının azalmasına ve nüfus artış hızının düşmesine neden olmuştur.

ABCDE

7. Soru girişinde anahtar kelimenin mekansal değişim olduğu unutulmamalıdır. Göç, şehirde mekansal olarak eskiye nazaran farklılıklar oluşturmaktadır. Seçeneklere bakıldığında mekansal değişimin B seçeneği dışında gerçekleştiği görülmektedir. Gittikçe şehirleşmeyle beraber nüfus artış hızının azalması mekansal bir değişimi anlatmamaktadır.

ABCDE

8. Dokularına göre yerleşmeler toplu ve dağınık şeklinde ikiye ayrılır. Toplu köy yerleşmesi, yer şekillerinin sade, su imkanının az olduğu yörelerde görülür. Bu bilgiyle duruma yaklaştığımızda; I (Uşak), II (Tekirdağ-Edirne), III (Yozgat), IV (Mardin) numaralı yerlerde toplu yerleşme dokusu daha yaygındır.

Fakat V numara ile gösterilen Rize ise yer şekilleri dağınık ve engebeli, su imkanları fazla olduğu için dağınık dokulu köyler daha fazladır.

ABCDE

9. Türkiye'de ekonomik anlamda fındık üretimi sırasıyla Ordu (IV), Samsun (III), Düzce (II), Giresun (V) ve Sakarya (I) illerinde yapılmaktadır.

ABCDE

10. Haritada verilen alanların neresi olduğuna bakacak olursak;

- I. Edirne, Kırklareli, Tekirdağ
- II. İzmir, Aydın, Muğla
- III. Kırşehir, Yozgat, Kırıkkale
- IV. Trabzon, Rize, Artvin
- V. Şanlıurfa, Mardin

2025 TÜİK arıcılık verilerine göre verilen illerin durumuna bakıldığında Muğla (3. sırada), Aydın (6. sırada), İzmir (7. sırada) arıcılık faaliyeti öne çıkmaktadır.

ABCDE

11. Türkiye'deki uranyum rezervleri Manisa (Salihli), Aydın (Koçarlı), Uşak (Eşme) ve Yozgat (Sorgun) il sınırlarındadır. Diyarbakır ise ülkemizde daha çok bakır yatakları ile dikkat çeker.

ABCDE

12. Dağılışı gösterilen maden ülkemizde denizden, gölden ve kayadan temin edilen **tuz** madenidir.

- Demir: Ankara, Sivas, Malatya, Bingöl, Adana
- Mermer: Çanakkale, Balıkesir, Bursa, Bilecik, Afyon-karahisar, Denizli, Burdur, Kırşehir, Elazığ, Diyarbakır
- Feldspat: Manisa, Aydın, Kırşehir, Yozgat, Artvin
- Bor: Eskişehir, Kütahya, Balıkesir ve Bursa ile öne çıkan yerlerdir.

ABCDE

13. Mersin Körfezi ve yakın çevresinin gelişmiş olmasında kıta sahanlığının geniş (A) olmasının bir ilgisi doğrudan yoktur. Bu durum kıyı tipinin nasıl olduğunu anlatmaktadır. Oysa soru kökü sanayi faaliyetlerinin neden gelişmiş olduğunu sorgulamaktadır.

B) Ulaşım imkanlarının gelişmiş olması → Karayolu, demiryolu, denizyolu, havayolu imkanları bulunmaktadır.

C) Önemli ovaların bulunması → Çukurova, Silifke Ovası gibi.

D) İş gücünün fazla olması → Mersin ve çevresinin nüfus miktarı olarak kalabalık olması iş gücü sorunu oluşturmuyor.

E) Organize sanayi tesislerinin bulunması → Birçok organize sanayi tesisi bulunması istihdam imkanlarının artmasını sağlamaktadır.

ABCDE

14. Öncüller içerisinde alışveriş merkezleri ve organize sanayi tesisleri ticaret hacminin daha fazla olduğu yerlerdir. Yerel sebze, meyve, elbise pazarları ile yılın belli dönemlerinde kurulan, sergi ve satış yapma imkanı sunan panayırılar ise ticaret hacmi daha düşük yerlerdir.

ABCDE

15. Karayolu taşımacılığıyla ilgili verilen bilgilerden E seçeneği dışındaki bilgi doğrudur. Ülkemizde 15 Temmuz Şehitler Köprüsü 1973 yılında Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ise 1988 yılında yapılmıştır.

ABCDE

16. Türkiye’de deniz turizminde en önemli yerler Akdeniz ve Ege kıyılarıdır. Bu nedenle havalimanının bu kıyı illerinde olması beklenir.

- Adnan Menderes: İzmir
- Çarşamba: Samsun
- Harakani: Kars
- Selahaddin Eyyubi: Hakkari
- Ferit Melen: Van

Bu havalimanları içerisinde Adnan Menderes Havalimanı’nda yolcu artışı daha fazla olacaktır.

ABCDE

17. Bu soru tarzında beşeri faktörlerin etkisiyle oluşan bölgeler daha kısa süre içerisinde değişikliğe uğrayabilir. Fakat doğal faktörler ise daha uzun sürede değişime uğrayacaktır. Öncüllere bu açıdan bakıldığında IV. öncül dışındaki bilgiler beşeri faaliyet olduğu görülmektedir. Akdeniz iklim bölgesinin değişmesi uzun yıllar sonra gerçekleşebilecek bir durumdur.

ABCDE

18. Kuraklık afeti bir yerde yıllık yağış miktarının az olması ya da sıcaklıkların artışına bağlı olarak buharlaşma şiddetinin artmasıyla gerçekleşir. Gerçekleşmesi bakımından seçeneklerde verilen diğer afetlere göre daha yavaştır.

ABCDE

1. İki kent arasında yerel saat farkının fazla olması için aralarındaki meridyen farkının fazla olması gerekir. Bu nedenle seçeneklerde verilen kentler arasında en fazla meridyen farkının olduğu yerler Balıkesir ile Erzurum arası olduğu için yerel saat farkı daha fazladır. Balıkesir kenti 28° Doğu, Erzurum ise yaklaşık 41° Doğu meridyeninde yer alır. Aralarında 13 meridyen fark vardır. Bu fark 52 dakikalık zaman farkı demektir.

ABCDE

2. Özellikleri verilen sınır Habur sınır kapısıdır.
Cilvegözü → Türkiye - Suriye
İpsala → Türkiye - Yunanistan
Kapıkule → Türkiye - Bulgaristan
Gürbulak → Türkiye - İran sınır kapısıdır.

ABCDE

3. Karadeniz kıyısında Orta Karadeniz'de dağların geriden başlaması, delta ovalarının varlığı kıta sahanlıklarının geniş olduğunu gösterir. Tam tersi Doğu Karadeniz'de dağların kıyıya yakın ve paralel uzanması kıta sahanlığının dar olmasına yol açar. Bu nedenle II, III, I sıralaması doğru sıralamadır.

Not: Kıta sahanlığı karanın deniz içerisinde -200 metreye kadar olan devamına denir.

ABCDE

4. Seçeneklerde D seçeneği dışında verilen bilgilerin doğrudan iklimle bir bağlantısı bulunmaktadır. Fakat D seçeneğinde Zonguldak'ta kıyı balıkçılığı yapılmasında iklim dolaylı etkiye sahiptir. Kıta sahanlığı dar olduğu için büyük açık deniz balıkçılığı sınırlıdır. Bu yüzden balıkçılık daha çok kıyıya yakın alanlarda yapılır.

ABCDE

5. Türkiye'de kış mevsiminde ılık ve yağışlı bir etki oluşturan İzlanda Dinamik Alçak Basınç merkezidir.

- Basra: Daha çok yazın etkili olur, Türkiye'nin sıcak ve kurak geçmesine neden olur.
- Asor: Daha çok yazın etkili olur, Türkiye'nin sıcak ve kurak geçmesine neden olur.
- Sibirya: Daha çok kışın etkili olur, Türkiye'nin soğuk ve kuru kışlar yaşamasına neden olur.
- Ekvator: Türkiye'yi etkileyen bir basınç merkezi değildir.

ABCDE

6. Türkiye'de akarsular yağmur, kar ve buz, karstik kaynaklar gibi beslenme kaynakları vardır. Karstik kaynaklarla beslenen akarsular denildiği zaman kalker, jips, kaya tuzu gibi karstik arazilerden geçen suların daha sonra başka bir akarsuya destek olarak beslediği kastedilmektedir. Türkiye'de bu akarsular daha çok Akdeniz'dedir. Kalker yapısının bulunmasından dolayı birçok akarsu karstik kaynaklarla beslenebilmektedir. Seçeneklerdeki akarsular incelendiğinde Kayseri Pınarbaşı ilçesinden kaynağını alıp Toros Dağlarından ilerleyip Seyhan nehrine katılan Zamanlı Irmağı iyi bir örnektir.

ABCDE

7. Orman katının üst sınırında daha yükseklerde renkli çiçekler ve uzun boylu otlar bakımından zengin dağ çayırları (alpin çayır) görülür.

Savan: Türkiye'de görülmez. (0° - 20°) enlemlerinde görülen bir ot türüdür.

Tundra: Türkiye'de görülmez. Kutuplara yakın yerlerde görülen ot türüdür.

Bozkır: Ilıman karasal iklimlerde görülen bir ot türüdür.

Antropojen bozkır: İç kesimlerde orman tahribatıyla oluşmuş ot türüdür.

ABCDE

8. Türkiye'de 2025 TÜİK verilerine göre nüfus artış hızı %5 olarak gerçekleşmiştir. Cumhuriyetin ilk yılları ya da ortaları ile kıyaslandığında bu rakam çok düşük kalmaktadır. Soru girişinde ifade edildiği gibi nüfus artış hızı üzerinde doğum oranları belirleyicidir. Seçenekler bakıldığında D seçeneği dışındaki bilgilerin doğum oranlarının düşmesi üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Fakat 2008 ve sonrası olan son dönemlerde nüfus artış hızını artırma politikası uygulanmaktadır. Bu politikayla doğurganlığın tam tersi artırılması hedeflenmektedir.

ABCDE

9. Türkiye'de nüfus dağılışı dengesizdir. Bazı yerler tercih edilirken, bazı yerlerde yaşam sınırlıdır. Bu durumun oluşmasında doğal ve beşeri faktörlerin etkisi vardır. Seçeneklerde C seçeneği dışında verilen beşeri faktörler istihdam imkanı sunması, bir kentin büyümesine yol açan dinamikler olmasından dolayı nüfus dağılışı etkilidir. Fakat iki kıtada toprak bulunması çok önemli değildir. Önemli olan var olan topraklarda doğal ve beşeri koşulların yaşamak için uygun olmasıdır.

ABCDE

10. Yerleşme üst sınırı kavramı, bir il sınırlarında yaşayan insanların ev kurabilecekleri en yüksek yükselti sınırıdır.

- İzmir: Ege'de yüksek dağlar olmadığı için en yüksek yerleşimler 900 - 1100 metre arasındadır.
- Kütahya: Deniz seviyesinden yaklaşık 950 metrededir. En yüksek yerleşimler 1300 - 1400 metreye kadar çıkabilir.
- Aksaray: Deniz seviyesinden yaklaşık 1000 metredir. En yüksek yerleşimler 1400 - 1500 metreye kadar çıkabilir.
- Erzurum: Zaten deniz seviyesinden yaklaşık 1900 metrededir. En yüksek yerleşimler 2200 - 2400 metrededir.
- Mardin: Deniz seviyesinden yaklaşık 1000 metrededir. En yüksek yerleşimler 1100 - 1200 metrededir.

ABCDE

11. Bir tarım ürününün erken olgunlaşması demek, sıcaklık etkisiyle daha erken büyüüp toplanmaya hazır hale gelmesi demektir. Türkiye'de bir tarım ürününün erken olgunlaştığı yerler sıcaklığın erken arttığı, erken başladığı güney kıyılar ve Güneydoğu Anadolu Coğrafi Bölgesi'nin güneyidir.

- Gediz Vadisi: İzmir il sınırlarında yer alır.
- Bozok Platosu: Yozgat il sınırlarında yer alır.
- Silifke Ovası: Mersin il sınırlarında yer alır.
- Ergene Havzası: Tekirdağ, Edirne il sınırlarında yer alır.
- Iğdır Ovası: Iğdır il sınırlarında yer alır.

Diğerlerine kıyasla Mersin, sıcaklığa daha erken kavuştuğu için cevap C seçeneğidir.

ABCDE

12. Büyükbaş mera hayvancılığı ülkemizde yüksek boylu çayır bitkisinin yaygın olduğu yerlerde gelişmiştir. Harita verilen yerler içerisinde bu bitkinin yaygın olduğu yerler IV (Rize) ve V (Ağrı) numara ile gösterilen yerlerdir.

I (İzmir-Manisa), II (Konya), III (Kahramanmaraş) numaralı yer ise ülkemizde küçükbaş mera ya da besi-ahır hayvancılığı ile öne çıkan yerlerdir.

ABCDE

13. Madenlerin dağılışı ile ilgili bilgilerden I ve II. öncüller doğru verilmiştir. III. öncüde belirtilen iller Barıt, IV. öncüde belirtilen iller ise Perlit madeni yataklarının bulunduğu illerdir.

Feldspat madeninde Aydın, Yozgat, Manisa, Artvin ve Kırşehir illeri öne çıkarken; dolomit madeninde ise Niğde, Konya, Balıkesir illeri önemlidir.

ABCDE

14. I. Su gücü: Bulunduğu bölgenin jeomorfolojik yapısı önemlidir. Dağlık ve engebeli yerler su gücü potansiyeli yüksek olan yerlerdir.
- II. Linyit: Türkiye'de III. jeolojik zaman (Tersiyer dönemi) da oluşan bitki fosili olduğu için jeolojik yapı önemlidir.
- III. Jeotermal: Yer kabuğunun kırık olduğu yerlerde oluşan bir sıcak su kaynağı olduğu için yine jeolojik yapı önemlidir.

ABCDE

15. Türkiye'de endüstri tesislerinin fazla olduğu yerlerde enerji tüketimi fazladır. Çünkü yüksek oranda enerjiye ihtiyaç duyulur. Fakat seçeneklerde verilen diğer özellikler ise endüstrisi gelişmemiş illerimizde de ortak olabilecek özelliklerdir.

ABCDE

16. Transit taşımacılık, bir malın veya yükün çıktığı ülke ile varacağı ülke arasında başka bir ülkenin topraklarından geçerek taşınmasıdır. Bu geçiş yapılan ülke yalnızca geçiş güzergahı olarak kullanılır, mal o ülkede tüketilmez. Bu açıdan bakıldığında D seçeneği dışındaki çeşitli ulaşım türleri ile geçişi anlattığı görülür.

Fakat iç ticaret hacminin artması ülke sınırları içerisinde bir ticarettir. Transit taşımacılık üzerinde doğrudan etkili değildir.

ABCDE

17. Turistik bölgelerde kontrolsüz otel, tatil köyü ve AVM inşaatı yapılmamalıdır. Doğal ve kültürel alanların yok edilmesi turizme uzun vadede zarar verir.

ABCDE

18. Türkiye'nin iç kesimlerinde mutlak nemin az olması yıllık yağış miktarının az olmasını sağlar. Bu nedenle bir takım sonuçlar oluşur.

A) Kış turizm tesislerinin → Daha çok yüksek dağlar ve kar yağışı ile ilgilidir.

B) Erozyon şiddetinin → Yağışın az olması bu afeti artırır.

C) Toplu yerleşmenin → Su imkanı az olduğu için evler yan yana yapılıyor.

D) Küçükbaş hayvancılığın → Az yağışlı yerlerde bozkır bitki örtüsünün bulunması bu hayvancılığı artırır.

E) Nadasa bırakma oranlarının → Az yağış alan yerlerde toprağın su ve mineral dengesini tamamlaması için yapılan dinlendirmedir

ABCDE

1. Dünya batıdan doğuya doğru döndüğü için yerel saat her zaman doğuda ileridir. Hakkari kenti, Çanakkale'ye göre daha doğuda olduğu için yerel saat daha ileridir. Hakkari 12:00 yani öğle vaktini yaşarken Çanakkale daha öğle vaktini yaşamamıştır. Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasında 76 dakikalık zaman farkı olduğu düşünüldüğünde Çanakkale'nin öğleden önce fakat çok geride olmadığı anlaşılır.

ABCDE

2. Türkiye'de kalker, jips ve kaya tuzu gibi arazilerde oluşan ovalara karstik ova denir. Tefenni, Acıpayam, Korkuteli, Kestel, **Elmalı** ve **Muğla** ovaları en iyi örnekleridir. Fakat Çarşamba delta ovası, Ceylanpınar, Suluova, Amik, Bolu, Erzurum ve Erzincan ise tektonik ovadır.

ABCDE

3. Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında dağların kıyıya paralel uzanması ile verilen bilgilerden D seçeneği dışındaki bilgiler doğrudur. Fakat dağların kıyıya yakın ve paralel uzandığı yerlerde boyuna kıyı tipi görülür.

ABCDE

4. Bu soru kökünde "aynı anda" kelimesini "aynı gün içerisinde" şeklinde okuyunuz. Aynı gün içerisinde bazı yerlerde yaz mevsimini, bazı yerlerde kış mevsimini hissettirecek yerler var. Bu durumun oluşmasındaki başlıca etken yer şekillerinin çeşitliliğidir. Kısa mesafede yüksek yerler, düz alanlar ya da çevresine göre çukurda kalan yerler vardır. Bu durumlar sıcaklık ve yağış koşullarını etkiler.

ABCDE

5. Türkiye'de yamaç (orografik) yağışları, denizden gelen nemli havanın kıyının gerisinde paralel uzanan dağlara yükselip soğuyup yoğunlaşmasıyla gerçekleşir. Türkiye'de yıl içinde yamaç yağışlarının en fazla görüldüğü yer Doğu Karadeniz'in kuzey yamaçlarıdır.

ABCDE

6. Türkiye'de genellikle akarsuların akım (debi) miktarlarının ilkbaharda artması daha çok kar erimeleriyle ilgilidir. Çünkü Türkiye jeolojik olarak genç bir ülkedir. Bu nedenle yer şekilleri dağlık ve engebeldir. Kış mevsiminde dağlık yerlerde biriken karlar ilkbaharda havanın ısınmasıyla beraber erir ve böylece akarsuların akımları artar.

ABCDE

7. I. Ergene Havzası → Akarsu kenarları alüvyal toprak ve etrafta vertisol toprak
II. Teke Platosu ve çevresi → Terra rossa
III. Yozgat → Kahverengi ve kestane renkli step toprağı
IV. Şanlıurfa → Kızıl renkli, kireçli step toprağı
V. Rize → Kahverengi orman toprakları: Soru kökünde bilgisi verilen topraktır. Zonal topraklar içerisinde verimli topraklardan biridir.

ABCDE

8. Türkiye nüfusu ile ilgili verilen bilgilerden D seçeneği dışındaki bilgiler doğru seçenektir. Fakat Türkiye'de doğal ve beşerî etkenlerden dolayı nüfus ülke genelinde dengeli dağılmamıştır. Yoğun yerler olduğu gibi çok tenha yerler de bulunmaktadır.

ABCDE

9. 30 Ocak 1923 yılında Lozan - Nüfus Mübadelesi Sözleşmesi'ne göre Yunanistan'daki Müslüman Türkler Türkiye'ye, Anadolu'daki Ortodoks Rumlar Yunanistan'a göç etmiştir. İki devletin anlaşarak karşılıklı nüfus değişimi yapmasına mübadele göçü denir.

ABCDE

10. Verilen kentler içerisinde etkinlik olarak tarım ve turizmle öne çıkan kent Antalya'dır. İklim koşullarının avantajıyla seracılık, sebze, turuncgil, muz, zeytin, pamuk gibi üretimlerin önemli olması tarımda istihdamı artırmaktadır. Ayrıca deniz, tarihi, inanç, doğal güzellik, kongre, golf gibi turizm aktiviteleriyle tanındığı için her yıl milyonlarca turist ziyaret etmektedir. Bu durum yine istihdam artışına neden olmaktadır.

Diğer illerin hangi etkinliklerle öne çıktığını söylersek:

- İstanbul: Sanayi, ticaret, turizm
- Bursa: Sanayi, ticaret, tarım
- Kayseri: Tarım ve ticaret
- Trabzon: Tarım ve ticaret etkinlikleri diğer etkinliklere göre öne çıkar.

ABCDE

11. Modern (Entansif) tarım yöntemi birim alanda verimi artıran yöntem olarak bilinir. Teknolojik imkanların kullanıldığı bir yöntemdir. Bu yöntemde seçeneklerde verilen B seçeneği dışındaki her bilgi gerçekleşebilir. Fakat modern tarım yönteminde sulama imkanlarının gelişmesiyle üretimde yıllar içerisinde bir istikrar olur. Bu durum üretimde dalgalanmaların azalmasına neden olur.

ABCDE

12. Türkiye'de bir tarım ürününün yeterlilik derecesi %100'ü geçtiğinde ülke ihtiyacını karşılıyor demektir. 2025 TÜİK verilerine göre;

- Çay: %95,8
- Muz: %93,8
- Antep Fıstığı: %110,4
- Fındık: %573,6
- Üzüm: %147,6 'dır.

Seçeneklerde görüldüğü üzere yeterlilik derecesi en yüksek olan ürün fındıktır.

ABCDE

13. Özellikleri verilen maden **Nikel** madenidir. Diğerlerinin neden olmadığına bakacak olursak;

- Krom: Elazığ (Guleman), Bayburt - Sivas - Erzincan - Kop Dağı, Mersin - Adana
- Volfram: Bursa (Uludağ), Balıkesir (Susurluk)
- Bor: Balıkesir (Susurluk, Bigadiç), Eskişehir (Seyitgazi), Bursa (Kestelek, Mustafakemalpaşa), Kütahya (Emet)
- Perlit: İzmir (Bergama), Manisa (Kula), Nevşehir (Avanos ve Gülşehir) önemli yataklarıdır.

ABCDE

14. Türkiye'de petrol Batman, Adıyaman, Diyarbakır, Şırnak, Mardin ve Siirt illerinden çıkarılır. Van il sınırlarında petrol çıkarılmamaktadır.

ABCDE

15. Türkiye'de sel ve taşkın, heyelan, çığ, kaya düşmesi gibi afetler kara yolu ulaşımını zorlaştıran, can ve mal kaybına yol açan afetlerdir. Fakat yüksek dağlardan aşağıya doğru inen sıcak kökenli fön rüzgarı ise daha çok tarım ürünleri, bitkiler üzerinde etkili olur. Kara yolu ulaşımını zorlaştıracı etkisi daha azdır.

ABCDE

16. Türkiye'de uluslararası fuarlar genellikle ulaşımın gelişmiş olduğu, ticaret ve sanayinin yoğun olduğu büyük şehirlerde düzenlenir.

- İzmir → İzmir Enternasyonal Fuarı, Marble İzmir Uluslararası Doğal Taş ve Teknolojileri Fuarı
- İstanbul → CNR Food İstanbul, EMITT İstanbul
- Antalya → Growtech Antalya, Anfaş Food Product
- Kayseri → Kayseri Uluslararası Mobilya Fuarı gibi fuarlar örnek verilebilir.

Fakat Trabzon son dönemlerde bu şekilde uluslararası bir fuar düzenlememiştir.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

17. Yayla koridorunda Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin'in yaylaları yer alır. Sinop ili bu koridor içerisine alınmamıştır.

ABCDE

youtube/indexsakademi

18. Türkiye'de bitki örtüsünden yoksun kurak yerlerde akarsu ve rüzgar erozyonu görülmektedir. Akarsu ve rüzgarın hızını engelleyen her önlem erozyon için bir korunma yolu olacaktır. Seçeneklere bakıldığında, E seçeneği dışındaki bilgiler toprağın boş kalmasını önleyen, akarsu ve rüzgarın hızını önleyen önlemler olarak durmaktadır.

Fakat istinat (dayanak) duvarının yapılması ise ülkemizde heyelan adına bir önlem olarak düşünülür.

ABCDE